ΕΥΒΟΙΑ ΜΕΤΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΑΣΙΛΗ & ΚΑΡΜΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Θεσσαλονίκης

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

PIRAEUS BANK

100

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

ΕΥΒΟΙΑ ΜΕΤΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Για να δείτε όλες τις Θεματικές Μελέτες
που ανατέθηκαν στο πλαίσιο του
Προγράμματος Ανασυγκρότησης
της Βόρειας Εύβοιας μπορείτε να
σκανάρετε το παραπάνω
QR Code

Συνεργαζόμενοι φορείς
Αμερικανική Γεωργική Σχολή
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ
Τράπεζα Πειραιώς

Επιμέλεια έκδοσης
Σωματείο «**ΔΙΑΖΩΜΑ**»

Συντονισμός έκδοσης
Βερενίκη Βασιλειάδη, επικοινωνιολόγος - μουσειολόγος,
Συντονίστρια του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της
Βόρειας Εύβοιας για το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Σχεδιασμός έκδοσης, ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Κωνσταντίνος Τσιρίκος, γραφίστας

Εκτύπωση-βιβλιοδεσία
Digiland

Επιστήμονες ερευνητές
Αμερικανική Γεωργική Σχολή
Γιώργος Λαζαρίδης, B.Sc., M.Sc. Βιολόγος, Εκπαιδευτής
Ενηλίκων, Υποψήφιος διδάκτωρ του Τμήματος Επιστήμης
Διαιτολογίας-Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εμμανουηλίδου Μαρία, Γεωπόνος Αγροτικής Οικονομίας
MSc, με εξειδίκευση στον τουρισμό υπαίθρου-αγροτουρισμό
Αντωνία Ματάλα, Καθηγήτρια Διατροφής, Σχολή Επιστημών
Υγείας και Αγωγής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Αναστασία Ντάντου, Χημικός, διδακτορική φοιτήτρια του
Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών
Ελισάβετ Παπαδοπούλου, Ερευνήτρια, Γραφείο Στρατηγικών
Προγραμμάτων της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής
Άννα Μαρία Κρόουπα, Ερευνήτρια, Γραφείο Στρατηγικών
Προγραμμάτων της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής
Δρ. Νίκος Τσότσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής
Δρ. Δημήτρης Σκούρας, Καθηγητής, Τμήμα Οικονομίας,
Πανεπιστήμιο Πατρών
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ρούσσος Α. Πέτρος, Καθηγητής Δενδροκομίας-Ελαιοκομίας,
Διευθυντής Εργαστηρίου Δενδροκομίας, Γεωπονικό Πανεπι-
στήμιο Αθηνών
Δρ. Τσαφούρος Αθανάσιος, Επιστημονικός συνεργάτης
Εργαστηρίου Δενδροκομίας, Γεωπόνος
Ντάνος Ευστάθιος (MSc, Υποψήφιος διδάκτορας), Επιστημο-
νικός συνεργάτης Εργαστηρίου Δενδροκομίας, Γεωπόνος
Καρύδα Ασημίνα-Γεωργία (MSc, Υποψήφια διδάκτορας),
Επιστημονικός συνεργάτης Εργαστηρίου Δενδροκομίας,
Γεωπόνος
Μουντζούρης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, Εργαστήριο Φυ-
σιολογίας Θρέψεως και Διατροφής, Τμήμα Επιστήμης Ζωικής
Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Παπαδομιχελάκης Γεώργιος, Αν. καθηγητής, Γεωπονικό
πανεπιστήμιο Αθηνών, Εργαστήριο Φυσιολογίας Θρέψεως και
Διατροφής, Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής, Γεωπονικό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σπηλιώτη Μαρία, Γεωπόνος-Ζωοτέχνης M.Sc., Υποψήφια
Διδάκτωρ στην Αγροτική Οικονομία, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο
Αθηνών
Ψαρράκης Μάρκος, Γεωπόνος-Ζωοτέχνης M.Sc. - Γεωπονικό
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Marketer - Οικονομικό Πανεπιστήμιο
Αθηνών
ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ
Δρ Θωμάς Παπαχρήστου, Διευθυντής Ινστιτούτου Δασικών
Ερευνών (Λιβαδοπονία/ Οικολογία Βόσκησης και Διαχείριση
Βοσκήσιμων Οικοσυστημάτων)
Δρ Ηλίας Καρμίρης, Εντεταλμένος Ερευνητής Ινστιτούτου
Δασικών Ερευνών (Λιβαδοπονία - Αλληλεπιδράσεις Ζωικών
Ειδών και Διαχείριση Βόσκησης)
Δρ Μαγδαληνή Πλένιου, Δόκιμη Ερευνήτρια Ινστιτούτου
Δασικών Ερευνών (Δασικές Πυρκαγιές)
Δρ Παναγιώτης Κουλελής, Εντεταλμένος Ερευνητής Ινστιτού-
το Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, Δασολόγος
Δρ Σοφία Γούναρη, Ερευνήτρια Α' ΙΜΔΟ,
Δρ Βασίλης Ασχονίτης, Εντεταλμένος Ερευνητής Ινστιτούτο
Εδαφοϋδατικών Πόρων
Δρ Ευάγγελος Τζιρίτης, Εντεταλμένος Ερευνητής Ινστιτούτο
Εδαφοϋδατικών Πόρων
Τράπεζα Πειραιώς
Ιωάννης Ε. Χανιωτάκης, Senior Director, Ανάπτυξη Εργασιών
Αγροτικού Τομέα, Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς
Νίκος Δεδούσης. Manager Ανάπτυξη Εργασιών Αγροτικού
Τομέα, Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς
Παρασκευή Τσιάρα, Ανάπτυξη Εργασιών Αγροτικού Τομέα,
Κέντρο Ανάπτυξης Εργασιών, Ανάπτυξη Προϊόντων & Υπηρε-
σιών, Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς

Συντονισμός μελέτης
Δρ. Ηλίας Κάλφας

**Για την παραγωγή περιεχομένου κυρίως στο επίπε-
δο του κεφαλαίου της εξειδίκευσης των μελετών
εργάστηκαν οι**
Μαρία Σοφικίτου, αρχαιολόγος, Διευθύντρια Σωματείου
«ΔΙΑΖΩΜΑ»,
Μαρία Κουρασάνη, αρχαιολόγος, Υπεύθυνη Αναπτυξιακών
Προγραμμάτων Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»,
Κατερίνα Αβραμοπούλου, οικονομολόγος,
Υπεύθυνη Οικονομικής Ανάπτυξης Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ».

**Για την παραγωγή ιδεών και τη διαμόρφωση των
τελικών προτάσεων για τη διπλή μετάβαση (πρά-
σινη και ψηφιακή) και την καινοτομία εργάστηκε η
Θερμοκοιτίδα D-HUB του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»,
η οποία αποτελείται από τους**
Ευδόκιμος Φρέγκογλου, επικοινωνιολόγος-τεχνολόγος
πολιτισμού, Συντονιστής Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και Συντονιστής της Θερμοκοιτίδας
D-HUB,
Χρήστος Χιώτης, Σχεδιαστής Οπτικής Επικοινωνίας, Υπεύθυ-
νος Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Ψηφιακών Εφαρμογών του
Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»,
Ελίνα Αγγέλη, Αρχιτέκτων-μηχανικός, MSc Προστασία
Μνημείων
Νίκος Στακιάς, Σύμβουλος Ανάπτυξης και Διαχείρισης Προ-
ορισμών
Ηλίας Χάντζος, Σύμβουλος Βιώσιμης Ανάπτυξης των Φορέων
Διαχείρισης των Πολιτιστικών Διαδρομών.

Χορηγός της μελέτης
Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακοπούλου

Στην παρούσα φάση δεν μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε όλα τα παραρτήματα (ιδιαίτερα των μελετών Αγροδιατροφής και Δάσους) για την «οικονομία» της Α΄ έκδοσης (αφού υπερβαίνουν τις 600 σελίδες συνολικά).

Την άνοιξη του 2023 θα ακολουθήσει Β΄ πλήρης έκδοση που θα συμπεριλάβει όλα τα παραρτήματα, καθώς και το προϊόν της τελικής έγκρισης του προγράμματος Ανασυγκρότησης Βόρειας Εύβοιας (Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Βόρειας Εύβοιας στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας 2021-2027) από τις αρμόδιες αρχές (Εθνικές και Ευρωπαϊκές).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. EXECUTIVE SUMMARY **9**

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ **9**
2.1. Φυτική παραγωγή 17
2.2. Ζωική παραγωγή 19
2.3. Φυσικοί βοσκότοποι 21
2.4. Μελισσοκομία 22
2.5. Αλιεία - Ιχθυοκαλλιέργεια 24
2.6. Εδαφοϋδατικοί πόροι 24
2.7. Πολυλειτουργικά αγροκτήματα 24

3. SWOT ANALYSIS **27**
3.1 Δυνατά σημεία (S) 28
3.2 Αδύνατα σημεία (W) 28
3.3 Ευκαιρίες (O) 29
3.4 Απειλές (T) 30

4. ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ **31**
4.1 Όραμα 32
4.2 Στρατηγική 32
4.3 Στόχοι της Στρατηγικής 34
4.4 Θεσμικές παρεμβάσεις 36
4.5 Έργα Φωτοδότες 38
4.6 Υποδομές 39
4.7 Οριζόντια μέτρα στήριξης – Ψηφιακός και Πράσινος Μετασχηματισμός 39

5. ΤΕΛΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ **45**
Στρατηγικός στόχος 1: Στόχοι που αφορούν στον παραγωγό 46
Στρατηγικός στόχος 2: Στόχοι που αφορούν στις αλυσίδες εφοδιασμού 47
Στρατηγικός στόχος 3: Στόχοι που αφορούν στο ανοιχτό ράφι 48

1 EXECUTIVE SUMMARY

2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ο αγροδιατροφικός τομέας στη Β. Εύβοια χαρακτηρίζεται από μεγάλες δυνατότητες τις οποίες προσφέρει η περιοχή για την παραγωγή ικανοποιητικών ποσοτήτων αγροτικών προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας. Το μικροκλίμα και η μεγάλη παραλλακτικότητα σε σημεία ενδιαφέροντος μπορούν να αποτελέσουν τη βάση δημιουργίας θυλάκων παραγωγής στοχευμένων ομάδων προϊόντων, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία μέσω τυποποίησης, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αυτών.

Οι σχετικά μικρές επιδόσεις του πρωτογενούς τομέα μέχρι στιγμής οφείλονται σε μία σειρά παραγόντων. Από τα σημαντικότερα αίτια που εξηγούν αυτή την υστέρηση είναι τα χαμηλά επίπεδα εξειδίκευσης των παραγωγών και η εξαιρετικά χαμηλή μεταφορά των επιστημονικών επιτευγμάτων και της υφιστάμενης τεχνογνωσίας στην πραγματική αγροτική οικονομία. Τα αποτελέσματα αυτά οξύνονται και από το γεγονός ότι οι νέοι της περιοχής δεν επιλέγουν να ασχοληθούν με τον πρωτογενή τομέα. Επίσης στην περιοχή υπάρχουν αναξιοποίητοι πόροι είτε γιατί κάποια στιγμή εγκαταλείφθηκαν είτε γιατί δεν αξιοποιήθηκαν ποτέ. Η έλλειψη υποδομών και κρίσιμων εγγειοβελτιωτικών έργων (π.χ. αρδευτικά δίκτυα) αποτελεί περιοριστικό παράγοντα στην επιλογή και τις επιδόσεις καλλιεργειών περιορίζοντας σημαντικά τα οικονομικά αποτελέσματα του πρωτογενούς τομέα και επομένως και την προστιθέμενη αξία που μπορεί να επιτευχθεί στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Οι κατά κανόνα πρόχειρες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και η έλλειψη σύγχρονων αυτοματισμών δεν επιτρέπουν στην κτηνοτροφία να αναπτυχθεί ενώ η παντελής έλλειψη σφαγείου στην περιοχή καθιστά την ανάπτυξη του κλάδου του κρέατος και των προϊόντων από κρέας ουσιαστικά μη βιώσιμο. Την θέση των κτηνοτρόφων της περιοχής δυσχεραίνουν οι επιπτώσεις της πυρκαγιάς με σημαντικότερο εμπόδιο την έλλειψη ικανοποιητικής βοσκήσιμης ύλης τόσο ως αποτέλεσμα της πυρκαγιάς όσο και από την απαγόρευση βόσκησης.
Η μελισσοκομία της περιοχής βρίσκεται σε δύσκολη θέση διότι έχει καεί η κύρια πηγή μελιού που ήταν το πεύκο ενώ η πυρκαγιά έχει καταστρέψει και τις δευτερεύουσες πηγές (άλλα φυτικά είδη για την παραγωγή).

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός που αυτή τη στιγμή είναι η αιχμή του δόρατος στον αγροδιατροφικό κλάδο όλου του αναπτυγμένου κόσμου, δεν έχει ξεκινήσει στην περιοχή και αποτελεί μία ακόμη τροχοπέδη στην ανάπτυξη. Ελλοχεύει ο κίνδυνος να μείνει πίσω από τις εξελίξεις ενώ υπάρχουν έτοιμες λύσεις που μπορούν να δώσουν νέα ώθηση συμβάλλοντας στην λήψη έγκυρων και έγκαιρων αποφάσεων.

Στον δευτερογενή τομέα υπάρχει μία υποδομή που χρειάζεται υποστήριξη και εκσυγχρονισμό, όμως αυτός θα μπορεί να αποδώσει το μέγιστο των δυνατοτήτων του μόνο μετά από την αναβάθμιση των επιδόσεων του πρωτογενούς. Περιορισμένες φαίνονται οι δυνατότητες των υποστηρικτικών υπηρεσιών (προώθηση, πωλήσεις, εξαγωγές) οι οποίες παίζουν καθοριστικό ρόλο στην βιωσιμότητα όλων των κρίκων της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Η τοπική οικονομία είναι κατακερματισμένη και οι διάφοροι κλάδοι της δεν έχουν προχωρήσει σε συντονισμένες συνέργειες με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα την πολύ μικρή σχέση του τουρισμού (δίνοντας έμφαση στη μαζική εστίαση) με τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα. Λόγω θέσης και επισκεψιμότητας θα μπορούσαν οι τοπικές αγροτικές εκμεταλλεύσεις να παράγουν εξωγεωργικό εισόδημα εντάσσοντας υπηρεσίες στις δραστηριότητές τους.

Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχει αδήλωτη και μη καταγεγραμμένη εμπορική δραστηριότητα της οποίας τα μεγέθη εκτιμώνται να είναι πολύ σημαντικά και ακυρώνουν οποιαδήποτε προσπάθεια βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης στην περιοχή. Κατά τη διάρκεια της παρούσας μελέτης θα γίνει προσέγγιση με σκοπό τον προσδιορισμό του ύψους της.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω θα λέγαμε ότι τρεις είναι οι βασικοί πυλώνες στους οποίους θα πρέπει να σχεδιαστούν υποστηρικτικές δράσεις:

- Ανθρώπινο δυναμικό
- Υποδομές
- Οργάνωση / Συνέργειες

2. Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, στην Εύβοια την τελευταία 20ετία παρατηρείται μείωση κατά 36% στη συμμετοχή της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας στη συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ). Το 2001 η ΑΠΑ της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας ανήλθε στα 207 εκ ευρώ ενώ το 2019 έπεσε στα 139 εκ ευρώ, με το ποσοστό συμμετοχής της στη συνολική ΑΠΑ να ανέρχεται σε 5,5%.

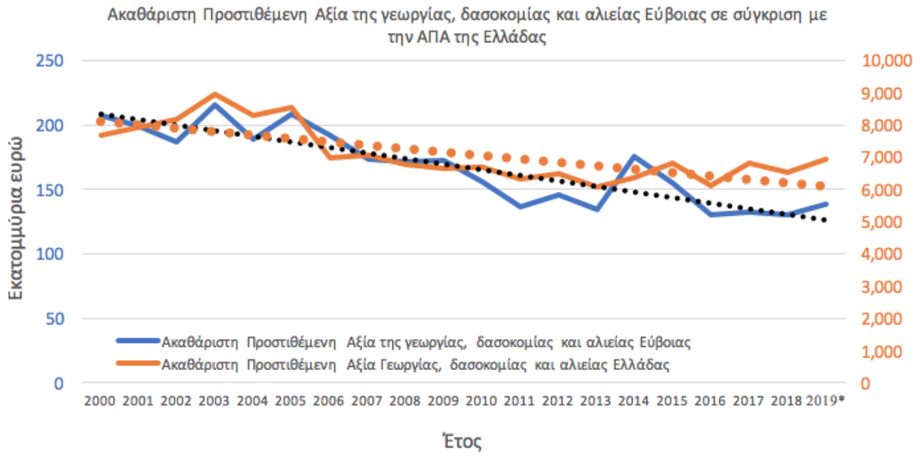

Η ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα της Εύβοιας μειώνεται με ρυθμούς μεγαλύτερους από αυτούς του συνόλου της χώρας

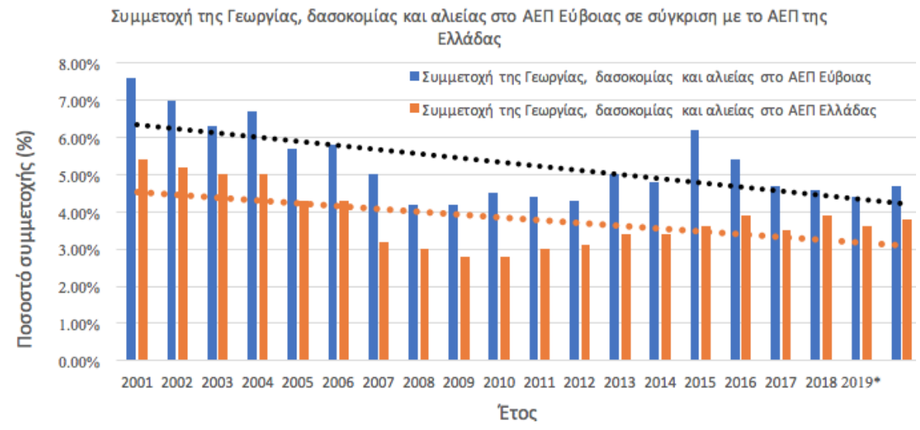

Επίσης η ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια βαίνει διαρκώς μειούμενη σε σχέση με το ΑΕΠ της Εύβοιας σε ρυθμούς μεγαλύτερους από αυτούς του συνόλου της χώρας.

Ακολουθεί μεγαλύτερη ανάλυση των παραπάνω στοιχείων με τα διαθέσιμα δεδομένα.

Πρωτογενής Τομέας

<u>Γεωργία και Κτηνοτροφία</u>
Για τον υπολογισμό της ΑΠΑ στη γεωργία και κτηνοτροφία ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία:

1. Υπολογισμός της αξίας φυτικής παραγωγής με βάση την αξία (τιμή και στρεμματική απόδοση) κάθε μιας των καλλιεργειών της περιοχής.
2. Υπολογισμός της αξίας ζωικής παραγωγής με βάση την αξία (τιμή προϊόντος και απόδοση ανά ζώο) κάθε ενός προϊόντος της ζωικής παραγωγής
3. Υπολογισμός του συνόλου της αξίας παραγωγής από γεωργικές εκμεταλλεύσεις (φυτική,

ζωική και άλλες δραστηριότητες)
4. Υπολογισμός της ΑΠΑ από την αξία παραγωγής

Αναλυτική παρουσίαση των βημάτων υπολογισμού της ΑΠΑ

1. Για τον υπολογισμό της αξίας της φυτικής παραγωγής χρησιμοποιήθηκε η προσέγγιση του FADN που είναι η πλέον έγκυρη πηγή και υπολογίζει την αξία παραγωγής για κάθε καλλιέργεια, ανά έτος και εκτάριο σε όρους Standard Output (S.O). Η τελευταία προσέγγιση του FADN για την Εύβοια είναι το 2010[1]. Οι εκτιμήσεις της αξίας ανά καλλιέργεια του FADN αντιστοιχίζονται με τις καλλιέργειες στην Β. Εύβοια όπως αυτές καταγράφονται στην ενιαία ενίσχυση έτους 2021 (ΟΣΔΕ)[2]. Αυτές τις εκτιμήσεις, που είναι αξίες του 2010 (αποδόσεις και τιμές) και εκτάσεις του 2021, τις αναπροσαρμόζουμε για κάθε έτος από το 2010 έως και το 2019 με τους δείκτες της αξίας παραγωγής σε βασικές τιμές της Eurostat.[3] Το άθροισμα των γινομένων των αξιών με τις εκτάσεις κάθε καλλιέργειας δίνει τη συνολική αξία της φυτικής παραγωγής. Η βασικότερη υπόθεση είναι ότι η μέση παραγωγικότητα του εδάφους (γεωργική απόδοση) παραμένει σταθερή από το 2010 μέχρι σήμερα, πράγμα που δεν υπάρχει λόγος να το αμφισβητήσουμε διότι δεν έχει εμφανιστεί κάποια ανατρεπτική καλλιεργητική τεχνική ή τεχνολογία στην περιοχή. Επειδή η εκτίμηση βασίζεται στις δηλώσεις ενιαίας ενίσχυσης του ΟΣΔΕ ενδεχομένως οι πολύ μικρές επιδοτήσεις και οι εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται εκτός συστήματος επιδότησης να συντελούν σε μια ελαφρά υπο-εκτίμηση της συνολικής αξίας. Για το 2019 υπολογίστηκε η αξία της φυτικής παραγωγής στα 43,086,327 ευρώ (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Αξία φυτικής παραγωγής στην Β. Εύβοια.

Καλλιέργεια	Έκταση (ha) το 2021[4]	Αξία Παραγωγής (€/ha) το 2019 με εκτάσεις του 2021[5]	Συνολική Αξία Παραγωγής το 2019 με εκτάσεις 2021
ΣΙΤΑΡΙ	455.6	461	210,163
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΕΝΣΙΡΩΣΗΣ	0.4	1,421	537
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	1,504.6	426	641,010
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΠΟΤΙΣΤΙΚΟΣ	243.8	1,421	346,471
ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	1,643.1	0	0
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	1,188.6	1,390	1,652,140
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	89.8	109	9,796
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	212.8	12,156	2,587,211
ΒΑΜΒΑΚΙ	459.5	105	48,195
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	6,667.8	2,158	14,386,535
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	177.8	4,166	740,721
ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	0.1	5,936	701
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	0.0	17,066	609
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	368.9	10,934	4,033,192
ΓΕΩΜΥΛΑ ΑΜΥΛΟΠΟΙΙΑΣ	16.0	14,475	231,077
ΣΤΑΦΙΔΕΣ	1.0	732	750
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	107.9	2,980	321,606
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΧΡΗΣΗ	12.8	9,277	119,146
ΛΟΙΠΑ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	3.6	6,724	24,515
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	227.9	1,441	328,572
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΥΠΟ ΚΑΛΥΨΗ	5.3	1,441	7,669
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	127.1	1,278	162,416
ΓΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	9.9	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	4.4	5,995	26,164
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ	1,388.1	11,559	16,045,090
ΦΥΤΩΡΙΑ	0.4	2,173	945
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΑΣΙΚΑ ΔΕΝΤΡΑ	13.0	8,811	114,210

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα >

ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	44.1	17,066	752,727
ΜΗΛΟΕΙΔΗ	17.2	17,066	293,345
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΝΑΒΗ	0.7	1,246	813
ΣΥΝΟΛΟ			43,086,327

2. Η αξία της ζωικής παραγωγής υπολογίζεται με ακριβώς τον ίδιο τρόπο για κάθε ζωική μονάδα με τις ίδιες υποθέσεις και την ίδια μεθοδολογία που ισχύει στην φυτική παραγωγή. Για το 2019 υπολογίστηκε η αξία της ζωικής παραγωγής στα 3,011,086 ευρώ.

Πίνακας 2. Αξία Ζωικής παραγωγής στη Β. Εύβοια.

Είδος Ζώου	Αριθμός Ζώων το 2021[6]	Αξία Παραγωγής (€/κεφάλι ή κυψέλη) το 2019 με αριθμούς του 2021[7]	Συνολική Αξία Παραγωγής το 2021
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ	22,560	58	1,287,544
ΒΟΟΕΙΔΗ	245	1,008	298,797
ΧΟΙΡΙΝΑ	302	229	76,385
ΜΕΛΙΣΣΙΑ	19,300	68	1,348,360
ΣΥΝΟΛΟ			3,011,086

3. Η γεωργική παραγωγή υπηρεσιών και οι μη-διαχωρίσιμες δευτερεύουσες γεωργικές δραστηριότητες για την περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος είναι περίπου το 7,07% του συνόλου της φυτικής και ζωικής παραγωγής όπως συνάγεται από τους αντίστοιχους πίνακες «Οικονομικοί Λογαριασμοί Γεωργίας κατά γεωγραφική ζώνη και περιφέρεια» της ΕΛΣΤΑΤ.[8] Αυτές προστίθενται στην αξία της φυτικής και ζωικής παραγωγής για να υπολογισθεί η συνολική αξία του γεωργικού κλάδου. Η βασική υπόθεση που κάνουμε σε αυτό το βήμα είναι ότι η σχέση ζωικής και φυτικής με τις δύο μικρότερης σημασίας δραστηριότητες στην Β. Εύβοια είναι ίδια με την αντίστοιχη σχέση στη Στερεά Ελλάδα. Εδώ ενδεχομένως να υπεισέρχεται μία ακόμα υποεκτίμηση διότι η Β. Εύβοια λόγω αγροτουρισμού και εκτεταμένης χωρικής επεξεργασίας προϊόντων μπορεί να έχει υψηλότερη αξία στις μη-διαχωρίσιμες δευτερεύουσες γεωργικές δραστηριότητες. Για το 2019 αυτές υπολογίστηκαν σε 3,011,086 ευρώ. Δηλαδή το σύνολο της αξίας παραγωγής φυτικής, ζωικής και μη-διαχωρίσιμων δευτερευουσών γεωργικών δραστηριοτήτων ανέρχοταν για το 2019 σε 49,324,232 ευρώ.

4. Από το ίδιο αρχείο της ΕΛΣΤΑΤ υπολογίζουμε τη σχέση μεταξύ της αξίας παραγωγής του γεωργικού κλάδου και της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής (ΑΠΑ) που είναι σχεδόν 0,35 για τη Στερεά Ελλάδα. Δηλαδή για κάθε ευρώ αξία παραγωγής τα 0,35 είναι ΑΠΑ. Η σχέση μεταξύ Αξίας Παραγωγής και ΑΠΑ δεν είναι ίδια σε όλες τις περιφέρειες. Ο πίνακας 3 παρακάτω δείχνει ότι η σχέση ΑΠΑ προς Αξία Παραγωγής μπορεί να κυμαίνεται από 0.18 στην Ήπειρο μέχρι 0.63 στην Πελοπόννησο. 5. Συνεπώς εάν χρησιμοποιηθεί ο συντελεστής 0,35 η ΑΠΑ του αγροτικού τομέα το 2019 ήταν 17,016,811 ευρώ.

1. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:EL_SO_SGM_coefficients.xlsx
2. Το ArcMap αρχείο (σε μορφή shapefile) με όνομα DILOSEIS_2021 του ΟΣΔΕ.
3. Αρχείο Indices μεταβλητή aact_eaa05 της Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/aact_eaa05/default/table?lang=en
4. Εκτάσεις από ΟΣΔΕ, 2019.
5. Αξία ειδικά για Εύβοια από FADN 2010 σε τιμές 2019.
6. Αριθμός ζώων από ΟΣΔΕ, 2019.
7. Αξία ειδικά για Εύβοια από FADN 2010 σε τιμές 2019.
8. https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL61/- Το αντίστοιχο αρχείο της Eurostat είναι στο https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/agr_r_accts/default/table?lang=en .

Πίνακας 3. Περιφερειακοί Λογαριασμοί Γεωργίας-Κτηνοτροφίας, 2018 – Αναθεώρηση ΕΛΣΤΑΤ 18/1/2021.

Γεωγραφική Ενότητα	Συνολική Αξία Αγροτικής Παραγωγής[9]	ΑΠΑ Αγροτικής Παραγωγής[10]	Σχέση ΑΠΑ με Αξία Παραγωγής
Σύνολο Ελλάδος	11,475.73	5,803.83	0.51
Αττική	282.12	108.84	0.39
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	1,424.53	759.49	0.53
Βόρειο Αιγαίο	186.71	84.59	0.45
Νότιο Αιγαίο	183.64	92.63	0.50
Κρήτη	1,054.19	582.26	0.55
Βόρεια Ελλάδα	4,578.96	2,186.24	0.48
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	911.03	383.71	0.42
Κεντρική Μακεδονία	2,560.51	1,404.86	0.55
Δυτική Μακεδονία	583.23	303.90	0.52
Ήπειρος	524.19	93.77	0.18
Κεντρική Ελλάδα	5,190.11	2,749.26	0.53
Θεσσαλία	1,817.23	978.20	0.54
Ιόνια Νησιά	131.32	78.02	0.59
Δυτική Ελλάδα	1,112.71	601.13	0.54
Στερεά Ελλάδα	861.47	297.21	**0.34**
Πελοπόννησος	1,267.39	794.70	0.63

Δασική Παραγωγή

Η δασική παραγωγή περιορίζεται σε παραγωγή ρητίνης και καυσόξυλων αλλά και παραγωγή μη-ξυλωδών προϊόντων όπως μανιτάρια, κ.λπ. Για τη δασική παραγωγή η συντριπτική πλειοψηφία των ξυλωδών προϊόντων δίνεται για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων ατελώς και συνεπώς δεν καταγράφεται. Η αξία παραγωγής ρητίνης υπολογίζεται σε 5,000,000 ευρώ (Μελέτη Αγροδιατροφής Α' Φάση). Από τους πίνακες εισροών-εκροών της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2015[11] γνωρίζουμε ότι η σχέση μεταξύ αξίας παραγωγής και ΑΠΑ είναι 0.719 και συνεπώς η ΑΠΑ πρέπει να κυμαίνεται στα 3,594,594 ευρώ.

Αλιεία (Ιχθυοκαλλιέργεια και παράκτια αλιεία)

Για την εκτίμηση της ΑΠΑ της αλιείας γνωρίζουμε τον όγκο της μέσης παραγωγής που είναι γύρω στα 7,500,000 κιλά τσιπούρας και λαυρακιού. Οι τιμές τσιπούρας και λαυρακιού βρίσκονται αρκετά χαμηλά και ο μέσος όρος βρίσκεται στα από 4,5 ευρώ/Kg για την τσιπούρα και 5 ευρώ/Kg για το λαβράκι[12] ανάλογα με το μέγεθος και την εποχή διάθεσης του αλιεύματος. Η μεσοσταθμική τιμή των 4,8 ευρώ ανά κιλό είναι μια καλή προσέγγιση της τιμής του συνολικού αλιεύματος. Συνεπώς ένας μέσος τζίρος από τον τομέα της αλιείας μπορεί να ανέρχεται στα 36,000,000 ευρώ ετησίως για την Βόρεια Εύβοια. Από τους πίνακες εισροών-εκροών της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2015 γνωρίζουμε ότι η σχέση μεταξύ αξίας παραγωγής και ΑΠΑ είναι 0.652, δηλαδή η ΑΠΑ των υδατοκαλλιεργειών είναι 23,472,000 ευρώ ετησίως.

Εάν υποθέσουμε ότι η μέση αλιεία στην Βόρεια Εύβοια αποφέρει 3,500 τόνους αλιεύματος, κυρίως σαρδέλα και γαύρο, από τους 81,920 τόνους αλιευμάτων στην Ελλάδα, τότε μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η αλιεία στον Βόρειο Ευβοϊκό αποφέρει περίπου 4.27% του συνόλου των ελληνικών αλιευμάτων[13] φυσικά χωρίς να ελλιμενίζονται όλα σε λιμάνια της Βόρειας Εύβοιας. Άρα

9. Σε εκατομμύρια ευρώ.
10. Σε εκατομμύρια ευρώ.
11. https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL38/- το αρχείο παράγεται από την ΕΛΣΤΑΤ.

θα υπάρχει μια ελαφρά υπερ-εκτίμηση στη προσέγγισή μας. Αυτό αποφέρει ως αξία αλιευμάτων περίπου 6,576,697 ευρώ το χρόνο. Αυτό μεταφράζεται σε ΑΠΑ μέσης-παράκτιας αλιείας στα 4,288,006 ευρώ το χρόνο. Συνεπώς η ετήσια ΑΠΑ ιχθυοκαλλιεργειών και αλιείας είναι 27,760,006 ευρώ ετησίως.

Συνολική ΑΠΑ Πρωτογενή τομέα

Η συνολική ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα στη Βόρεια Εύβοια για το έτος 2019 υπολογίζεται σε 48,371,411 ευρώ ετησίως.

Δευτερογενής Τομέας

ΑΠΑ τομέα Μεταποίησης Τροφών και Ποτών

Στην Βόρεια Εύβοια, έχουν ταυτοποιηθεί από την Α' Φάση, στον τομέα των Τροφίμων και Ποτών, από την βάση δεδομένων επιχειρήσεων του επιμελητηρίου Εύβοιας, με έδρα τον Δήμο Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας 21 επιχειρήσεις που ανάμεσα στους άλλους κωδικούς δραστηριότητας περιλαμβάνουν επίσης και κωδικούς γεωργίας ή/και μεταποίησης τροφίμων. Στο Δήμο Ιστιαίας-Αιδηψού αντίστοιχα έχουν ταυτοποιηθεί 36 επιχειρήσεις με δραστηριότητα γεωργική ή/και μεταποίηση τροφίμων και μία (1) αμιγώς στην ποτοποιία.

Η βάση δεδομένων επιχειρήσεων της ICAP καταγράφει για την Βόρεια Εύβοια, με βάση τη χωροθέτηση της επιχείρησης τις επιχειρήσεις του πίνακα 4. Από τον πίνακα 4 μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι το μείγμα των επιχειρήσεων στη Βόρεια Εύβοια είναι αντιπροσωπευτικό του μείγματος του κλάδου της μεταποίησης των τροφίμων στην Ελλάδα. Η χρηματοοικονομική διάρθρωση του κλάδου στην Ελλάδα φαίνεται στον πίνακα 5. Χρησιμοποιώντας τα μέσα εθνικά μεγέθη η ΑΠΑ της μεταποίησης είναι για το 2019, 7,429,196 ευρώ.

Πίνακας 4. Επιχειρήσεις της Βόρειας Εύβοιας του κλάδου των τροφίμων στη βάση δεδομένων της ICAP.

Ονομασία Επιχείρησης	Έδρα	Οικονομική Δραστηριότητα
CENTRAL FARMS ΙΚΕ	Ιστιαία	41 - Βιομηχανία (Αγροτικά Προϊόντα)
VRINIOTI WINES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	Λουτρά Αιδηψού	45 - Βιομηχανία (Ποτά)
ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤ ΤΑΞΙΑΡΧΗ ΣΥΝ ΠΕ	Ωρεοί	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΔΙΟΛΥΜΠΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	Αγία Αννα	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΕΙΡΗΝΗ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΣΤΑΘΑΡΑ & ΣΙΑ ΟΕ	Αγία Αννα	205 - Εμπόριο (Ποτά)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΑΕ	Ιστιαία	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΕΛΥΜΝΙΟΝΡΟΔΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λίμνη	45 - Βιομηχανία (Ποτά)
ΕΥΒΟΙΑ ΣΤΑΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ωρεοί	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΚΑΙΡΗΣ ΙΚΕ	Ωρεοί	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΚΕΝΤΡΗΣ ΑΕ	Μαντούδι	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΚΗΡΕΑΣ ΑΕΒΕ ΕΙΣ ΕΞ ΠΑΡ ΕΠΕΞ ΣΥΣΚ ΤΥΠ ΜΕΤΑΠ & ΕΜΠ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ Π	Αγία Αννα	41 - Βιομηχανία (Αγροτικά Προϊόντα)
ΜΑΥΡΙΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΑΕ	Λουτρά Αιδηψού	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΝΙΚΟΦΑΡΜ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΕ	Λουτρά Αιδηψού	41 - Βιομηχανία (Αγροτικά Προϊόντα)
ΣΦΑΓΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ ΚΟΜΠΟΘΑΝΑΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ιστιαία	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)
ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΑΦΟΙ ΟΕ	Ιστιαία	40 - Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)

12. Πίνακας «Ποσότητα και αξία των εκτρεφόμενων ή καλλιεργούμενων ειδών σε σύνολο Χώρας, 2019» της ΕΛΣΤΑΤ στο https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA06/2019
13. Πίνακας «Ποσότητα αλιευμάτων, κατά περιοχή αλιείας, 2019» στο https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA03/2019-M01
14. Πίνακας «Ποσότητα και αξία αλιευμάτων, κατά κατηγορία αλιείας, 2019» στο https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SPA03/2019-M01.

Πίνακας 5. Βασικά οικονομικά μεγέθη, συναφή προς την απασχόληση, τις αμοιβές των απασχολουμένων και την παραγωγή, κατά κλάδο βιομηχανίας χωριστά για επιχειρήσεις με απασχόληση μικρότερη των 10 ατόμων και μεγαλύτερη των 10 ατόμων το 2019.[15]

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Επιχειρήσεις με περισσότερους από 10 εργαζόμενους				
Τρόφιμα	2,029	89,777	10,649,903,547	2,627,192,709
Ποτά	122	7,719	1,715,390,362	487,359,506
Επιχειρήσεις με λιγότερους από 10 εργαζόμενους				
Τρόφιμα	13,089	33,522	1,203,762,633	230,052,538
Ποτά	1,034	1,845	160,208,618	4,2534,749

Πίνακας 6. ΑΠΑ επιχειρήσεων μεταποίησης τροφίμων στην Βόρεια Εύβοια, 2019.

	Μέση εθνική προστιθέμενη αξία ανά επιχείρηση από τον πίνακα 5	Αριθμός επιχειρήσεων στη Βόρεια Εύβοια	Προστιθέμενη Αξία Επιχειρήσεων στη Βόρεια Εύβοια
Επιχειρήσεις με περισσότερους από 10 εργαζόμενους			
Τρόφιμα	1,294,821	5	6,474,107
Ποτά	3,994,750	0	
Επιχειρήσεις με λιγότερους από 10 εργαζόμενους			
Τρόφιμα	17,576	52	913,953
Ποτά	41,136	1	41,136
Σύνολο			7,429,196

15. ΕΛΣΤΑΤ στο https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SIN09/-

Η διάρθρωση της ΑΠΑ της Αγροδιατροφικής αλυσίδας (μέχρι τη μεταποίηση), 2019.

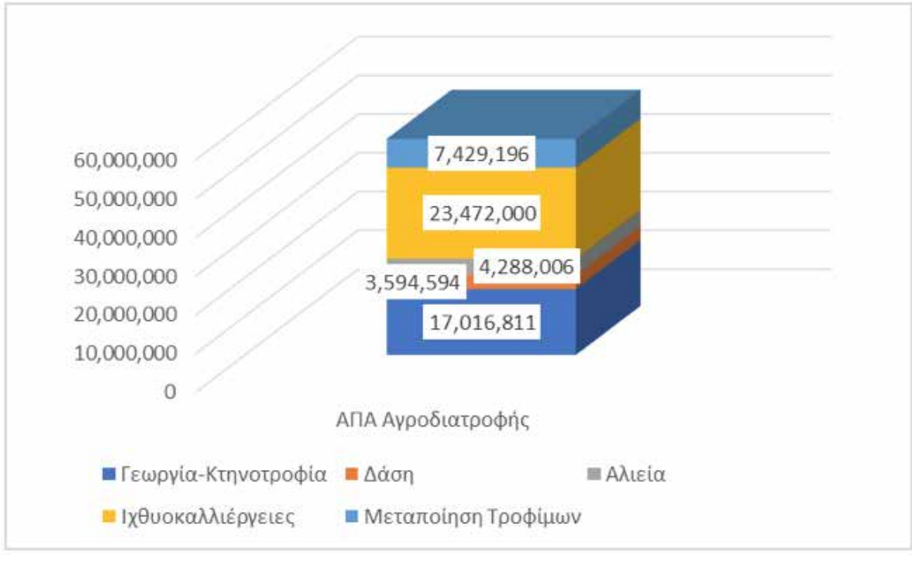

Αναλυτική περιγραφή των επιμέρους αντικειμένων

2.1. Φυτική παραγωγή

Στον δήμο Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας η καλλιεργούμενη αγροτική έκταση καλύπτεται κατά 39% από αροτραίες καλλιέργειες, το 31% από δενδρώδεις, το 16% από βοσκοτόπους, το 12% βρίσκεται σε αγρανάπαυση, ενώ το υπόλοιπο 2% από αμπελώνες και κηπευτικά. Το κυρίαρχο καλλιεργούμενο είδος δέντρου είναι η ελιά που καλύπτει το 95% των καλλιεργούμενων με δέντρα εκτάσεων (19572 στρέμματα). Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες είναι ακρόδρυα (4%), πυρηνόκαρπα, εσπεριδοειδή και μηλοειδή με πολύ μικρές εκτάσεις. Στον Δήμο Ιστιαίας Αιδηψού η καλλιεργούμενη αγροτική έκταση καλύπτεται σε ποσοστό 67% από δενδρώδεις καλλιέργειες, 18% από αροτραίες καλλιέργειες, το 11% βρίσκεται σε αγρανάπαυση, ενώ το 2% είναι φυσικός βοσκότοπος και το υπόλοιπο 2% καλύπτεται από αμπελώνες, κηπευτικά και λοιπά είδη. Το κυριότερο είδος καλλιεργούμενου δέντρου είναι η ελιά (72,6% - 43380 στρέμματα). Τα ακρόδρυα καταλαμβάνουν 2655 στρ. (4,4%) ενώ καλλιεργούνται επίσης πυρηνόκαρπα, εσπεριδοειδή μηλοειδή και αμπέλια σε πολύ μικρότερες εκτάσεις.

Από αυτά, τα κυριότερα και πιο ενδιαφέροντα παραγωγικά είδη και η κατάστασή τους παρουσιάζονται παρακάτω:

Ελιές: Η συντριπτική πλειοψηφία των καλλιεργούμενων ελαιώνων περιλαμβάνουν την ποικιλία Αμφίσης ενώ υπάρχουν σε μικρότερες εκτάσεις και άλλες ποικιλίες όπως κορωνέικη, καλαμών κλπ.

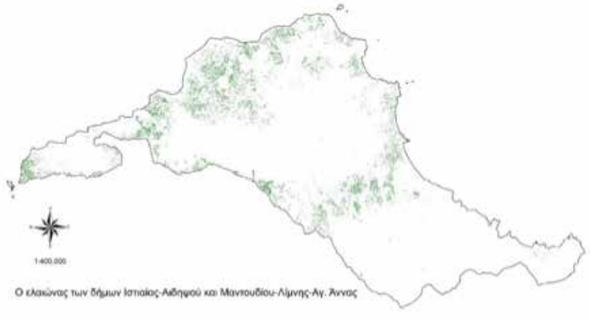

Ο ελαιώνας των δήμων Ιστιαίας-Αιδηψού και Μαντουδίου-Λίμνης-Αγ. Άννας

Μέσα από μία πρώτη εκτίμηση από τις επισκέψεις της ομάδας εργασίας στην περιοχή διαπιστώθηκε ότι στην περιοχή του Δήμου Ιστιαίας περίπου το 40% των ελαιώνων υπέστησαν ζημιές από την πρόσφατη πυρκαγιά με το 5% περίπου να έχει υποστεί ολική καταστροφή. Οι ελαιώνες του Δήμου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας έχουν υποστεί μεγαλύτερη καταστροφή. Εκεί υπολογίζεται ότι 60% των ελαιώνων έχουν υποστεί ζημιές ενώ τα ολικά κατεστραμμένα ελαιοκτήματα κυμαίνονται σε ένα ποσοστό που αγγίζει το 40%.

Συκιές: Όσον αφορά στις ζημιές των συκιών από την πυρκαγιά αυτές μπορούμε να πούμε ότι περιορίζονται σε πολύ μικρά ποσοστά. Εντούτοις λόγω του θερμικού φορτίου κάποια δέντρα έχουν παρουσιάσει συμπτώματα ασφυξίας και για αυτό το λόγο επιλέχθηκε να εφαρμοστεί αυστηρό κλάδεμα. Αυτά όμως είναι εκτιμήσεις ενώ το μέγεθος της ζημίας με τα ακριβή ποσοστά θα εκτιμηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες (ΕΛΓΑ).
Τα ελαιοτριβεία της περιοχής μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες ελαιοποίησης. Εντούτοις υπάρχει πολύ μικρή δραστηριότητα τυποποίησης του τοπικού ελαιόλαδου το οποίο πωλείται συνήθως χύμα σε μεγάλες συσκευασίες και δεν έχει καταφέρει να αναδείξει επώνυμα προϊόντα στην αγορά (brand). Οι ελαιοτριβείς ανησυχούν από την μειούμενη παραγωγή ελαιοκάρπου τόσο λόγω κλιματικής αλλαγής, όσο και εξαιτίας ανθρωπογενών παραγόντων όπως η σταδιακή εγκατάλειψη των ελαιώνων που βρίσκονται στις πλαγιές, των λαθεμένων τεχνικών διαχείρισης των ελαιών κλπ.

Αμπέλια: Στην περιοχή πρόσφατα έγινε μία αξιόλογη προσπάθεια αναβίωσης μιας παλιάς ποικιλίας αμπελιού με την ονομασία «Βραδιανό» από τον οινοποιό Βρυνιώτη Κωνσταντίνο. Αναμένεται να επεκταθεί η καλλιεργούμενη έκταση τα επόμενα χρόνια. Καθοριστικό ρόλο θα παίξει σε αυτό η καλή πορεία του ομώνυμου κρασιού στην αγορά και η προσέλκυση νέων καλλιεργητών που θα υιοθετήσουν την ποικιλία στους αμπελώνες τους.
Κηπευτικά: Η έκταση που καλύπτεται από θερμοκήπια στη Β. Εύβοια είναι 35 στρέμματα και αφορά 5 θερμοκηπιακές μονάδες. Η παραγωγή στα περισσότερα γίνεται σε έδαφος ενώ μόνο μία μονάδα παράγει υδροπονικά σε υπόστρωμα κοκκοφοίνικα. Το κύριο παραγόμενο προϊόν είναι η τομάτα και δευτερευόντως παράγεται και αγγούρι. Οι κατασκευές είναι εγκεκριμένου και χωρικού τύπου, με υποτυπώδη συστήματα θέρμανσης και χωρίς μοντέρνα συστήματα και αυτοματισμούς γεγονός που καθιστά δύσκολη την παραγωγή δυσχεραίνοντας την βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων αυτών. Όλες οι κατασκευές έγιναν με ιδίες δαπάνες των παραγωγών και δεν έχουν αξιοποιηθεί τα προγράμματα του ελληνικού κράτους. Οι γνώσεις των παραγωγών είναι παρωχημένες και στερούνται εκπαίδευσης σε ζητήματα όπως σύγχρονη φυτοπροστασία, λίπανση, βιολογική καλλιέργεια, πιστοποίηση παραγωγής κλπ. Ο βαθμός οργάνωσής τους είναι πολύ μικρός.

Ρητινοκαλλιέργεια: Η ρητινοκαλλιέργεια αποτελεί έναν παραδοσιακό κλάδο της οικονομίας στην Β. Εύβοια. Οι «ρητινοσυλλέκτες» ή «ρητινοκαλλιεργητές» ή κατά την παλαιότερη ονομασία οι «ρετσινάδες», αποτελούν μία επαγγελματική ομάδα, με λιγότερα πλέον από 2.000 άτομα σε όλη την χώρα, η οποία είναι ιδιαίτερα συνδεδεμένη με την Εύβοια και συγκεκριμένα με την Βόρεια Εύβοια. Η Βόρεια Εύβοια είναι η πρώτη σε παραγωγή ρητίνης πανελλαδικά και τα σωματεία των ρετσινάδων είναι πολυπληθή. Η παραγόμενη ρητίνη χρησιμοποιείται για την βιομηχανική παραγωγή τερεβινθελαίου και κολοφωνίου και αναφορές έδιναν τον τζίρο των ρητινοπαραγωγών της περιοχής να αγγίζει τα 5 εκ. €. Ο ανταγωνισμός με άλλες χώρες που παράγουν υποπροϊόντα προερχόμενα από την επεξεργασία της χημικής ρητίνης (κυρίως Κίνα) καθώς και οι σύγχρονες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες αποδεκάτισαν τον κλάδο και μείωσαν την παγωγή.

Η πτωτική παραγωγή ρητίνης σε εθνικό επίπεδο κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Πηγή: Δ/νση Ανάπτυξης Δασικών Πόρων - Ε.Σ.Υ.Ε

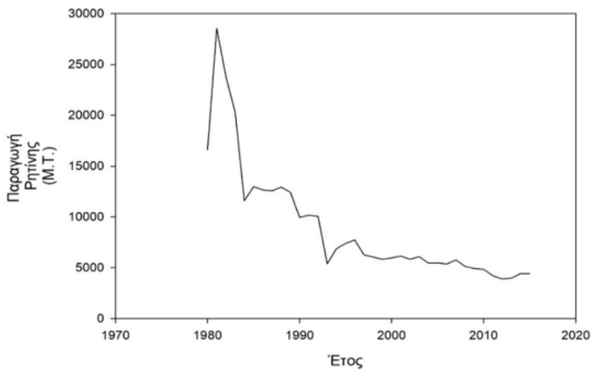

Στα κυριότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν από την ομάδα εργασίας συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η κλιματική αλλαγή με δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγή, ιδιαίτερα της ελιάς γεγονός που συντελεί στην σταδιακή απαξίωση της καλλιέργειας και τη στροφή σε άλλες όπως π.χ. η συκιά. Αντίσταση σε αυτή την αλλαγή και μεγέθυνση του κλάδου της παραγωγής σύκων προβάλλουν τα συσκευαστήρια της περιοχής με το σκεπτικό ότι η εσωτερική αγορά είναι κορεσμένη και μεγαλύτερες ποσότητες θα οδηγούσαν σε μείωση των τιμών. Η ομάδα εργασίας θεωρεί αυτή την προσέγγιση λαθεμένη και πιστεύει ότι θα έπρεπε να αναζητηθούν νέες αγορές για τα σύκα και τα προϊόντα από σύκο. Όσο για τον ανταγωνισμό με αντίστοιχα προϊόντα παραγόμενα στην Τουρκία, αυτές είναι οι συνθήκες στις διεθνείς αγορές και χρειάζεται να εκπονηθεί στρατηγική προώθησης δίνοντας έμφαση στην ποιότητα και άλλα χαρακτηριστικά που τα διαφοροποιούν και τα μετατρέπουν σε premium προϊόντα. Επίσης μπορούν οι τοπικές μονάδες συσκευασίας και εμπορίας να αξιοποιήσουν τα Ευρωπαϊκά προγράμματα προώθησης γεωργικών προϊόντων που χρηματοδοτούν δράσεις εξωστρέφειας.
- Οι παραγωγοί στηρίζονται στις προσωπικές τους γνώσεις και την εμπειρία που περνάει από γενιά σε γενιά. Η επιστημονική υποστήριξη που λαμβάνουν από εξειδικευμένο προσωπικό (γεωπόνοι, κτηνίατροι, ζωοτέχνες) είναι υποτυπώδης και δεν έχουν ενσωματώσει στον τρόπο παραγωγής τεχνικές και μεθόδους που είναι προαπαιτούμενα για την επίτευξη της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων τους. Για παράδειγμα δεν έχουν υιοθετηθεί πουθενά μέθοδοι που περιλαμβάνουν την ευφυή γεωργία και τυποποιούν τις εργασίες. Εκτός ορισμένων εξαιρέσεων οι παραγωγοί δραστηριοποιούνται μόνοι τους χωρίς συντεταγμένα σχέδια δράσης, χωρίς σαφή κατεύθυνση στην αγορά (market orientation), κεντρική καθοδήγηση και υποστήριξη. Δεν έχουν προχωρήσει στην σύσταση ομάδων παραγωγών, συνεταιρισμών και συμβολαιακών σχημάτων.
- Δημογραφικά ζητήματα έχουν έντονες επιπτώσεις στην παραγωγή, όπως για παράδειγμα η διαφορά στο μέσο όρος ηλικία των παραγωγών ελιάς (65 έτη) και σύκου (45 έτη). Επίσης ενώ για τους καλλιεργητές σύκου φαίνεται ότι αυτή είναι η κύρια απασχόλησή τους, οι καλλιεργητές ελιάς ετεροαπασχολούνται έχοντας την παραγωγή αυτή ως συμπληρωματικό εισόδημα ενώ πολλοί από αυτούς είναι συνταξιούχοι ή έχουν μόνιμη κατοικία μακριά από τον τόπο παραγωγής.

2.2. Ζωική παραγωγή

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει έναν ανεπτυγμένο και δυναμικό κτηνοτροφικό κλάδο. Στο σύνολό της, διατηρούνται 522.525 πρόβατα, 301.873 αίγες και 55.942 χοίροι. Η Εύβοια συγκεντρώνει το 30,8% του συνολικού αριθμού προβάτων της περιφέρειας αμέσως μετά την Φθιώτιδα, το 38,9% του συνόλου των αιγών και το 62,8% του συνόλου των χοίρων. Η βοοτροφία στην Εύβοια είναι λιγότερο ανεπτυγμένη σε σύγκριση με την αιγοπροβατοτροφία. Καταγράφονται 102 βοοτροφικές εκμεταλλεύσεις από τις 573 εκμεταλλεύσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, και εκτρέφονται 1.493 ζώα αναπαραγωγής και 1.047 ζώα πάχυνσης, που προορίζονται είτε για αντικατάσταση είτε για παραγωγή κρέατος (πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2019). Η ορνιθοτροφία και η χοιροτροφία, είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένοι κλάδοι στην Εύβοια, αφού εντοπίζονται 298 χοιροτρόφοι που εκτρέφουν 78.954 χοιροειδή και 3.697 πτηνοτρόφοι που εκτρέφουν 1.021.229 πτηνά (πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2019).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Εύβοια διαθέτει την περισσότερο ανεπτυγμένη αιγοτροφία και χοιροτροφία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Η συντριπτική πλειοψηφία των προβάτων και των αιγών (>95%) είναι κοπαδιάρικα ενώ μόνο το 5% εκτρέφονται οικόσιτα ή νομαδικά.

Στο δήμο Λίμνης – Μαντουδίου – Αγίας Άννας, όπου σημειώθηκαν και οι μεγαλύτερες καταστροφές δραστηριοποιούνται 109 αιγοπροβατοτρόφοι, διασπαρμένοι σε 11 Δημοτικές Κοινότητες. Από αυτούς, οι 37 κτηνοτρόφοι παρουσίασαν απώλειες ζώων. Το χωριό με τις μεγαλύτερες απώλειες είναι η Κερασιά, όπου κάνκαν όλα τα ζώα όλων των κτηνοτρόφων. Σε αυτό το χωριό δραστηριοποιούνται 6 κτηνοτρόφοι οι οποίοι εκτρέφανε 875 αιγοπρόβατα. Κατά την απογραφή του Δεκεμβρίου 2021 κανένας τους δεν δήλωσε κάποιο ζώο, γεγονός που αποδεικνύει ότι δεν μπόρεσαν να ανακάμψουν. Οι 37 κτηνοτρόφοι που επηρεάστηκαν από την πυρκαγιά, κατείχαν 4.566 αιγοπρόβατα και τους απέμειναν 1.408, με αποτέλεσμα το 69,2% του ζωικού κεφαλαίου να έχει χαθεί. Από τους 37 κτηνοτρόφους που δήλωσαν ζημιές σε ζωικό κεφάλαια, οι 14 έχασαν όλα τα ζώα τους. Από αυτούς, μόνο ένας δήλωσε μέχρι τις 31-12-

21 ότι αντικατέστησε μέρος των αρχικών ζώων. Συγκεκριμένα από τα 34 ζώα που έχασε, αντικατέστησε τα 20 από αυτά. Από την επεξεργασία των δεδομένων γίνεται σαφές, ότι οι κτηνοτρόφοι οι οποίοι έχασαν μικρό μέρος των ζώων (έως 20%), κατάφεραν να αντικαταστήσουν τμήμα των απωλειών «κρατώντας» περισσότερα ζώα για αντικατάσταση από το υπάρχον κοπάδι. Αντίθετα, όσοι παρουσίασαν μεγάλες απώλειες ήταν αναγκασμένοι να αγοράσουν ζώα, πράγμα σχεδόν αδύνατο για την οικονομική τους κατάσταση.

Στο δήμο Ιστιαίας – Αιδηψού δραστηριοποιούνται 49 αιγοπροβατοτρόφοι διάσπαρτοι σε 18 Δημοτικές Κοινότητες. Από αυτούς μόνο οι 5 δήλωσαν ότι μειώθηκε το ζωικό κεφάλαιο από την πυρκαγιά με έδρα σε 5 διαφορετικές Δημοτικές Κοινότητες. Από τα 610 δηλωμένα αιγοπρόβατα σε αυτές τις Δημοτικές Κοινότητες απέμειναν 390 αιγοπρόβατα. Ολική καταστροφή ζωικού κεφαλαίου δεν παρουσιάστηκε σε καμία εκμετάλλευση.

Σε ότι αφορά τις κτιριακές εγκαταστάσεις των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (στάβλοι και αποθήκες), έχουν αναφερθεί ολικές καταστροφές και στους δύο εξεταζόμενους πληγέντες δήμους.

Στην Εύβοια καταγράφονται 17 «Αγοραστές Γάλακτος», οι οποίοι παράγουν κάποιο πιστοποιημένο γαλακτοκομικό προϊόν, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (έτους 2022), από τους οποίους οι 9 είναι τυροκομεία, οι 2 διαθέτουν εργαστήρια παραγωγής γιαούρτης, οι 3 παράγουν άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα, ο ένας είναι ένα ζαχαροπλαστείο, και οι 2 είναι ιδιοπαραγωγοί. Στους δύο πληγέντες δήμους, υπάρχουν τρία μεγάλα τυροκομεία που αγοράζουν γάλα από τους τοπικούς κτηνοτρόφους. Παρά το γεγονός ότι δεν επλήγησαν άμεσα από την πυρκαγιά οι μεταποιητικές μονάδες, έγινε προσπάθεια να ανευρεθούν τυχόν επιπτώσεις που υπέστησαν ή θα υποστούν μελλοντικά από την διαταραχή της αλυσίδας αξίας, μέρος της οποίας είναι και οι ίδιες. Με άλλα λόγια διερευνήθηκε κατά πόσο η μεταβολή στη παραγόμενη ποσότητα πρώτων υλών επηρέασε και σε ποιο βαθμό την λειτουργία τους. Μετά από επικοινωνία που είχαμε με τις εταιρείες αυτές, αναφέρθηκε ότι υπήρχε κάποια μείωση της διαθέσιμης ποσότητας γάλακτος, λόγω της σημαντικής απώλειας που υπήρχε σε ζωικό κεφάλαιο. Η τιμή του συμβατικού πρόβειου γάλακτος, έχει διαμορφωθεί φέτος στα 1,10 ευρώ ανά λίτρο, ενώ πέρυσι η τιμή ήταν στα 0,87 λεπτά του ευρώ ανά λίτρο. Αυξητικές τάσεις στην τιμή του γάλακτος, έχουν παρατηρηθεί φέτος σε όλη την Ελλάδα. Βέβαια η αύξηση στις τιμές ζωοτροφών, ενέργειας κλπ. δεν μπορούν να ισοσκελιστούν από την αύξηση στην τιμή πώλησης του γάλατος.

Αναφορικά με τις μεταποιητικές μονάδες γάλακτος στην Εύβοια καταγράφεται η μεγαλύτερη παραγωγή τυροκομικών προϊόντων σε σύγκριση με τους υπόλοιπους νομούς της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας όπως φαίνεται στο γράφημα 3 (πηγή ΕΛ. ΣΤΑΤ, 2019).

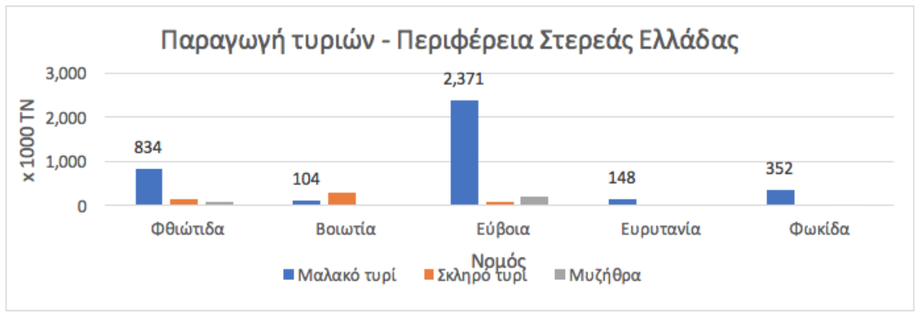

Παραγωγή τυροκομικών προϊόντων ανά νομό της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
(πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 31-12-2019

Ανάμεσα στα κυριότερα προβλήματα της ζωικής παραγωγή συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Όσον αφορά στις εγκαταστάσεις των αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων, θα πρέπει να αναφερθεί ότι πρόκειται στην πλειοψηφία τους για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινοι ή με τσιμεντόλιθους στάβλοι, οι οποίοι έχουν ως σκεπή, τσίγκους), λόγω του γεγονότος, ότι τα ζώα σχεδόν σε όλη την διάρκεια του έτους, βόσκουν ελεύθερα στους βοσκοτόπους και στο δάσος.
- Τα μεγέθη των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων είναι μικρά. Πιο συγκεκριμένα αναφορικά με τον αριθμό ζώων ανά κτηνοτρόφο, στους 2 δήμους, κυριαρχούν οι παραγωγοί με ποίμνια μέχρι 100 αιγοπρόβατα (60,5%). Οι κτηνοτρόφοι που διαθέτουν από 101-200 ζώα αντιπροσωπεύουν το 29,5% του συνόλου. Μόλις 10,1% των κτηνοτρόφων διαθέτει ποίμνια άνω των 200 αιγοπροβάτων.
- Ο μέσος όρος ηλικίας των κτηνοτρόφων είναι μεγάλος και τείνει αυξανόμενος αφού οι νέοι της περιοχής δεν ακολουθούν αυτό το επάγγελμα.

2.3. Φυσικοί βοσκότοποι

Για τη μελέτη της πυρκαγιάς της Β. Εύβοιας αποκτήθηκαν δορυφορικά δεδομένα πριν (27/07/2021) και μετά την πυρκαγιά (26/08/2021) από τον δορυφόρο Sentinel 2A. Αυτές οι δορυφορικές εικόνες καλύπτουν μεγάλες χωρικές και χρονικές εκτάσεις σε τοπική ή περιφερειακή κλίμακα, προσφέροντας τη δυνατότητα χαρτογράφησης της βλάστησης. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης συνδυαστικά και εικόνες του Landat-8, για την καλύτερη εξαγωγή συμπερασμάτων για την κάλυψη γης, ο οποίες αποκτήθηκαν από το αμερικανικό Γεωλογικό Ινστιτούτο (USGS) και το Επιστημονικό Κέντρο Επιστήμης και Παρατήρησης των Πόρων της Γης (EROS). Μετά την επεξεργασία των δορυφορικών δεδομένων έγινε αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης σε ότι αφορά στους διαθέσιμους βοσκότοπους.

Στον Δήμο Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας εντός της περιμέτρου της πυρκαγιάς οι βοσκήσιμες γαίες που επλήγησαν από την πυρκαγιά ανέρχονται σε 4.420 εκτάρια ενώ αυτές που δεν καταστράφηκαν υπολογίστηκαν σε μόλις 370 εκτάρια. Στον Δήμο Ιστιαίας-Αιδηψού, οι εντός της περιμέτρου της πυρκαγιάς καμένες βοσκήσιμες γαίες που χαρτογραφήθηκαν καλύπτουν συνολικά 697 εκτάρια, ενώ οι άκαυτες εκτάσεις 51 εκτάρια. Εν συνεχεία, υπολογίστηκαν και οι βοσκήσιμες γαίες εκτός της περιμέτρου της πυρκαγιάς, οι οποίες δεν έχουν επηρεαστεί από την πυρκαγιά και μπορούν να βόσκονται, όπως και πριν την πυρκαγιά. Οι άκαυτες βοσκήσιμες γαίες ανέρχονται σε 7.793 εκτάρια για τον Δήμο Ιστιαίας-Αιδηψού και σε 9.545 εκτάρια για τον Δήμο Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας.

Βάσει των παραπάνω στοιχείων, οι διαθέσιμες βοσκήσιμες γαίες για τα αγροτικά ζώα των δύο Δήμων, Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας και Ιστιαίας-Αιδηψού, μετά την πυρκαγιά ανέρχονται σε 9.915 και 7.844 εκτάρια αντίστοιχα. Οι βοσκήσιμες γαίες του Δήμου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας που επλήγησαν από την πυρκαγιά ήταν συγκριτικά μεγαλύτερης έκτασης από εκείνες του Δήμου Ιστιαίας-Αιδηψού. Επίσης, έχοντας ως δεδομένα ότι (α) το κτηνοτροφικό κεφάλαιο του εν λόγου Δήμου βρίσκεται κυρίως εντός της πληγείσας περιοχής από την πυρκαγιά, (β) η άσκηση βόσκησης γίνεται σε μια ακτίνα 5 χλμ. από τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και κατά συνέπεια οι μη καμένες βοσκήσιμες γαίες αν και διαθέσιμες δεν θα αξιοποιηθούν από τους κτηνοτρόφους της περιοχής, (γ) μετά την απαγόρευση της βόσκησης στις καμένες βοσκήσιμες γαίες αλλά και σε κάθε άλλη έκταση δασικού χαρακτήρα και (δ) την ισχύουσα ακόμη δασική απαγορευτική διάταξη στις καμένες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις κατά την πυρκαγιά που έπληξε και πάλι την περιοχή κατά το 2016, προκύπτει ότι στον Δήμο Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας, πρακτικά δε υπάρχουν σχεδόν καθόλου βοσκήσιμες γαίες και πρέπει να ανευρεθούν βοσκότοποι, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες τους σε βοσκήσιμη ύλη. Σε αυτό το σημείο, διευκρινίζεται ότι ως ελάχιστη επιφάνεια απογραφής λήφθηκαν τα 100.000 τετραγωνικά μέτρα (100 στρέμματα ή 10 εκτάρια), τα οποία θεωρούνται ότι αποτελούν την ελάχιστη έκταση στην οποία μπορεί να εφαρμοστεί μια συγκεκριμένη διαχείριση.

Αντίθετα, στον Δήμο Ιστιαίας-Αιδηψού ο αριθμός των αιγοπροβάτων, που ενδεχομένως έχουν επηρεαστεί από την πυρκαγιά και θα αντιμετωπίσουν κάποιο πρόβλημα στην εξεύρεση ικανοποιητικής ποσότητας βοσκήσιμης ύλης ανέρχεται μόλις στα 600 – 700 αιγοπρόβατα. Και στους δύο Δήμους, σύμφωνα με δηλώσεις των κτηνοτρόφων, τα βοοειδή δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα εξεύρεσης βοσκήσιμης ύλης και βοσκοτόπων, καθώς πρόκειται για μικρού μεγέθους οικογενειακές μονάδες και εκτρέφονται κυρίως με ζωοτροφές, δεν πρόκειται δηλαδή για ζώα ελευθέρας βοσκής. Προς το παρόν, οι ανάγκες των ζώων καλύπτονται με

χονδροειδείς και συμπυκνωμένες ζωοτροφές που χορηγούνται από την Περιφέρεια, την Πολιτεία και από προσφορές ιδιωτών.
Η εκτιμώμενη ποσότητα ξηρής βοσκήσιμης ύλης που απαιτείται για τις αίγες και τα πρόβατα ανέρχεται στα 45 – 60 kg/ανά ζώο/μήνα (ανάλογα με το σωματικό βάρος, το φυσιολογικό στάδιο, κτλ.) ενώ των βοοειδών ελευθέρας βόσκησης στα 300 kg/ ανά ζώο/μήνα. Με τις παραδοχές ότι:

1. η μέση παραγωγή ξηρής βοσκήσιμης ύλης των βοσκήσιμων γαιών στις περιοχές μελέτης ανέρχεται στα 1.000 kg/ha,
2. η επιτρεπόμενη χρήση της δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 30% της συνολικής ετήσιας παραγωγής (συντηρητική εφαρμογή βόσκησης) κατά τον πρώτο χρόνο μετά την έναρξη βόσκησης στις καμένες βοσκήσιμες γαίες και
3. οι μέσες μηνιαίες απαιτήσεις ξηρής βοσκήσιμης ύλης για κάθε μικρό ζώο (αίγα ή πρόβατο) ανέρχονται κατά μέσο όρο στα 50 kg,

Εκτιμάται ότι απαιτείται η εξασφάλιση βοσκήσιμης έκτασης 11.000 – 13.000 ha και 1.100 – 1.300 ha για βόσκηση του συνόλου των αγροτικών ζώων, διάρκειας 11 μηνών ετησίως, στους Δήμους Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας και Ιστιαίας-Αιδηψού, αντίστοιχα.

2.4. Μελισσοκομία

Η φωτιά του Αυγούστου του 2021 στην Β. Εύβοια κατάφερε σοβαρότατο πλήγμα στην μελισσοκομία, σε τοπικό όσο και εθνικό επίπεδο. Σε τοπικό επίπεδο έπληξε 300 μελισσοκομικές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις, καίγοντας περίπου το 20% των μελισσοσμηνών και το κυριότερο στέρησε από την μελισσοκομία της περιοχής τη σπουδαιότερη πηγή μελιού, τα πεύκα. Επομένως η καταστροφή που επέφερε η φωτιά δεν είναι παροδική, και η ανάκαμψη μπορεί μόνο να υπολογιστεί σε βάθος χρόνου.

Αντίστοιχα σε εθνικό επίπεδο η φωτιά του Αυγούστου του 2021 κατέστρεψε την 3η σπουδαιότερη πηγή μελιού της χώρας. Και μάλιστα ενός μελιού, του πευκόμελου, που παράγεται αποκλειστικά, σε παγκόσμια κλίμακα, στην Ελλάδα και την Τουρκία, ενώ έχει αναγνωρισθεί ως μέλι ιδιαίτερης βιολογικής αξίας. Έτσι τα επόμενα 20 χρόνια η ετήσια παραγωγή μελιού της χώρας θα είναι μειωμένη κατά 30% με σοβαρές επιπτώσεις τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό εθνικό επίπεδο.

Στη Β. Εύβοια σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνονται από την ΔΑΟΚ Εύβοιας, το Μελισσοκομικό Κέντρο Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Χαλκίδα και τον Μελισσοκομικό Συνεταιρισμό Εύβοιας, με έδρα την Ιστιαία, ο μελισσοκομικός κλάδος απαριθμούσε συνολικά 300 μελισσοκομικές εκμεταλλεύσεις με 26.000 μελισσοσμήνη. Το κύριο παραγόμενο προϊόν ήταν το μέλι, σε ποσότητες που κυμαίνονταν μεταξύ 400-900 τόνους ανάλογα με την χρονιά και τις καιρικές συνθήκες.

Δήμος	Ερασιτέχνες	Μελισσοσμήνη	Επαγγελματίες	Μελισσοσμήνη
Μαντουδίου-Λίμνης-Αγ. Άννας	150	5.000	50	12.000
Ιστιαίας-Αιδηψού	75	3.000	25	6.000
Σύνολο	225	8.000	75	18.000

Πίνακας 1. Μελισσοκόμοι και μελισσοσμήνη στην Β. Εύβοια
Γενικό Σύνολο: Μελισσοκόμοι 300, Μελισσοσμήνη 26.000

Το 60-70% αυτού του μελιού ήταν πευκόμελο, ενώ επίσης παράγονταν μέλι ελάτου (5%), δρυός (5%), γλυκάνισου (10%) και ανθόμελο (10%). Οι μελισσοκόμοι διαχείμαζαν τα μελίσσια τους σε μεγάλο ποσοστό στο νησί (60%), ενώ ένας αριθμός αυτών, κυρίως επαγγελματίες, σε άλλους νομούς με ηπιότερο κλίμα (Μεσσηνία, Φθιώτιδα, κ.α.).

Στην ΠΕ Εύβοιας υπάρχουν 20 επιχειρήσεις κατασκευής ή/και πώλησης μελισσοκομικών εφοδίων, ενώ καταγράφονται και 7 επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας μελιού και άλλων προϊόντων του μελισσιού (γύρη, βασιλικό πολτό, προϊόντα κοσμετικής, κ.α.). Η διάθεση του μελιού γινόταν κυρίως χύμα ή ημισυσκευασμένο σε εμπόρους ή/και τυποποιητές μελιού και μόνο ένα ποσοστό 30% απευθείας στο καταναλωτή από τον παραγωγό. Γι' αυτό και η τιμή παραγωγού ήταν κατά κανόνα χαμηλή και εξαρτιόταν κάθε χρόνο από τον εκάστοτε έμπορο. Παρ' όλα αυτά, αν και η τιμή πώλησης

της μεγαλύτερης ποσότητας μελιού, ιδιαίτερα κάποιες δύσκολες χρονιές δεν κάλυπτε το κόστος παραγωγής, η μελισσοκομία παρέμενε ένα ελκυστικό επάγγελμα, ιδιαίτερα ως επικουρική πηγή εσόδων, καθώς οι ποσότητες που παράγονταν ήταν ικανοποιητικές. Ως 2η πηγή εισοδήματος η μελισσοκομία στη Β. Εύβοια συνείσφερε στην οικογενειακή οικονομία συμπληρώνοντας το οικογενειακό εισόδημα επιδρώντας θετικά στο βιοτικό επίπεδο των απασχολούμενων.

Η μελιτοέκκριση του Marchalina hellenica, που συλλέγουν οι μέλισσες και το μετατρέπουν στο μέλι πεύκου, θεωρείται σχετικά σταθερή και σίγουρη, ακόμη και χρονιές που άλλες μελιτοφορίες αποτυγχάνουν να δώσουν μέλι. Αυτός είναι και ο λόγος που η παραγωγή μελιού στα πεύκα καθορίζει την ελληνική μελισσοκομία, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Την περίοδο της έντονης διατροφής και μελιτοέκκρισης του Marchalina hellenica κν. «εργάτης του πεύκου», και ειδικά από τα τέλη Αυγούστου έως και το 1ο δεκαήμερο του Νοεμβρίου στην Εύβοια μεταφέρονταν περίπου 250.000 μελισσοσμήνη από την κυρίως Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο. Γίνεται επομένως αντιληπτό το μέγεθος των αρνητικών επιπτώσεων που θα έχει τα επόμενα 20 χρόνια η καταστροφή του δάσους της Β. Εύβοιας σε τοπικό αλλά και εθνικό επίπεδο στον κλάδο της Μελισσοκομίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, έχουν δηλωθεί 5.000 μελίσσια καμένα, ενώ υπολογίζεται ότι άλλα τόσα είναι τα μελίσσια που έχασαν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού τους ή κατέρρευσαν τις επόμενες της φωτιάς ημέρες, λόγω του καπνού και των υψηλών θερμοκρασιών. Πέρα όμως από τα χαμένα μελίσσια αυτή τη στιγμή διακυβεύεται το μέλλον της Μελισσοκομίας στην Εύβοια. Σχεδόν το 60% των καμένων εκτάσεων καλύπτονταν από δάση Χαλεπίου Πεύκης ή και ανάμεικτα με Τραχεία Πεύκη. Αυτά αποτελούν το 90% των συνολικά καμένων δασών και δασικών εκτάσεων. Αυτό σημαίνει ότι η κυριότερη πηγή μελιού για τους μελισσοκόμους έχει καταστραφεί. Και όχι μόνο των μελισσοκόμων της Β. Εύβοιας, αλλά όλου νησιού, όπως επίσης και μεγάλου ποσοστού των μελισσοκόμων της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοποννήσου. Επίσης σημαίνει ότι οι μελισσοκόμοι της Β. Εύβοιας έχασαν και μεγάλο ποσοστό της ανοιξιάτικης και φθινοπωρινής ανθοφορίας (ρείκια, κουμαριές, κ.α.), γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα προβληματική και τη ανοιξιάτικη ανάπτυξη αλλά και τη διαχείμαση των μελισσιών στην περιοχή. Συνεπώς θα μπορούσαμε να πούμε ότι στο εγγύς μέλλον θα μειωθεί πολύ σημαντικά η δυνατότητα υποστήριξης των μελισσοκόμων και των μελισσοσμηνών στη Β. Εύβοια.

Την κατάσταση επιδεινώνει το γεγονός ότι από τα καμένα δάση και δασικές εκτάσεις, ποσοστό 40%, έχουν στο παρελθόν καεί ξανά και έχουν κηρυχτεί αναδασωτέα, γεγονός που σημαίνει ότι η αναγέννησή τους θα είναι ελλιπής. Πέρα από την άμεση επίδραση της φωτιάς στην αναγέννηση του δάσους και στην ποικιλομορφία της βλάστησης, είναι γνωστό ότι μια τόσο μεγάλης έκτασης αποψίλωση επηρεάζει το μικροκλίμα, ανεβάζοντας σημαντικά τη θερμοκρασία και διαταράσσοντας τον κύκλο του νερού. Έτσι οι περίοδοι ξηρασίας ενδεχομένως να είναι μεγαλύτερες, γεγονός που θα κάνει ακόμη πιο δύσκολη την αναγέννηση του δάσους. Τέλος η απουσία των μελισσοσμηνών θα έχει πολύ σημαντικές επιπτώσεις και σε άλλους κλάδους όπως εκείνο της φυτικής παραγωγής αφού ως γνωστό η μέλισσα μέσω της επικονίασης συντελεί στην μεγιστοποίηση της φυτικής παραγωγής.

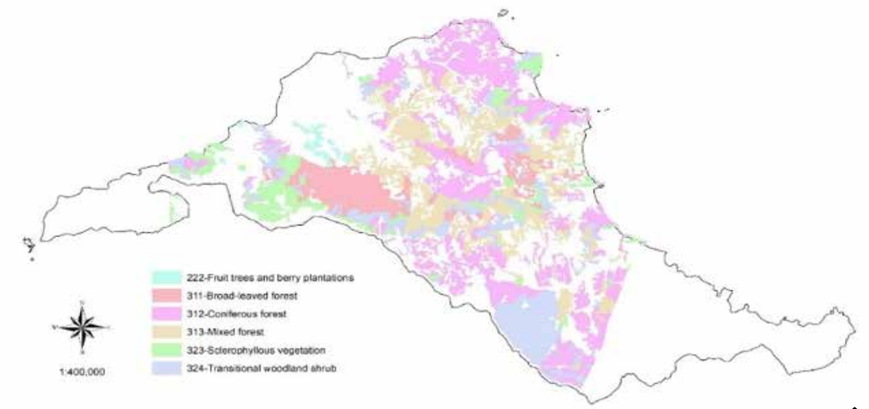

Χρήσεις γης στη Β. Εύβοια σε σχέση με την παραγωγή μελιού και τις υπηρεσίες των μελισσών.
Πηγή: Copernicus, Emergency Management Service (EMS)

2.5. Αλιεία - Ιχθυοκαλλιέργεια

Στην Β. Εύβοια δραστηριοποιούνται μεγάλες 12 μονάδες ιχθυοκαλλιεργειών παράγοντας συνολικά περισσότερους από 7500 τόνους ετησίως, κυρίως σε τσιπούρα και λαβράκι. Σχεδόν το σύνολο των παραγόμενων ψαριών εξάγονται δημιουργώντας προστιθέμενη αξία τόσο για την τοπική όσο και για την εθνική οικονομία. Παράλληλα στις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας απασχολούνται κάτοικοι της περιοχής τονώνοντας έτσι την απασχόληση του τοπικού πληθυσμού. Υπάρχουν σύγχρονες εγκαταστάσεις τυποποίησης και συσκευασίας των ψαριών. Επίσης δραστηριοποιούνται και δύο επιχειρήσεις επεξεργασίας ψαριών και θαλασσινών με παραδοσιακές μεθόδους και συνταγές που παράγουν εξαιρετικής νοστιμιάς εδέσματα με πρώτη ύλη ψάρια και θαλασσινά που αλιεύονται στο Αιγαίο πέλαγος. Δεν υπάρχει οργανωμένη ιχθυόσκαλα με ψυκτικές εγκαταστάσεις όπου θα μπορούσαν οι αλιείς να αποθηκεύσουν προσωρινά τα αλιεύματά τους μέχρι αυτά να πουληθούν.

2.6. Εδαφοϋδατικοί πόροι

Ένα χαρακτηριστικό της διάρθρωσης των εκμεταλλεύσεων στην περιοχή είναι ο μικρός και κατακερματισμένος κλήρος. Η κατάσταση αυτή δεν επιτρέπει την ανάπτυξη του κλάδου αφού οι όποιες επενδύσεις θα υπολείπονται σε βιωσιμότητα σε σύγκριση με την περίπτωση των συγκεντρωμένων εκτάσεων σε μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις. Επίσης ενώ η περιοχή διαθέτει υψηλά επίπεδα διαθέσιμων υδατικών πόρων για την υποστήριξη της γεωργίας, εντούτοις αυτοί οι πόροι δεν έχουν αξιοποιηθεί κατάλληλα.

Μετά την πυρκαγιά έχει αυξηθεί ο δείκτης επικινδυνότητας της υποβάθμισης των εδαφών λόγω διάβρωσης αφού τα εδάφη έχουν απογυμνωθεί από τη φυσική βλάστηση. Στην περίπτωση έντονων βροχοπτώσεων εκτιμάται ότι φορτία υλικών και κλαδιών θα είναι ιδιαιτέρως υψηλά με ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στην ποιότητα των υδάτων που εκρέουν στη θάλασσα. Έτσι εκτός από την υποβάθμιση των εδαφών ελλοχεύει και ένας αυξημένος κίνδυνος να επηρεαστούν οι παρακείμενες υδατοκαλλιέργειες αλλά και να υποβαθμιστεί η παράκτια ζώνη που αξιοποιείται για τουριστικές χρήσεις.

Ένας ακόμη κίνδυνος που προέκυψε είναι η πιθανή μεταβολή του υδρολογικού ισοζυγίου, καθώς η απογύμνωση των εδαφών ενισχύει την επιφανειακή απορροή έναντι της κατείσδυσης. Σημαντική επίπτωση θα είναι η ελάττωση της τροφοδοσίας των υπόγειων υδροφόρων και η διαφυγή σημαντικών ποσοτήτων νερού μέσω της επιφανειακής απορροής στη θάλασσα. Τέλος είναι πολύ πιθανή αύξηση των επιπέδων διαλυμένου οργανικού άνθρακα, θρεπτικών στοιχείων και μετάλλων στα επιφανειακά ρέματα. Ειδικά για τα υπόγεια ύδατα αναμένεται αύξηση του φορτίου νιτρικών ιόντων, η έκταση και η ένταση της οποίας εξαρτάται από την υδροδυναμική του τοπικού συστήματος. Το μέγεθος των επιπτώσεων δεν μπορεί να εκτιμηθεί αυτή τη στιγμή αλλά υπάρχει η τεχνική δυνατότητα να δημιουργηθεί μηχανισμός διαρκούς παρακολούθησης και καταγραφής.

2.7. Πολυλειτουργικά αγροκτήματα

Η Β. Εύβοια διαθέτει πολλά πλεονεκτήματα τα οποία σε περίπτωση σωστής αξιοποίησής τους μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη σημαντικού εξωγεωργικού εισοδήματος εκ μέρους των εκμεταλλεύσεων. Η περιοχή διαθέτει πλούσια ιστορία στην παραγωγή τοπικών προϊόντων. Η τοπική παραγωγή πριν από την πυρκαγιά χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από προϊόντα τοπικής προέλευσης όπως η ελιά, το σύκο (Σμυρνέϊκη ποικιλία αλλά και μια Μικρασιάτικη εκλείπουσα ποικιλία, τα "Τζαϊλάτα") και οινοποιήσιμες ποικιλίες σταφυλιών, συμπεριλαμβανόμενης της ποικιλίας "Βραδιανό", αλιευτικά προϊόντα και τοπικά όσπρια. Είναι επίσης αξιοσημείωτο πως αρκετοί τοπικοί παραγωγοί διαθέτουν υποδομές και/ή γνώσεις μεταποίησης ενώ υπάρχουν και τοπικά έθιμα και γιορτές που συνδέονται με την πρωτογενή παραγωγής της περιοχής (π.χ. έθιμα "Πιπεριάς" στις Ροβιές). Η τοπική ανάπτυξη πριν την πυρκαγιά χαρακτηρίζεται από περιορισμένες προσπάθειες των τοπικών παραγωγών να διευρύνουν την γκάμα των προϊόντων τους. Για παράδειγμα, ξηροί καρποί, ρόδι, εσπεριδοειδή, πιπεριές, αλλά και εγχειρήματα διεύρυνσης μεταποιημένων προϊόντων από τις παραδοσιακές καλλιέργειες.

Στα πλαίσια της επισκεψιμότητας υπήρχαν αρκετά αγροκτήματα/καταλύματα που διαφημίζονταν ως εναλλακτικοί προορισμοί σε σχετική πλατφόρμα. Καμία από αυτές τις επιχειρήσεις δεν ισχυρίστηκε όμως ότι άντλησε κοινό από αυτήν και μάλιστα πολλές από τις δραστηριότητες που διαφημίζονταν είχαν ήδη σταματήσει παρόλο που είχαν σαν σύμμαχο το κάλλος του φυσικού περιβάλλοντος

της περιοχής πριν από την πυρκαγιά. Η ανάπτυξη του μοντέλου των επισκέψιμων αγροτικών μονάδων και επιχειρήσεων στην περιοχή της Βόρειας Εύβοιας υπήρξε σημαντικά περιορισμένη. Οι επισκέψιμες επιχειρήσεις που καταγράφηκαν από τη μελέτη και προϋπήρχαν της πυρκαγιάς είναι μόλις τρείς ("Οινοποιείο Βρυνιώτη", "Ελαιώνας", "Βατερή"), ενώ καμία εξ' αυτών δεν κάλυπτε όλο το φάσμα των δυνητικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα. Η ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν κατά την υπάρχουσα μελέτη ανέδειξε τους κύριους παράγοντες οι οποίοι συνετέλεσαν στην περιορισμένη ανάπτυξη του μοντέλου των πολυλειτουργικών επισκέψιμων αγροτικών μονάδων-επιχειρήσεων. Αυτοί είναι: α) η μικρή τουριστική περίοδος (Μάιος-Σεπτέμβριος), β) η έλλειψη κατάλληλων υποδομών και εγκαταστάσεων, γ) η δυσκολία εξεύρεσης κατάλληλου προσωπικού για την κάλυψη επιπρόσθετων δραστηριοτήτων, και δ) η δυσκολία πρόσβασης στα πολυλειτουργικά αγροκτήματα λόγω του προβληματικού οδικού δικτύου σε μεγάλο τμήμα της περιοχής.

Οι επιτόπιες επισκέψεις στην περιοχή επιβεβαίωσαν την ύπαρξη βούλησης από πλευράς παραγωγών/επιχειρηματιών για την ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων με σκοπό την εξεύρεση δευτερογενών πηγών εισοδήματος, συμπληρωματικές στο γεωργικό εισόδημα. Ωστόσο, οι συνέπειες τις πυρκαγιάς επιτείνουν τους προϋπάρχοντες ανασταλτικούς παράγοντες, που δυσκολεύουν αλλά δεν απαγορεύουν την ανάπτυξη τέτοιων δραστηριοτήτων.

3 SWOT ANALYSIS

Με την SWOT ανάλυση έγινε προσπάθεια αποτύπωσης όλων των δυνατών σημείων και των αδυναμιών των επιμέρους κλάδων της αγροδιατροφής ενώ έγινε προσπάθεια ταυτοποίησης των ευκαιριών που θα έπρεπε να αξιοποιηθούν για την περεταίρω ενδυνάμωση του τομέα και των απειλών που θα πρέπει να προσεχθούν ώστε να μην επιφέρουν αρνητικές συνέπειες. Η ανάλυση αυτή είναι δυναμική και θα εμπλουτίζεται διαρκώς με νέα στοιχεία όσο προχωράει η έρευνα, ειδικά με τα αποτελέσματα των επιτόπιων επισκέψεων της ομάδας εργασίας. Ο σχεδιασμός είναι να αξιοποιηθούν οι επιλεγμένες δυνάμεις, να διορθωθούν οι εντοπισμένες αδυναμίες ώστε να μπορέσει ο τόπος να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες και να προστατευτεί από τις απειλές.

Πρώτη προσέγγιση SWOT του κλάδου Αγροδιατροφής στη Β. Εύβοια

3.1 Δυνατά σημεία (S)

1. Μικρή απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα την πρωτεύουσα.
2. Γεωμορφολογία και μικροκλίμα που μπορεί να συμβάλει στην παραγωγή ιδιαίτερων τοπικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (π.χ. ελιές Ροβιών, σύκα Ταξιάρχη, τοπικά παραγόμενο μέλι κλπ). Υπάρχουν παραδείγματα βιολογικών προϊόντων με πολύ καλή φήμη και διείσδυση στην αγορά.
3. Ακτοπλοϊκή σύνδεση με την ΠΑΘΕ με δύο πορθμεία.
4. Αύξηση των επιχειρήσεων τυποποίησης σύκων τα τελευταία χρόνια και της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος για την ευρύτερη περιοχή.
5. Οι συνεταιρισμοί Ταξιάρχη και Ροβιών επιτυχημένα παραδείγματα οργάνωσης παραγωγών σε συλλογικά σχήματα
6. Τα καλλιεργούμενα είδη εκτός από την αξία που παράγουν για τους γεωργούς συντηρούν και μεταποιητικές μονάδες (ελαιοτριβεία, μεταποιητήρια, οινοποιεία κλπ) δημιουργώντας δυνητικά ισχυρές αλυσίδες αξίας.
7. Ύπαρξη ικανοποιητικών ποσοτήτων νερού για την άρδευση καλλιεργειών
8. Ύπαρξη σημαντικού δυναμικού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την υποστήριξη του αγροδιατροφικού τομέα και γενικά του πληθυσμού της Ευβοϊκής υπαίθρου.
9. Ύπαρξη φυσικών βοσκότοπων καλής παραγωγικότητας. Οι βοσκήσιμες γαίες, προσφέρουν άφθονη δωρεάν βοσκήσιμη ύλη που ανανεώνεται στο διηνεκές και μπορεί να καλύψει εξολοκλήρου/ ή σε μεγάλο ποσοστό τις διατροφικές ανάγκες των αγροτικών ζώων και να εξαλείψει/ μειώσει το κόστος διατροφής.
10. Οι βοσκήσιμες γαίες, ιδιαίτερα αυτές που είναι επιλέξιμες βάσει του πλαισίου που τίθεται σε κάθε προγραμματική περίοδο από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), είναι απαραίτητες για την ένταξη των κτηνοτρόφων σε διάφορα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και τη λήψη των διαφόρων οικονομικών ενισχύσεων (βασική, πράσινη συμφωνία, συνδεδεμένες, κτλ.).
11. Έτοιμες για μετατροπή σε πολυλειτουργικά αγροκτήματα εκμεταλλεύσεις με ευρεία γκάμα γνώσεων και δεξιοτήτων παραγωγής η/και μεταποίησης παραδοσιακών τοπικών προϊόντων

3.2 Αδύνατα σημεία (W)

1. Κακή οδική σύνδεση με την Χαλκίδα που δυσχεραίνει την πρόσβαση στην πρωτεύουσα της ΠΕ (υπηρεσίες) σε συνδυασμό με τη σταδιακή αποψίλωση και απαξίωση των παλιών κατά τόπους νομαρχιακών υπηρεσιών.
2. Μεγάλος βαθμός κατακερματισμού αγροτεμαχίων και μικρού μεγέθους κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
3. Ελλιπείς υποδομές: αρδευτικά δίκτυα (και υπολειτουργία τοπικών ΤΟΕΒ) σφαγείο και ιχθυόσκαλα με ψυκτικές εγκαταστάσεις.
4. Μικρός βαθμός οργάνωσης παραγωγών με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην συμμετοχή σε προγράμματα ανάπτυξης (π.χ. Σχέδια βελτίωσης) όσο και σε διαπραγματευτική ισχύ για την πώληση των προϊόντων (Ισχύει για φυτική παραγωγή, ζωική παραγωγή και μελισσοκομία).
5. Λιγοστά τοπικά προϊόντα πιστοποιημένα ως ΠΟΠ / ΠΓΕ και μικρός βαθμός αξιοποίησης των υφιστάμενων.
6. Πολύ χαμηλά επίπεδα branding με αποτέλεσμα να μην έχει επιτευχθεί διείσδυση επώνυμων τοπικών προϊόντων στις μεγάλες αγορές της χώρας και του εξωτερικού.
7. Περιορισμένες δυνατότητες συσκευασίας μελιού από τους μελισσοκόμους και πολύ μικρή διαφοροποίηση των παραγόμενων προϊόντων (σχεδόν αποκλειστικά μέλι μόνο).
8. Χαμηλά επίπεδα ανάδειξης, διασύνδεσης και διάθεσης των τοπικών προϊόντων στην τοπική τουριστική αγορά, ειδικά τη μαζική εστίαση. Σύγχυση στην επιλογή των παρεχόμενων υπηρεσιών ειδικά σε ότι αφορά στην γαστρονομία αφού δεν έχει ξεκάθαρα περιγραφεί η γαστρονομική ταυτότητα της περιοχής
9. Έλλειψη δημοσίων υπηρεσιών με επιστημονικό προσωπικό υποστήριξης των παραγωγών (γεωπόνοι, κτηνίατροι, κλη).
10. Απώλεια φυτικού και ζωικού κεφαλαίου από την πυρκαγιά. Αδυναμία έγκαιρης και αποτελεσματικής επανασύστασης εκμεταλλεύσεων και επαναφοράς τους σε παραγωγή με ιδίες δαπάνες (φυτικό και ζωικό κεφάλαιο).
11. Χαμηλά επίπεδα γνώσεων εκ μέρους των παραγωγών πάνω στις σύγχρονες μεθοδολογίες παραγωγής με έλλειψη εκπαίδευσης και απουσία μηχανισμού μεταφοράς τεχνογνωσίας και ενίσχυσης δεξιοτήτων των παραγωγών.
12. Έντονη έλλειψη βοσκήσιμης γης για κάλυψη αναγκών σε βόσκηση των υφιστάμενων αιγοπροβάτων που επιτείνεται από την απαγόρευση βόσκησης στις καμένες εκτάσεις.
13. Μικρός βαθμός υιοθέτησης προτύπων ποιότητας, πιστοποιήσεων εκ μέρους των τοπικών επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων και προτύπων οργανοληπτικής ποιότητας και ιχνηλασιμότητας)
14. Αρνητική επίδραση της κλιματικής αλλαγής στη παραγωγή και την απειλή από ακραία καιρικά φαινόμενα
15. Μικρός βαθμός ενσωμάτωσης καινοτομίας στην μεταποίηση προϊόντων με βάση τις απαιτήσεις της αγοράς (π.χ. ξερά σύκα vs Μπάρες δημητριακών με σύκο).
16. Έλλειψη υποδομών συλλογής επιφανειακών υδάτων υδατορεμάτων για την υποστήριξη των αρδευτικών αναγκών των καλλιεργειών με αποτέλεσμα τη μικρή αξιοποίηση των διαθέσιμων υδατικών πόρων
17. Έλλειψη υποδομών για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τεχνολογιών παραγωγής υπό κάλυψη (θερμοκήπια, υδροπονία, αεροπονία).
18. Συνολικά χαμηλά επίπεδα δαπανών ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης) στις επιχειρήσεις λόγω του χαμηλού βαθμού ερευνητικής δραστηριότητας σε μικρό σχετικά αριθμό επιχειρήσεων και κλάδων. Έλλειψη καινοτομικής κουλτούρας στις επιχειρήσεις. Έλλειψη ερευνητικών κέντρων και αποτελεσμάτων επιτόπιας έρευνας. Έλλειψη στρατηγικής για την ανάπτυξη βοσκήσιμων γαιών/ κτηνοτροφίας σε συνδυασμό με την εγκατάλειψη πειραματικών λιβαδιών και την έλλειψη ερευνητικών δράσεων.
19. Περιορισμένες και ελλιπείς εγκαταστάσεις και υποδομές στα υφιστάμενα σημεία που μπορούν να μετατραπούν σε πολυλειτουργικά αγροκτήματα.
20. Αδήλωτη και μη καταγεγραμμένη εμπορική δραστηριότητα στην πρωτογενή παραγωγή.

3.3 Ευκαιρίες (O)

1. Δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης (φυσικό κάλλος, αξιοθέατα, παραλίες, εγγύτητα σε αστικά κέντρα κλη) και διασύνδεσης με τον αγροδιατροφικό τομέα
2. Έντονη διάθεση τοπικών παραγωγών να εκσυγχρονίσουν εγκαταστάσεις και μεθόδους παραγωγής με παράλληλες ευκαιρίες υποστήριξης από το κράτος μέσα από σχετικά προγράμματα.
3. Αλλαγή παραγωγικού μοντέλου με εντατικοποίηση της παραγωγής
4. Ανεύρεση νέων εκτάσεων για χρήση ως βοσκότοποι (Ανεκμετάλλευτες εκτάσεις)
5. Επίτευξη εξωγεωργικού εισοδήματος από τις εκμεταλλεύσεις μέσα από στοχευμένες δράσεις: Πολυλειτουργικά αγροκτήματα.
6. Υπάρχουν αυξημένα κίνητρα για τη δημιουργία ομάδων παραγωγών και συμβολαιακών σχημάτων, αφού προκρίνονται οι συλλογικές επενδύσεις μέσα από τα προγράμματα του ΥΠΑΑΤ
7. Υιοθέτηση συστημάτων ευφυούς γεωργίας και εκσυγχρονισμός εξοπλισμού και εγκαταστάσεων με αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων (Σχέδια βελτίωσης, Recovery, Αναπτυξιακός Νόμος, ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας κλη).
8. Δυνατότητα ανάπτυξης τοπικών βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων συνδεδεμένες με τον τουρισμό.
9. Διασύνδεση των τοπικά παραγόμενων προϊόντων με τη Μεσογειακή Διατροφή, αναβίωση παλιών προϊόντων με ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά (π.χ. όσπρια Μαντουδίου) και αξιοποίηση αρωματικών φυτών της περιοχής όπως το τσάι του βουνού Sideritis euboea
10. Αξιοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων (εθνικών και ευρωπαϊκών) για την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών των τοπικών προϊόντων.
11. Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για βιολογικά προϊόντα σε όλη την Ευρώπη και χρήση των τοπικών βιολογικών προϊόντων για διείσδυση στην αγορά (ελαιόλαδο, μέλι, όσπρια

μπορούν σχετικά εύκολα να μετατραπούν σε βιολογικά).
12. Αξιοποίηση της δυνητικής παραγωγικότητας των εδαφοϋδατικών πόρων μέσω της ανάπτυξης σύγχρονων υποδομών (π.χ. ταμιευτήρες, συλλογικά αρδευτικά δίκτυα, θερμοκήπια, τηλεμετρικά δίκτυα παρακολούθησης υδρολογικών δεδομένων και δεδομένων κατανάλωσης νερού, χάρτες γονιμότητας εδαφών) και έξυπνων εργαλείων (π.χ. ψηφιακή άρδευση-λίπανση).
13. Χρηματοδοτικές ευκαιρίες μέσα από τα προγράμματα για την μετατροπή των εκμεταλλεύσεων σε πολυλειτουργικά αγροκτήματα και την διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος με την προσθήκη εξωγεωργικών δραστηριοτήτων. Αξιοποίηση της νέας τάσης συνειδητοποιημένων καταναλωτών που θέλουν να γνωρίζουν την προέλευση των τροφίμων που καταναλώνουν και το «μύθο» που τα συνοδεύει.

3.4 Απειλές (Τ)

1. Εκτεταμένη απώλεια φυσικού κάλλους με κίνδυνο συρρίκνωσης της τουριστικής περιόδου και ακόλουθη μείωση της τοπικής κατανάλωσης.
2. Αλλαγή του μικροκλίματος μετά την πυρκαγιά και κίνδυνοι από πλημμύρες και άλλα φαινόμενα.
3. Ισχυρός προσανατολισμός προς τη καλλιέργεια ελιάς για ελαιοποίηση με αποτέλεσμα την εξάρτηση από την αγορά του ελαιόλαδου ενώ η επιτραπέζια ελιά έχει δυνητικά καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα
4. Επιδείνωση της αγοραστικής δύναμης των πολιτών λόγω αυξημένου κόστους διαβίωσης (π.χ. τιμές ενέργειας) και αύξησης του κόστους παραγωγής.
5. Ανταγωνισμός στις διεθνείς αγορές με ομοειδή προϊόντα προερχόμενα από χώρες με χαμηλό κόστος παραγωγής (π.χ. στο σύκο υπάρχει ανταγωνισμός με ξερά σύκα που παράγονται στην Τουρκία)
6. Η απώλεια των βοσκοτόπων και της διαθέσιμης τροφής ενέχει τον κίνδυνο εγκατάλειψης της ζωικής παραγωγής.
7. Δυσκολία πρόσβασης στα αγροκτήματα/μονάδες λόγω οδικού δικτύου..

4 ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

4.1 Όραμα

Όραμα και επιδίωξη του σχεδίου είναι να προωθηθεί ο αγροδιατροφικός τομές της περιοχής και να ενισχυθεί σε όλους τους τομείς που επηρεάζουν την βιωσιμότητά του, δίνοντας έμφαση σε όλη την εφοδιαστική αγροδιατροφική αλυσίδα προκειμένου να είναι εφικτή η επιτυχημένη μετάβαση σε ένα νέο σύγχρονο μοντέλο. Πιο κοντά, μεταξύ μας και με τους καταναλωτές.

4.2 Στρατηγική

Θέλουμε να δώσουμε σάρκα και οστά στους δύο πόλους και λεωφόρους συνάντησης του μόχθου των παραγωγών με τις προσδοκίες των καταναλωτών. Δύο πόλοι, παραγωγοί καταναλωτές, δύο πολιτισμοί που όσο έρχονται πιο κοντά τόσο η ποιότητα της ζωής θεριεύει. Στον πρώτο πόλο, στο χωράφι του παραγωγού, θα στρώσουμε ένα ωραίο τραπέζι με όλο το κεκτημένο της εποχής μας. Στον άλλον πόλο των καταναλωτών θα δώσουμε μια βεντάλια επιλογών που θα τον συντροφεύει σε κάθε του βήμα. Μα πάνω από όλα, όλο και θα τους φέρνουμε πιο κοντά με μία αλυσίδα εφοδιασμού, μια λεωφόρο αγάπης, διαφάνειας, καινοτομίας και ποιότητας. Σε αυτή την προσπάθεια ξεκινάμε γεμάτοι δύναμη, έμπνευση, μα πάνω από όλα θέληση να γίνει ο αγροδιατροφικός τομέας της Β. Εύβοιας, βασικός πυλώνας αναγέννησης της περιοχής.

Στην εξειδίκευση της στρατηγικής εντοπίζονται τρεις βασικοί πυλώνες προκειμένου να μπορέσει ο αγροδιατροφικός τομέας της Β. Εύβοιας να ορθοποδήσει, να καλύψει τις ανισότητες που έχουν δημιουργηθεί, να ανακάμψει και να μπορέσει έτσι να δραστηριοποιηθεί στο πολύ ανταγωνιστικό περιβάλλον της εφοδιαστικής αλυσίδας των τροφίμων. Οι πυλώνες αυτοί είναι το ανθρώπινα δυναμικό, οι υποδομές (υλικά) και η οργάνωση και συνέργειες (άυλα).

4.2.1 Ανθρώπινο δυναμικό

Οι παραγωγοί στις μέρες μας αντιμετωπίζουν μεγάλες προκλήσεις που οφείλονται τόσο σε χρόνια προβλήματα του κλάδου όσο και στις διεθνείς συγκυρίες που οξύνουν την κατάσταση επιδεινώνοντας της κατάσταση. Πολλές και ποικίλες είναι οι δράσεις που θα πρέπει να εφαρμοστούν ώστε να ενισχυθεί το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολείται στον αγροδιατροφικό τομέα της περιοχής. Οι εμπλεκόμενοι θα πρέπει να έχουν την ικανότητα και τα εφόδια να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις και να δημιουργήσουν ισχυρή παραγωγική βάση που θα μπορεί να διαβάζει τα μηνύματα της αγοράς, να αναδιοργανώνεται, να προγραμματίζει και να πετυχαίνει του στόχους που τίθενται κάθε φορά.
Με βάση τα παραπάνω θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για τα ακόλουθα:

- Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης του τοπικού αγροτικού πληθυσμού με την εφαρμογή του προγράμματος νέων γεωργών προσφέροντας ισχυρά κίνητρα σε νέους ανθρώπους ώστε να μείνουν και να δημιουργήσουν σύγχρονες, υγιείς και κερδοφόρες αγροτικές εκμεταλλεύσεις στον τόπο τους.
- Διαρκής εκπαίδευση και επικαιροποίηση των γνώσεων όλων των εμπλεκομένων στην αγροδιατροφική εφοδιαστική αλυσίδα (γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις μεταποίησης, εργαζόμενοι στη μαζική εστίαση συμπεριλαμβανομένων και αυτών που εργάζονται σε πολυλειτουργικά αγροκτήματα). Στην είτευξη του παραπάνω θα πρέπει να αξιοποιηθούν όλες οι ευκαιρίες που δίνονται τόσο μέσα από προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης (Βλέπε μελισσοκομική Σχολή) όσο και με τη διεξαγωγή στοχευμένων σεμιναρίων για την ενίσχυση των δεξιοτήτων του τοπικού πληθυσμού.

4.2.2. Υποδομές

Η περιοχή στερείται βασικών υποδομών οι οποίες είναι απαραίτητες για την επίτευξη ενός σύγχρονου, ανταγωνιστικού και αποτελεσματικού αγροδιατροφικού κλάδου. Τα ακόλουθα αποτελούν χρήσιμη προσέγγιση στην βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών.

- Συγκέντρωση των κατακερματισμένων αγροτεμαχίων σε λίγα σημεία για την ευκολότερη και με μειωμένο κόστος παραγωγή με αναδασμό.
- Δημιουργία αρδευτικών δικτύων τα οποία θα προσδώσουν υψηλή προστιθέμενη αξία στην καλλιέργεια φυτικών ειδών και θα επιτρέψουν στους τοπικούς παραγωγούς να επιλέξουν πιο απαιτητικές αλλά συνάμα και πιο κερδοφόρες καλλιέργειες.
- Δημιουργία και λειτουργία τοπικού σφαγείου ώστε τα προϊόντα της κτηνοτροφίας να μπορούν σε ανταγωνιστικό κόστος να μπαίνουν στην εφοδιαστική αλυσίδα μέσα από διαδικασίες νόμιμες που εγγυούνται την ασφάλεια των καταναλωτών.
- Αξιοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων για την δημιουργία σύγχρονων χώρων τυποποίησης, συσκευασίας, μεταποίησης και εμπορίας των τοπικών προϊόντων. Σε πολλές περιπτώσεις ειδικά όσον αφορά στους συνεταιρισμούς οι εγκαταστάσεις είναι παρωχημένες με περιορισμένη δυνατότητα τόσο σε όρους ποσοτήτων παραγόμενου προϊόντος όσο και σε όρους ποιότητας, ασφάλειας και διαφοροποίησης αυτών ακολουθώντας τις τάσεις της αγοράς.
- Εγκατάσταση συστημάτων ευφυούς γεωργίας και γενικότερα αξιοποίηση της πληροφορικής σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα του τροφίμου (Ψηφιακός Μετασχηματισμός).
- Ένταξη σε προγράμματα υποστήριξης των επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα με σκοπό να ανανεωθεί ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις παραγωγής και μέσω αυτοματοποίησης διαδικασιών να συμπιεστεί το κόστος παραγωγής αυξάνοντας τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων. Ειδικά σε ό, τι αφορά στην τοπική κτηνοτροφία είναι επιτακτική ανάγκη η δημιουργία σύγχρονων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

4.2.3 Οργάνωση και τις συνέργειες

Ο τρόπος δραστηριοποίησης, η μεθοδολογία προσέγγισης της αγοράς αλλά και οι στρατηγικές συμμαχίες και συνέργειες που αναπτύσσουν οι κρίκοι της αγροδιατροφικής εφοδιαστικής αλυσίδας είναι μεγάλης σημασίας για την επιτυχία της. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να εξεταστούν και να υλοποιηθούν τα ακόλουθα:

- Ίδρυση συλλογικών σχημάτων με μέλη τους τοπικούς παραγωγούς. Αυτά μπορεί να είναι είτε ομάδες παραγωγών είτε συμβολαιακά σχήματα. Ειδικά για τα συμβολαιακά σχήματα θα πρέπει αυτά να χτίζονται γύρω από συγκεκριμένα προϊόντα εστιάζοντας στην εμπορική επιτυχία του σχήματος. Με άλλα λόγια θα κριθούν από την επιτυχία στην αγορά.
- Συμμετοχή σε συνεργατικούς σχηματισμούς (clusters) με πρωταρχικό στόχο την μεταφορά καινοτομίας και τεχνογνωσίας από υφιστάμενες ομοειδείς επιχειρήσεις ή ομάδες παραγωγών.
- Δράσεις επικοινωνίας (branding) των τοπικών προϊόντων αφού γίνουν οι απαραίτητες ενέργειας προετοιμασίας όπως ο ορισμός ελάχιστων προδιαγραφών και η πιστοποίησή τους που είναι τα ελάχιστα προαπαιτούμενα ώστε να οδηγηθούν τα προϊόντα στην αγορά.
- Διασύνδεση των σημείων παραγωγής τοπικών προϊόντων με τα σημεία κατανάλωσης προϊόντων αγροδιατροφής ειδικά αυτά που σχετίζονται με τον τουρισμό, στα οποία καταναλώνονται μεγάλες ποσότητες τροφίμων που δυστυχώς δεν είναι τοπικά.
- Υποστήριξη των τοπικών παραγωγών από τις υπηρεσίες (τοπικά, στον χώρο τους) εστιάζοντας στις ειδικές ανάγκες του καθενός, πραγματοποιώντας εστιασμένες επισκέψεις και παρεμβάσεις για επίκαιρα ζητήματα προτού αυτά αναδειχθούν σε προβλήματα.
- Στο πλαίσιο της ανάδειξης των τοπικών προϊόντων απαιτείται μεγαλύτερη έρευνα σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους ώστε να μπορούν μετά να αξιοποιηθούν στην προώθησή τους στις καλές αγορές δημιουργώντας τοπικά εισοδήματα.
- Επίσης σημαντικό ρόλο παίζει και η στρατηγική επικοινωνίας που θα υιοθετηθεί και θα εφαρμοστεί ώστε να καταστήσει τα τοπικά προϊόντα γνωστά στους καταναλωτές, στις αγορές στόχους και πέρα από αυτές.
- Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής για προϊόντα που είναι ανωτέρας ποιότητας αλλά δεν υπάρχει εντατική και εστιασμένη παραγωγή στην περιοχή. Σε αυτή την περίπτωση μπορούμε να αναφέρουμε τα όσπρια Μαντουδίου, το τοπικό τσάι του βουνού Sideritis eboea και η ποικιλία οινοποιήσιμου σταφυλιού «Βραδιανό».
- Θα πρέπει να εκπονηθούν κατάλληλα σχέδια διαχείρισης βόσκησης σε ταχύτατο χρόνο αφού είναι κρίσιμο στοιχείο της βιωσιμότητας των κτηνοτρόφων στην πληγείσα περιοχή.
- Τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα (φτιαγμένα αυστηρά μόνο με τοπικές πρώτες ύλες) θα πρέπει να καταγραφούν, να γίνει σαφής περιγραφή τους και να εκπονηθεί κατάλληλη καμπάνια προώθησής τους σε όλα τα σημεία λιανικής πώλησης και μαζικής εστίασης της περιοχής.
- Η στροφή στην ποιότητα θα μπορέσει να επιτύχει προστιθέμενη αξία στα προϊόντα της β. Εύβοιας. Η πιο άμεση μετάβαση είναι η ένταξη στον βιολογικό τρόπο παραγωγής. Τα βιολογικά προϊόντα γνωρίζουν μεγάλη ζήτηση ειδικά στις αγορές της δυτικής Ευρώπης και αποτελούν πρώτης τάξης «εργαλείο» ανοίγματος των αγορών αυτών, επιτυγχάνοντας καλές συνθήκες εμπορίας και υψηλότερες τιμές πώ-

λησης. Ένταξη των αρχών της αγροοικολογίας στην πραγματική αγροτική οικονομία της περιοχής. Η ένταξη των αρχών της αγροοικολογίας δεν είναι απλά επιθυμητή αλλά απαραίτητη προϋπόθεση για την νέα γεωργία όπως διαμορφώνεται με βάση τους Ευρωπαϊκούς κανόνες που θα καθορίσουν τα πλαίσια των νέων αγροτικών χρηματοδοτήσεων. Η χώρα μας έχει ανθρώπους με εμπειρία που μπορούν να υποστηρίξουν τους παραγωγούς σε αυτή την προσπάθεια.

• Όσον αφορά στα πολυλειτουργικά αγροκτήματα το κύριο ζητούμενο στην περιοχή είναι η ανάπτυξη ενός μοντέλου που θα εξασφαλίσει την κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα της. Το μοντέλο δικτύωσης υπηρεσιών και υποδομών της ευρύτερης περιοχής για την ενίσχυση και επαρκή εκμετάλλευση του δυναμικού που διαθέτουν μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμο για την περίπτωση της Βόρειας Εύβοιας. Για παράδειγμα, στην Ιταλία έχει αρχίσει να κερδίζει έδαφος το "contractual inter-firm networks" που προάγει την ανάπτυξη της επισκεψιμότητας βάσει περιοχής κι όχι βάσει θεματικού ενδιαφέροντος. Ένα τέτοιο μοντέλο συνεργασίας μπορεί να δημιουργήσει ένα τοπικό αφήγημα και να προσελκύσει ενδιαφέρον σε μια ευρύτερη περιοχή που ως τώρα δεν είχε δημιουργήσει ενιαία ταυτότητα. Η διαμόρφωση της ενιαίας ταυτότητας αποτελεί κύριο αντικείμενο της Μελέτης Marketing. Με τον καθορισμό της ταυτότητας θα είναι δυνατό να δημιουργηθεί μια τοπική αλυσίδα εμπειριών που να είναι διαθέσιμες στον επισκέπτη, και από την οποία μπορούν να επωφεληθούν όλοι οι εμπλεκόμενοι.

• Δημιουργία ζωνών παραγωγικών δασών γύρω από τους οικισμούς με σκοπό την προστασία τους σε ενδεχόμενη νέα φωτιά και την εξασφάλιση έξτρα εισοδήματος στον τοπικό πληθυσμό.

4.3 Στόχοι της Στρατηγικής

Οι βασικοί στόχοι της Στρατηγικής αναφέρονται στην ενίσχυση των παραγωγών, στην στήριξη της αλυσίδας εφοδιασμού και στην ενδυνάμωση της σχέσης των καταναλωτών με τα προϊόντα της Β. Εύβοιας όπως παρακάτω:

4.3.1 Στόχοι που αφορούν στον παραγωγό

Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην δυνατότητα του παραγωγού να παράγει αγροδιατροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας με το μικρότερο δυνατό κόστος, τις λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον και με απόλυτη επίγνωση των ενδεδειγμένων ενεργειών εκ μέρους του ώστε να μπορεί να είναι ανταγωνιστικός και αποτελεσματικός κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του.

Με αυτό το σκεπτικό οι προσπάθεια θα πρέπει να επικεντρωθεί στα παρακάτω:

• Ποιότητα και ταυτότητα προϊόντων. Με τον όρο ποιότητα αναφερόμαστε σε όλα εκείνα τα επιμέρους τεχνικά χαρακτηριστικά που μπορούν να αναδείξουν ένα προϊόν και να το κάνουν να ξεχωρίσει ανάμεσα σε άλλα ομοειδή προϊόντα που βρίσκονται στην αγορά. Τέτοια χαρακτηριστικά έχουν να κάνουν με τις φυσικοχημικές, τις οργανοληπτικές ιδιότητες του, την συσκευασία και γενικά την εμφάνισή του, την καλαισθησία αλλά και την λειτουργικότητά της και γενικά την ικανότητα να προσελκύει τον καταναλωτή. Επειδή κατά κύριο λόγο πρόκειται για τρόφιμα σημαντικότατος παράγοντας είναι η ασφάλεια τροφίμων. Με άλλα λόγια και σε όρους αγοράς θα πρέπει οι τοπικές επιχειρήσεις να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν εκείνα τα πρότυπα πιστοποίησης που θα τους επιτρέψουν να κάνουν την διείσδυση τους στις αγορές στόχους. Με τον όρο ταυτότητα προϊόντων εννοούμε όλα εκείνα τα άυλα χαρακτηριστικά τα οποία έχουν να κάνουν με την ιστορία τους, τις αξίες που μεταφέρουν και γενικά όλα εκείνα που μπορούν να προσδώσουν προστιθέμενη αξία και να χρησιμοποιηθούν σε επικοινωνιακές καμπάνιες και σε δράσεις προώθησης. (Γενικές κατευθύνσεις).

• Ισχυρή επιστημονική βάση και υποστήριξη των παραγωγών με την μεταφορά και ενσωμάτωση της επιστημονικής γνώσης στην καθημερινή τους παραγωγή. Στην εποχή μας που οι τιμές των εισροών (ειδικά των λιπασμάτων) έχουν ανέβει κατακόρυφα λόγω των διεθνών συγκυριών και οι τιμές παραγωγού πιέζονται λόγω ανταγωνισμού η βέλτιστη λιπαντική τακτική είναι ζητούμενο αφενός για να παραχθούν ανωτέρας ποιότητας αγροτικά προϊόντα και αφετέρου για να μειωθεί το κόστος παραγωγής. Η τεχνογνωσία υπάρχει και οι τεχνολογίες που θα στηρίξουν τον παραγωγό είναι κι αυτές διαθέσιμες. Αυτό που δεν είναι διαθέσιμο είναι η γνώση της κατάστασης του εδάφους και συνεπώς της γονιμότητάς του για κάθε παραγωγό και αγροτεμάχιο της περιοχής. Είναι λοιπόν μεγάλης προτεραιότητας να δημιουργηθεί ένας χάρτης γονιμότητας για την περιοχή ο οποίος θα μπορεί σε πραγματικό χρόνο να ενημερώνεται με στοιχεία και δεδομένα (εδαφολογικές αναλύσεις κλπ) και να είναι διαθέσιμος στους τοπικούς παραγωγούς παρέχοντας συμβουλές για τους χρόνους εφαρμογής, την ποσότητα και το είδος των απαιτούμενων λιπασμάτων κλπ. (Γενικές κατευθύνσεις).

• Προκειμένου να είναι σε θέση ο παραγωγός να διαχειρίζεται αποτελεσματικά την εκμετάλλευσή του θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνει τις ορθές κάθε φορά αποφάσεις ζυγίζοντας τη σχέση κόστους οφέλους για κάθε ενέργεια, προγραμματίζοντας σωστά την παραγωγή, στοχοθετώντας την παραγωγή του αλλά κι κάνοντας εκείνες τις ενέργειες που μπορούν να διασφαλίσουν την πώληση αυτής με βιώσιμους όρους. Για να μπορούν να συμβαίνουν αυτά θα πρέπει οι τοπικοί παραγωγοί να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες οι οποίες θα επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσα από μία δέσμη ενεργειών επιμόρφωσης και κατάρτισης. (Γενικές κατευθύνσεις).

• Ειδικά για όσους εργάζονται, τροφοδοτούν και σχετίζονται επαγγελματικά με τον κλάδο της μαζικής εστίασης (εστιατόρια, ξενοδοχεία κλπ) θα πρέπει να ανασχεδιαστεί η γαστρονομία της περιοχής μεταφέροντας τεχνογνωσία και εμπειρία από άλλες περιοχές που εφαρμόστηκαν παρόμοιες δράσεις. Στόχος αυτών των ενεργειών είναι η διαμόρφωση ενός γαστρονομικού προϊόντος που θα μπορέσει να συνδυάσει τα τοπικά προϊόντα με τις υπηρεσίες φιλοξενίας και να δημιουργήσει ένα ξεχωριστό τοπικό προϊόν που θα μπορεί να προσφέρει ξεχωριστές εμπειρίες στους επισκέπτες της περιοχής. (Τεχνικό Δελτίο)

• Σε ό, τι αφορά στις δυνητικές καλλιέργειες που θα μπορούσαν να αναβιώσουν στην περιοχή ειδικό βάρος φέρουν τα όσπρια του Μαντουδίου που τις προηγούμενες δεκαετίες ήταν κυρίαρχη καλλιέργεια στην περιοχή και εκτός την εξασφάλισης των αναγκών διατροφής των κατοίκων έφερναν και ένα σημαντικό γεωργικό εισόδημα στους παραγωγούς. Άλλα είδη όπως ο τοπικός σιδερίτης έχουν μεγάλες προοπτικές αν καλλιεργηθούν και συσκευαστούν. Τέλος η προσπάθεια αναβίωσης του τοπικού αμπελώνα ποικιλίας «Βραδιανό» εκ μέρους μεμονωμένων παραγωγών μπορεί να ενταχθεί σε μία ευρύτερη προσπάθεια και να επιτευχθεί η κρίσιμη μάζα που απαιτείται ώστε να μπορέσει το κρασί που θα προκύψει να πάρει αλλά και να διατηρήσει τη θέση στο ράφι που του αξίζει. (Γενικές κατευθύνσεις).

4.3.2 Στόχοι που αφορούν στις αλυσίδες εφοδιασμού

Στρατηγικός στόχος είναι η τόνωση και ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας στη Βόρεια Εύβοια μέσα από τη δημιουργία ενός cluster επιχειρήσεων. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσω ενός κοινά αποδεκτού αντιγραφειοκρατικού Συμφώνου Ποιότητας και Ανάπτυξης που θα εφαρμοστεί από τη μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων που βρίσκονται στην περιοχή. Κατά αυτόν τον τρόπο τα προϊόντα και οι υπηρεσίες στη Βόρεια Εύβοια θα μπορέσουν να αποκτήσουν ταυτότητα και πρόσβαση σε νέες αγορές.

• Για την καλύτερη δυνατή επίτευξη του στόχου, οι δυνατότητες συνεργειών μεταξύ των συμμετεχόντων θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψιν και να καλλιεργούνται συστηματικά. Όσο το δυνατόν περισσότερες και εντονότερες είναι οι συνέργειες αυτές, τόσο μεγαλύτερα τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσουν οι εμπλεκόμενοι.

• Ταυτόχρονα αποδίδεται μεγάλη σημασία στη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης/ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης εργοδοτών, εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων, τα οποία θα βελτιώσουν τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες τους, θα αναπτύξουν την επιχειρηματική κουλτούρα και θα ενισχύσουν τον αναπτυξιακό χαρακτήρα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

• Για τη σωστή λειτουργία του Cluster είναι πολύ σημαντικό να ενεργοποιηθεί ο θεσμός του «Μεσολαβητή». Στόχος του θεσμού αυτού είναι η σύνδεση των τουριστικών επιχειρήσεων με τον αγροδιατροφικό τομέα. Καθώς, οι παραγωγοί τοπικών και παραδοσιακών αγροδιατροφικών προϊόντων έχουν στη συντριπτική πλειοψηφία τους μικρό μέγεθος και δεν διαθέτουν τα απαραίτητα κανάλια επικοινωνίας, ούτε τους απαιτούμενους πόρους, ο «Μεσολαβητής», θα είναι ο «συνδετικός κρίκος» που χρειάζονται για την επικοινωνία τους με τις τουριστικές επιχειρήσεις.

• Παράλληλα οι βραχείες αλυσίδες τροφίμων και οι άμεσες πωλήσεις αποτελούν μια πραγματική ευκαιρία για να διατηρηθούν βιώσιμες οι μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις, επιτρέποντας στους νεοεισερχόμενους να απασχολη-

θούν στον τομέα της γεωργίας. Οι σύγχρονοι παραγωγοί χρειάζεται να εκπαιδευτούν κατάλληλα ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το ψηφιακό περιβάλλον (ηλεκτρονικές πλατφόρμες προβολής και διάθεσης των προϊόντων, δικτύωσης επαγγελματιών και online εκθέσεων) προκειμένου να προσεγγίσουν τους καταναλωτές και να απομακρύνουν τους μεσάζοντες. Στόχος η δημιουργία μιας «νέας κοινότητας σχέσεων, στην οποία τα τρόφιμα είναι ο ενδιάμεσος μεταξύ παραγωγών και κοινωνίας. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.3.3 Στόχοι που αφορούν στο ανοιχτό ράφι

Βασική επιδίωξη είναι η άμεση και σταθερή επικοινωνία των προϊόντων με «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας, με μεγάλους αριθμούς καταναλωτών – για όλο το χρόνο – καθώς και η άμεση διασύνδεση τους με τα ράφια πώλησης Τροφίμων σε Ελλάδα και εξωτερικό

• Οι κινητές και σταθερές αγορές αγροτών στην περιοχή, δεν αντιπροσωπεύουν μόνο χώρους εμπορικών ανταλλαγών, αλλά και γνήσια σημεία συνάντησης όπου καθίσταται δυνατή η διοργάνωση εκπαιδευτικών εκδηλώσεων, ψυχαγωγικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Θα πρέπει να επανασχεδιαστούν και να αναβαθμιστούν, συμβάλλοντας τόσο στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής όσο και στην προβολή της τοπικής γαστρονομίας της Βόρειας Εύβοιας σε άλλα σημεία της Ελλάδας.

• Τα τουριστικά καταλύματα και οι επιχειρήσεις εστίασης έχουν τη δυναμική να προβάλλουν/ προωθήσουν στους πελάτες τους τα επιμέρους προϊόντα αγροδιατροφής της Βόρειας Εύβοιας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να επιδιωχθεί η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των ειδών των επιχειρήσεων της περιοχής που θα ενσωματώνουν στην πολιτική και τη λειτουργία τους στοιχεία της τοπικής ταυτότητας και θα προβάλλουν/ προωθήσουν τα τοπικά προϊόντα με την κουλτούρα συλλογικής περιουσίας.

• Ενδεικτικά αναφέρουμε το πρόγραμμα προθηκών και δώρων αναχώρησης που θα έχει ως στόχο οι τοπικές επιχειρήσεις να λειτουργούν ως σημείο προβολής της τοπικής παραγωγής και γαστρονομίας. Οι σχετικές προθήκες μπορεί να σχεδιαστούν ενιαία και να έχουν εκτός από τα δείγματα των προϊόντων και έντυπο υλικό ενημέρωσης των πελατών για την προέλευση, τις ιδιότητες, την ιστορία και την γαστρονομική χρήση των προϊόντων, καθώς και για τα κοντινότερα σημεία διάθεσης των προϊόντων. Στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος προτείνεται η δημιουργία ενός προγράμματος δώρων αναχώρησης, που μπορεί να προσφέρουν τα ξενοδοχεία και καταλύματα, σε συνεργασία με τους τοπικούς παραγωγούς.

• Τέλος προς αυτή την κατεύθυνση θα συμβάλλει μακροπρόθεσμα και η δημιουργία ενός τοπικού αγροδιατροφικού δικτύου ανοιχτών/ επισκέψιμων αγροκτημάτων και τοπικών μονάδων παραγωγής , με στόχο ανάδειξης της περιοχής ως έναν βιώσιμο αγροδιατροφικό προορισμό, με ρίζες στον χρόνο και στον χώρο. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.4 Θεσμικές παρεμβάσεις

Οι καταστάσεις αλλάζουν τόσο όσον αφορά στις απαιτήσεις της αγορά όσο και τις δυνατότητες της προόδου και της τεχνολογικής εξέλιξης. Εντούτοις κάποιες περιπτώσεις χρίζουν άμεσης εξέτασης και λύσης χρονιζουσών δυσλειτουργιών. Αν και όλες οι πτυχές των αγροδιατροφικών παραγωγικών δραστηριοτήτων θα μπορούσαν να εκσυγχρονιστούν υπάρχουν κάποιες από αυτές που απαιτούν λύσεις το ταχύτερο δυνατό προκειμένου να μπορεί αν επιτευχθεί η βιωσιμότητά τους τώρα αλλά και στο εγγύς μέλλον.

4.4.1 Κτηνοτροφία

Θα πρέπει να βοηθηθεί ο κλάδος της κτηνοτροφίας ώστε να μπορέσουν να τακτοποιηθούν εκκρεμότητες που αφορούν στις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. Κατά κύριο λόγο στην περιοχή υπάρχουν πρόχειρες εγκαταστάσεις με μεγάλες ελλείψεις τόσο σε όρους νομιμότητας όσο και σε όρους ευζωίας των ζώων. Η διαβούλευση έδειξε ότι οι παραγωγοί θα συμφωνούσαν να προχωρήσουν σε χρήση προκατασκευασμένων ποιμνιοστασίων που θα διαθέτουν έγκριση τύπου από το ΥΠΑΑΤ. Με αυτόν τον τρόπο θα πληρούνταν οι νομιμοποιητικές απαιτήσεις (ίδρυση και εγκατάσταση κτηνοτροφικής μονάδας) αλλά θα διασφαλίζονταν και οι κατάλληλες συνθήκες σταυλισμού (ευζωία των ζώων) οι οποίες παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο τόσο στην παραγωγή ικανοποιητικών ποσοτήτων παραγόμενων προϊόντων όσο και στην διατήρηση της υγείας τους. Τέλος δεν θα πρέπει να παραλείπουμε και τον ανθρώπινο παράγοντα δηλαδή την ποιότητα ζωής του ίδιου του κτηνοτρόφου η οποία θα βελτιωθεί κατακόρυφα αν εργάζεται σε σύγχρονο περιβάλλον και όχι σε πρόχειρες εγκαταστάσεις. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

Όσον αφορά στους διαθέσιμου βοσκότοπους θα πρέπει να εκπονηθούν τα σχέδια διαχείρισης βοσκοτόπων ώστε να είναι ξεκάθαρο σε όλους τους χρήστες της περιοχής ποιες είναι οι διαθέσιμες γαίες και για ποια χρήση μπορούν να αξιοποιηθούν. Αυτό μπορεί να συμβάλλει τόσο στην βιωσιμότητα των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων όσο και στην προστασία του δάσους, τακτοποιώντας μία κατάσταση η οποία δεν είναι ξεκάθαρη και πολλές φορές οδηγεί σε διχογνωμίες και διαφωνίες μεταξύ των ενδιαφερομένων αλλά και με τις κρατικές υπηρεσίες. (Γενικές κατευθύνσεις).

4.4.2 Μελισσοκομία

Η χρήση των δασών από τους μελισσοκόμους πολλές φορές γίνεται αντικείμενο διαφωνιών με τις δασικές υπηρεσίες κυρίως λόγω της μη ύπαρξης ενός πλαισίου που θα μπορούσε να διασαφηνίσει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ μελισσοκομίας και δάσους αλλά και να βάλει κανόνες στους όρους, τους χρόνους και τις συνθήκες της χρήσης του από τους μελισσοκόμους. Σήμερα η έλλειψη τέτοιου πλαισίου οδηγεί στην ερμηνεία των γενικών διατάξεων από τους κατά τόπους δασάρχες, εξετάζοντας κάθε περίπτωση χωριστά και προσπαθώντας να βρεθεί μία μέση λύση, όχι πάντα με επιτυχία. Στην προσπάθειά μας να συνδράμουμε στην εξεύρεση βιώσιμης λύσης σχεδιάσαμε και υλοποιούμε πιλοτική δράση για την δημιουργία ενός δασικού μελισσοκομείου, προσβάσιμου στους τοπικούς μελισσοκόμους που θα συγκεντρώνει πλεονεκτήματα τα οποία μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην βιωσιμότητα της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.4.3 Μελισσοκομική Σχολή στην Ιστιαία

Είναι κοινή παραδοχή όλων ότι οι τοπικά εμπλεκόμενοι στην αγροδιατροφική εφοδιαστική αλυσίδα χρειάζονται τόσο επαγγελματική κατάρτιση όσο και διαρκή επικαιροποίηση των γνώσεων και εμπλουτισμό των δεξιοτήτων τους. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να προσφέρει διαρκείς υπηρεσίες στον τοπικό πληθυσμό θα πρέπει το ΥΠΑΑΤ με τα αρμόδια όργανά του (ΕΛΓΟ Δήμητρα) σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Δήμοι) αλλά και τους άμεσα ενδιαφερόμενους (παραγωγοί, μεταποιητές, συνεταιρισμοί, επιμελητήριο κλπ) να συμφωνήσουν σε ένα πλαίσιο λειτουργίας και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μίας δέσμης προσφερόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών οι οποίες να συνάδουν με τις τοπικές ανάγκες και να προετοιμάζουν τους παραγωγούς για τις προκλήσεις που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν τόσο σήμερα όσο και στο κοντινό μέλλον. Ο πιο ώριμος τομέας που θα μπορούσε άμεσα να ξεκινήσει είναι η μελισσοκομία. Έχει προταθεί η ίδρυση Σχολής Μελισσοκομίας με τη μορφή του ΔΙΕΚ ώστε να μετατραπεί η Β. Εύβοια σε κέντρο επαγγελματικής επιμόρφωσης μελισσοκόμων, τόσο των τοπικών μελισσοκόμων όσο και άλλων νέων που θέλουν επαγγελματική κατάρτιση στο αντικείμενο αυτό και προέρχονται από άλλα μέρη της χώρας μας.(ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.4.4 Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει αποφασίσει την δημιουργία ενός μηχανισμού υποστήριξης επιχειρήσεων την οποία παράρτημα σχεδιάζει να δημιουργήσει στην Β. Εύβοια. Αυτός ο μηχανισμός θα μπορέσει να λειτουργήσει συμβουλευτικά παρέχοντας πρωτογενή υποστήριξη στον τοπικό πληθυσμό όσον αφορά την ίδρυση, την οργάνωση αλλά και τη συμμετοχή των επιχειρήσεων τους σε χρηματοδοτικά και αναπτυξιακά προγράμματα. Επίσης μπορεί να χρησιμεύσει ως θερμοκοιτίδα και επιταχυντής της ανάπτυξης αυτών των επιχειρήσεων διασυνδέοντάς τες με άλλες επιχειρήσεις τόσο μέσα στην ΠΣΕ όσο και σε άλλες περιοχές της χώρας αλλά και της Ευρώπης. Ανάμεσα στις υπηρεσίες που θα μπορούσε να προσφέρει συμπεριλαμβάνονται ειδικές δράσεις υποστήριξης και διασύνδεσης των επιχειρήσεων της Β. Ευβοίας, ειδικές εκπαιδεύσεις που θα καλύπτουν πολύ συγκεκριμένα και εξειδικευμένα αντικείμενα, ενώ θα μπορούσε να δράσει ως καταλύτης επιταχύνοντας διαδικασίες που τρέχουν κεντρικά στην ΠΣΕ αίροντας τα όποια εμπόδια βάζει η απόσταση των τοπικών παραγωγών από την έδρα της Περιφέρειας. Για παράδειγμα θα μπορούσε να είναι το κέντρο παρακολούθησης και καταλύτης του ψηφιακού μετασχηματισμού του αγροδιατροφικού τομέα αναλαμβάνοντας συμβουλευτικά την υποστήριξη των επιμέρους συλλογικών σχημάτων της περιοχής. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ).

4.5 Έργα Φωτοδότες

Με τον όρο έργα «Φωτοδότες» περιγράφονται πιλοτικές δράσεις που αφενός δίνουν αναπτυξιακή προοπτική στην περιοχή εφαρμογής, αφετέρου αποτελούν πρότυπο για την περιοχή αλλά και κάθε περιοχή της χώρας που επιθυμεί την άμεση ενίσχυση ενός τομέα. Στην περιοχή έχουν προταθεί οι εξής φωτοδότες:

4.5.1 Εγκατάσταση συστήματος ευφυούς γεωργίας στον συνεταιρισμό των Ροβιών

Ο συνεταιρισμός των Ροβιών διαθέτει έναν ενιαίο ελαιώνα αποτελούμενο κατά κύριο λόγο από ελιές ποικιλίας Αμφίσης οι οποίες παράγουν επιτραπέζια ελιά. Καλλιεργείται κυρίως με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής και παράγει εξαιρετικής ποιότητας ελιά που συσκευάζεται και εμπορεύεται σε απαιτητικές αγορές όπως εκείνη π.χ. του Ηνωμένου Βασιλείου.
Η ΠΣΕ χρηματοδοτεί το πιλοτικό αυτό έργο με δικούς της πόρους. Στο έργο έχει σχεδιαστεί να γίνει εγκατάσταση αισθητήρων αγρού ώστε να μπορούν οι παραγωγοί σε πραγματικό χρόνο να λαμβάνουν πληροφορία για τις επικρατούσες συνθήκες στους ελαιώνες και να προσαρμόζουν ανάλογα τις καλλιεργητικές τους πρακτικές. Επίσης θα υπάρχει εγκατεστημένος μετεωρολογικός σταθμός για να ενημερώσει τον τοπικό πληθυσμό με ακρίβεια ενώ θα εκδίδεται και δελτίο καιρού. Για την επισκόπηση των καλλιεργειών θα χρησιμοποιούνται δορυφόροι που θα δίνουν ειδικούς δείκτες έγκαιρης διάγνωσης της κατάστασης των ελαιώνων (τηλεπισκόπηση). Το περιβάλλον λειτουργίας θα είναι IoT(Internet of Things) ενώ θα δημιουργηθεί η υποδομή να μπορεί να ελέγχονται συσκευές απομακρυσμένα (μέσω Internet) τόσο με την εμπλοκή των παραγωγών όσο και αυτόνομα από το σύστημα (ευφυής γεωργία). Οι παραγωγοί, οι τοπικοί επιστήμονες, τα στελέχη της οικείας ΔΑΟΚ και όλοι οι ενδιαφερόμενοι θα εκπαιδευτούν στην λειτουργία και χρήση του συστήματος ενώ θα υποστηρίζονται από την ομάδα αγροδιατροφής και μετά το πέρας του έργου. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.5.2 Δημιουργία Ενεργειακής Κοινότητας

Η Μελέτη Αγροδιατροφής έχοντας έγκαιρα διαγνώσει την κατάσταση στην αγορά ενέργειας αλλά και τη διαφαινόμενη ενεργειακή κρίση έκανε διαβούλευση με τοπικούς παραγωγούς και ειδικά με συνεταιρισμούς της περιοχής διερευνώντας τη διάθεσή τους στην δημιουργία ενεργειακής κοινότητας. Η φιλοσοφία για αυτήν την ενέργεια εδράζεται στην σύγχρονη αντίληψη (Agri-voltaics) ότι μπορεί να συνδυαστεί η παραγωγή αγροτικών προϊόντων με την παραγωγή ρεύματος και ένας παραγωγός να μπορεί αφενός να καλύψει τις δικές του ενεργειακές ανάγκες από δική του παραγωγή και να διαθέσει στο εμπόριο πλεονάσματα ενέργειας. Ο σχεδιασμός μας είναι να δημιουργηθεί μία ενεργειακή κοινότητα που θα διαθέτει δύο φωτοβολταϊκά πάρκα. Ο σχηματισμός της Κοινότητας, η οργάνωση, η ίδρυση και οι μελέτες αδειοδότησης δύο φωτοβολταϊκών πάρκων αποτελούν αντικείμενο του έργου. Μένει να εξευρεθεί η πηγή χρηματοδότησης του. (Γενικές Κατευθύνσεις).

4.5.3 Δημιουργία Πρότυπου Δημόσιου Δασικού Μελισσοκομείου

Η άσκηση της μελισσοκομίας εντός δασικών εκτάσεων αποτελεί μία δραστηριότητα η οποία συναντά μεγάλα προβλήματα τόσο διότι δεν υπάρχουν πάντα τα βασικά προαπαιτούμενα για την επιτυχή δραστηριοποίηση των μελισσοκόμων (δρόμοι, νερό, κατάλληλα σημεία τοποθέτησης μελισσιών κλπ) όσο και στις περιπτώσεις που προκύπτουν διαφωνίες με τις δασικές υπηρεσίες. Η κατάσταση αυτή δεν πρόκειται να βελτιωθεί εκτός αν προκύψει ένα νέο μοντέλο διαχείρισης της δασικής μελισσοκομίας που θα βάζει κανόνες και θα παρέχει όλα εκείνα τα βασικά συστατικά που απαιτούνται για την επιτυχή άσκηση της μελισσοκομίας με παράλληλη ένταξή της στο φυσικό περιβάλλον και τη συνολική διαχείριση και προστασία των δασικών εκτάσεων. Η Μελέτη αγροδιατροφής έχει εξασφαλίσει ιδιωτική χρηματοδότηση με σκοπό την δημιουργία ενός τέτοιου πιλοτικού χώρου τοποθέτησης μελισσοκομείων όπου οι παραπάνω προϋποθέσεις θα τηρούνται και βρίσκεται τη στιγμή αυτή σε διαβούλευση με τις δημοτικές και δασικές αρχές αλλά και μελισσοκόμους της περιοχής ώστε όλοι μαζί να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν ένα σύγχρονο, πρότυπο δασικό μελισσοκομείο που να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και για άλλες περιοχές της χώρας. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.5.4 Έκθεση προϊόντων στο Μετρό της Αθήνας

Στον τομέα της Αγροδιατροφής της Βόρειας Εύβοιας μια από τις δράσεις που προτείνονται είναι η Έκθεση προϊόντων στο Μετρό του Συντάγματος ως μια καμπάνια προβολής στήριξης, φιλοξενίας και διάθεσης των προϊόντων της Β. Εύβοιας, ώστε να ενισχυθεί και να αναδειχθεί η τοπική παραγωγή της περιοχής. Ο κόσμος θα έχει τη δυνατότητα για μια εβδομάδα να επισκεφτεί την έκθεση και να γνωρίσει τα πλούσια τοπικά προϊόντα από κοντά. (ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ)

4.6 Υποδομές

Δύο είναι οι κύριες υποδομές οι οποίες μπορούν και πρέπει άμεσα να προχωρήσουν

4.6.1 Αρδευτικό δίκτυο Μαντουδίου

Η περιοχή του Μαντουδίου αν και διαθέτει ικανοποιητικές ποσότητες υδάτων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άρδευση των καλλιεργειών, εντούτοις δεν διαθέτει ένα σύγχρονο αρδευτικό δίκτυο. Έχει εκπονηθεί παλιότερα σχετική μελέτη από τον ΤΕΟΒ Μαντουδίου η οποία πρόσφατα συμπληρώθηκε από άλλη μία μελέτη που ανέθεσε για το σκοπό αυτή η ΠΣΕ την άνοιξη του 2022. Τα αποτελέσματά τους μπορούν αν αξιοποιηθούν σε μία προσπάθεια αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών της περιοχής, προγραμματίζοντας την παραγωγή προϊόντων υψηλής προσόδου, εφοδιάζοντας τις μεταποιητικές επιχειρήσεις της περιοχής με ποιοτική πρώτη ύλη και προσδίδοντας γενικά υψηλής προστιθέμενη αξία στην τοπική αγροδιατροφική εφοδιαστική αλυσίδα. (Γενικές Κατευθύνσεις)

4.6.2 Σφαγείο

Η ΠΣΕ αναγνωρίζοντας την ανάγκη ύπαρξης ενός σφαγείου στην περιοχή έχει ήδη ξεκινήσει τις διαδικασίες για την κατασκευή του σε έκταση που παραχωρήθηκε από την τοπική αυτοδιοίκηση. Στον σχεδιασμό περιλαμβάνεται η ίδρυση και κατασκευή μία σύγχρονης μονάδας που θα καλύπτει τις ανάγκες των τοπικών κτηνοτρόφων και θα προσφέρει υπηρεσίες σε αυτούς με πολύ μικρότερο κόστος μετακίνησης (λόγω της εγγύτητας στις κτηνοτροφικές μονάδες και επομένως της μικρότερης απόστασης). Επίσης μετά την ολοκλήρωση του έργου αυτό θα επιδιωχθεί να δοθεί για διαχείριση από τους κυρίως ενδιαφερόμενους με προτεραιότητα τους τοπικούς κτηνοτρόφους, μέσα από τα συλλογικά τους σχήματα (συνεταιρισμοί). (Γενικές Κατευθύνσεις)

4.7 Οριζόντια μέτρα στήριξης – Ψηφιακός και Πράσινος Μετασχηματισμός

4.7.1 Ψηφιακό Κύμα
Το Ψηφιακό Κύμα φιλοδοξεί να αξιοποιήσει το πνευματικό υπόβαθρο των ολιστικών προγραμμάτων συνδυαστικά με τις τεχνολογικές εξελίξεις στην αγροτική και ζωική παραγωγή, προκειμένου να προτείνει και να περιγράψει συγκεκριμένες δράσεις για την Βόρεια Εύβοια, με στόχο την αναβάθμιση της παραγωγής και της άμεσης διάθεσης των προϊόντων, μέσω των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού.

Το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη και η διατήρηση ελκυστικών Ψηφιακών Λύσεων, που θα αυξήσουν σημαντικά την παραγωγικότητα, την ασφάλεια των τροφίμων και την απόδοση χρόνου και κόστους, θα προσφέρουν νέες υπηρεσίες υπό τη μορφή πρόσθετων εκπαιδευτικών εμπειριών και θα επιφέρουν άμεσα κέρδη στην τοπική κοινωνία, ενώ παράλληλα θα δοθεί ώθηση στην τεχνολογική καινοτομία και στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης της παραγωγής.

Οι δράσεις αυτές πρέπει:
- να κατανοούν και να επιλύουν τα προβλήματα των παραγωγών,
- να χρησιμοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους διαθέσιμους πόρους,
- να συνδυάζονται και να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους,
- να είναι επικεντρωμένες στην εφαρμογή των δεδομένων που συλλέγονται και στο συνδυασμό τους από διάφορες πηγές,
- και να είναι ολιστικές, δηλαδή να λαμβάνουν υπ'όψιν τους όλες τις παραμέτρους που επηρεάζουν την παραγωγική διαδικασία, την βιωσιμότητά τους και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Η διάθεση ανοικτών δεδομένων από το κράτος δεν θα πρέπει να νοείται ως απλή εκπλήρωση μιας διαδικαστικής υποχρέωσης. Αποτελεί βασικό πυλώνα ουσιαστικής δημοκρατικότητας και λογοδοσίας στο ψηφιακό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, αποτελεί σημαντικό άυλο αγαθό της οικονομίας

της γνώσης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην επιστήμη, την έρευνα, την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της αγροτικής παραγωγής αποτελεί κεντρική προτεραιότητα της Εθνικής Στρατηγικής για την Αγροτική Οικονομία, του ΥΠΑΑΤ. Η διάθεση ποιοτικών, χρήσιμων και όσο το δυνατόν περισσότερων ανοικτών δεδομένων εντάσσεται μέσα σε αυτή τη στρατηγική. Τα αγροτικά ανοικτά δεδομένα είναι χρήσιμα και προσθέτουν αξία για παράδειγμα σε συστήματα γεωργικών προειδοποιήσεων, στην παροχή υπηρεσιών και εφαρμογών έξυπνης γεωργίας και γεωργίας ακριβείας.

Ψηφιακός Εμπλουτισμός Δράσεων

1. Χάρτης Γονιμότητας εδάφους

1. Αξιοποίηση του λογισμικού και των δεδομένων που έχει δημιουργηθεί από τον "ΕΛΓΟ Δήμητρα" από τον τοπικό πληθυσμό, με έμφαση στους ελαιοκαλλιεργητές, ώστε να διαλειτουργήσει με την προτεινόμενη Δράση 5 "Ευφυής Γεωργία" (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 - Ψηφιακή πλατφόρμα του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ συλλογής, ανάλυσης και διαχείρισης εδαφολογικών δεδομένων των κρατικών/ιδιωτικών εδαφολογικών εργαστηρίων για την υποστήριξη σχεδίων αναδιάρθρωσης καλλιεργειών και βελτιστοποίησης γεωργικών πρακτικών - Πρόβλεψη στο αντικείμενο του έργου: 1) η ελεύθερη χρήση των δεδομένων για τη σύνταξη σχεδίων αναδιάρθρωσης καλλιεργειών (είτε σε συλλογικό είτε σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης, 2) η ελεύθερη χρήση των δεδομένων αυτών από παρόχους τεχνολογιών γεωργίας ακριβείας, το οποίο θα οδηγήσει στη μείωση του κόστους των υπηρεσιών τους προς τους παραγωγούς προκειμένου να βελτιώσουν τις καλλιεργητικές πρακτικές τους)

2. Δράσεις Επιμόρφωσης

1. Ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (σύγχρονης και ασύγχρονης) για την υποστήριξη των επιμορφωτικών δράσεων του πιλοτικού έργου ενίσχυσης των γνώσεων των παραγωγών

3. Αλυσίδες Εφοδιασμού

1. Ηλεκτρονική πλατφόρμα προβολής των προϊόντων, δικτύωσης επαγγελματιών και online εκθέσεων
2. Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης Επιχειρηματικού Cluster

4. Ευφυής Γεωργία

1. Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού της γεωργίας και της κατασκευή πιλοτικού έργου "Ευφυούς Γεωργίας" στον συνεταιρισμό των Ροβιών: προμήθεια υλικού, αδειών χρήσης λογισμικού και εκπαίδευσης προσωπικού.

Χώρος Καινοτομίας

Οι προτάσεις Καινοτομίας έχουν σκοπό να αναπτυχθεί μεσομακροπρόθεσμα ένα «βιώσιμο οικοσύστημα καινοτομίας» (sustainable innovation ecosystem) στη Βόρεια Εύβοια στο οποίο να συμμετέχουν πολίτες, επιχειρήσεις, πανεπιστήμια , ερευνητικά κέντρα και δημόσιοι φορείς.

Εμπλουτισμός Δράσεων- Καινοτομία

Πρόταση 1. Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της αγροδιατροφής, του δάσους, του τουρισμού, του πολιτισμού και των λοιπών δημιουργικών βιομηχανιών στη Βόρεια Εύβοια.

Στο πλαίσιο του αρχικού σταδίου υλοποίησης της δράσης Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της αγροδιατροφής, του δάσους, του τουρισμού, του πολιτισμού και των λοιπών δημιουργικών βιομηχανιών στη Βόρεια Εύβοια απαιτούνται ομαδοποιημένες επιμέρους ενέργειες ως εξής :

α) Εξειδικευμένες δράσεις κατάρτισης για την εκπλήρωση των κριτηρίων του Τοπικού Συμφώνου

β)Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης Επιχειρηματικού Cluster

γ) Καθιέρωση θεσμού Μεσολαβητή μεταξύ του τουριστικού επιχειρηματία και του τοπικού μικρού παραγωγού

Εφόσον στηριχτούμε στο καινοτόμο ολιστικό παράδειγμα του Cluster/ Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας των πολιτιστικών διαδρομών του Διαζώματος , και τη διασύνδεση με το αντίστοιχο εγχείρημα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας "Δράσεις κινητοποίησης των παραγωγικών δυνάμεων της πολιτιστικής, περιβαλλοντικής, τουριστικής διαδρομής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας" τα κριτήρια ένταξης των επιχειρήσεων δύναται να είναι τα εξής:

1. Προφίλ & Ενεργή Παρουσία των επιχειρήσεων στο Διαδίκτυο σε Ελληνικά & Αγγλικά
2. Διαχείριση Παρατηρήσεων &Παραπόνων
3. Χρήση & Προβολή Τοπικών Προϊόντων
4. Λειτουργία Συσκευής «Point of Sale» («POS»)
5. Πράσινες Πρακτικές (όπως π.χ. λειτουργία μηδενικών αποβλήτων zero waste)
6. Συμμετοχή σε εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης (όπως π.χ. επιμόρφωση των εκπροσώπων της αγροδιατροφής στη χρήση νέων τεχνολογιών ευφυούς γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας, παραγωγής, παρακολούθησης και επεξεργασίας των παραχθέντων προϊόντων.)
7. Ενεργή Επιδίωξη Συνεργειών (όπως π.χ. ενθάρρυνση παραγωγών για την δημιουργία συμπράξεων μεταξύ τους για την ανταπόκριση στις ποσοτικές, ποιοτικές και κοστολογικές απαιτήσεις μεγάλων μονάδων)

Η διακυβέρνηση του εγχειρήματος θα στηρίζεται στην Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας η οποία θα διασφαλίζει τη διαφάνεια και την πρόσβαση στην πληροφορία σε όλους

Ταυτόχρονα ο θεσμός του μεσολαβητή θα μπορέσει να ενισχύσει την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων .Το στέλεχος που θα αναλάβει την προσπάθεια διασύνδεσης κατά βάση (αλλά όχι αποκλειστικά) τουρισμού και αγροδιατροφής προτείνεται να αναλάβει στο πρώτο στάδιο τις ακόλουθες πρωτοβουλίες

- Αρχική έρευνα καταγραφής της παρούσας γνώσης, χρήσης και ανάδειξης των τοπικών προϊόντων από καταστήματα εστίασης, ξενοδοχεία και καταλύματα καθώς και των δυνητικών αναγκών και ζητούμενων τιμών.
- Ενεργό πρόγραμμα προσέλκυσης επιλεγμένων παραγωγών στο πρόγραμμα διασύνδεσης, μέσω μικρών εκδηλώσεων και επιλεγμένων επισκέψεων στους χώρους παραγωγής.
- Σχεδιασμός πενταετούς και ετήσιου προγράμματος δράσεων διασύνδεσης, που θα υλοποιείται σε συνεργασία με το Διαδημοτικό Οργανισμό.

Πρόταση 2. Ανοιχτό Ράφι

Βασική επιδίωξη είναι η άμεση και σταθερή επικοινωνία των προϊόντων με «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας, με μεγάλους αριθμούς καταναλωτών – για όλο το χρόνο – καθώς και η άμεση διασύνδεση τους με τα ράφια πώλησης Τροφίμων σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνουμε να εμπλουτιστούν οι δράσεις για το ανοιχτό ράφι με το Open Farm Hub στην Κεντρική Λαχαναγορά Αθηνών ΟΚΑΑ που περιλαμβάνει γνωριμία με τους παραγωγούς , τα τοπικά προϊόντα, γευσιγνωσία και θεματικά εργαστήρια)

4.7.2 Πράσινη Μετάβαση

Εμπλουτισμός Δράσεων

Προτείνονται τα εξής:

- Εκπαίδευση των επιχειρήσεων εστίασης στη λογική της λειτουργίας μηδενικών αποβλήτων (zero waste)
- Επιμόρφωση των εκπροσώπων και των εργαζομένων στην αγροδιατροφή, περί των εναλλακτικών λύσεων βιώσιμης και δίκαιης γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας
- Επιμόρφωση των εκπροσώπων της αγροδιατροφής στη χρήση νέων τεχνολογιών ευφυούς γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας, παραγωγής, παρακολούθησης και επεξεργασίας των παραχθέντων προϊόντων, για απομείωση του ενεργειακού αποτυπώματος
- Οι δράσεις της αγροδιατροφής να είναι προσβάσιμες σε άτομα μειωμένης κινητικότητας, όρασης και ακοής.

5.Τελικός Κατάλογος Έργων Δράσεων και Δικαιούχων

Στρατηγικός στόχος 1: Στόχοι που αφορούν στον παραγωγό					
Α.Α	Τίτλος έργου	Φορέας υλοποίησης	Π/Υ	Πηγή χρηματοδότησης	Επίπεδο ωριμότητας
3	Δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης	Αμερικανική Γεωργική Σχολή	35.000	Ιδιωτική Χρηματοδότηση, Ίδρυμα Μαρτίνου	1
4	Σεμινάρια γαστρονομίας	ΚΥΕ	25000 / έτος	ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2021-2027	2
5					
6	Υποστήριξη κτηνοτροφίας 1. Κτηνοτροφικές Εγκαταστάσεις	ΥΠΑΑΤ	1.000.000	(ΠΑΑ. Εκσυγχρονισμός Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (υπομέτρο 4.1.5 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας)βελτίωσης)	2
7	Μελισσοκομική Σχολή Ιστιαίας	ΥΠΑΑΤ / ΥΠΑΘ	200.000	Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης - Υπουργείο Παιδείας	

Στρατηγικός στόχος 2: Στόχοι που αφορούν στις αλυσίδες εφοδιασμού					
Α.Α	Τίτλος έργου	Φορέας υλοποίησης	Π/Υ	Πηγή χρηματοδότησης	Επίπεδο ωριμότητας
1	Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Σκαπάνη Α.Ε.	500.000	ΟΧΕ	1
2	Ο θεσμός του μεσολαβητή				
3	Οργανωτικά σχήματα				
4	Βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού				
5	απευθείας διάθεση μέσω της δημιουργίας ιστοσελίδας				

Στρατηγικός στόχος 3: Στόχοι που αφορούν στο ανοιχτό ράφι					
Α.Α	Τίτλος έργου	Φορέας υλοποίησης	Π/Υ	Πηγή χρηματοδότησης	Επίπεδο ωριμότητας
1	Τα προϊόντα παντού	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Σκαπάνη Α.Ε.	500.000	ΟΧΕ	1
2	Σταθερή και Κινητή αγορά προϊόντων				
3	Ενιαία stand σε ξενοδοχεία				
4	Χώροι προβολής παντού				
5	Ανοιχτά αγροκτήματα				

Φωτοδότες					
Α.Α	Τίτλος έργου	Φορέας υλοποίησης	Π/Υ	Πηγή χρηματοδότησης	Επίπεδο ωριμότητας
1	Εγκατάσταση συστήματος ευφυούς γεωργίας στον συνεταιρισμό των Ροβιών	Μελέτη Αγροδιατροφής	30,000	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	1
2	Δημιουργία Πρότυπου Δημόσιου Δασικού Μελισσοκομείου	Μελέτη Αγροδιατροφής	35000	Ιδιωτική χρηματοδότηση	2

5 ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 4 ΚΑΙ 5 ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Εξειδίκευση των κεφαλαίων 4 και 5 της μελέτης «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ» από τη Θερμοκοιτίδα "D-HUB" του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», προκειμένου να είναι σε αρμονία με τις εγκυκλίους του Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027.

Η ομάδα της Θερμοκοιτίδας "D-HUB" του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», εμπνεόμενη και έχοντας ως πυξίδα τη «Μελέτη Αγροδιατροφής» που εκπόνησε η μελετητική ομάδα και παρακολουθώντας επίμονα τις διεργασίες συγκρότησης του Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027, προχώρησε στην εξειδίκευση των κεφαλαίων 4 και 5 της μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1. Όραμα

Όραμα και επιδίωξη του σχεδίου Ανασυγκρότησης, εκτός των άλλων, είναι να προωθηθεί ο αγροδιατροφικός τομέας της Βόρειας Εύβοιας και να ενισχυθεί σε κλάδους και παραμέτρους που επηρεάζουν την εξέλιξη και βιωσιμότητά του, δίνοντας έμφαση σε όλη την αλυσίδα αξίας του τομέα προκειμένου να είναι εφικτή η μετάβαση σε ένα νέο σύγχρονο και αποτελεσματικό μοντέλο. Το όραμα της μελέτης συνοψίζεται στη φράση:
«Πιο κοντά, μεταξύ μας και με τους καταναλωτές»
4.2. Στρατηγική

Θα δοθεί με κάθε πρόσφορο τρόπο, σάρκα και οστά στους δύο πόλους και τα σημεία συνάντησης, του μόχθου των παραγωγών με τις προσδοκίες των καταναλωτών. Δύο πόλοι, παραγωγοί και καταναλωτές, δύο πολιτισμοί, ποιότητα και προσδοκία, που όσο έρχονται πιο κοντά τόσο η βελτίωση της ζωής μεγαλώνει. Στον πρώτο πόλο, στο χωράφι του παραγωγού, εστιάζεται όλο το κεκτημένο της εποχής μας. Στον άλλον πόλο των καταναλωτών δίδεται μια πλειάδα επιλογών με ποιοτικά και καινοτόμα προϊόντα. Μα πάνω από όλα, έρχονται πιο κοντά μέσα μία αλυσίδα εφοδιασμού, ικανή να ικανοποιήσει κάθε ανάγκη και να ξεπεράσει κάθε προσδοκία του καταναλωτή. Σε αυτή την προσπάθεια, η δύναμη, η έμπνευση, μα πάνω από όλα η θέληση είναι να γίνει ο αγροδιατροφικός τομέας, βασικός πυλώνας αναγέννησης της περιοχής.

4.3. Στόχοι

Οι στόχοι της Στρατηγικής αναφέρονται στην ενίσχυση των παραγωγών, στην στήριξη της αλυσίδας εφοδιασμού και στην ενδυνάμωση της σχέσης των καταναλωτών με τα προϊόντα της Βόρειας Εύβοιας. Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι όπως απορρέουν από τη στρατηγική της μελέτης, είναι οι εξής:

Στόχος 1: Παραγωγός
Θα δοθεί έμφαση στην δυνατότητα του παραγωγού να παράγει αγροδιατροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας με το μικρότερο δυνατό κόστος, τις λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον και με απόλυτη επίγνωση να ληφθούν εκ μέρους του όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε να μπορεί να είναι ποιοτικός, ανταγωνιστικός και αποτελεσματικός.

Στόχος 2: Αλυσίδες εφοδιασμού
Στόχος είναι η τόνωση και ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας στη Βόρεια Εύβοια μέσα από τη δημιουργία ενός cluster επιχειρήσεων. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσω ενός κοινά αποδεκτού αντιγραφειοκρατικού Συμφώνου Ποιότητας και Ανάπτυξης που θα εφαρμοστεί από τη μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων που βρίσκονται στην περιοχή. Κατά αυτόν τον τρόπο τα προϊόντα και οι υπηρεσίες στη Βόρεια Εύβοια θα μπορέσουν να αποκτήσουν ταυτότητα και πρόσβαση σε νέες αγορές.

Στόχος 3: Καταναλωτής
Βασική επιδίωξη είναι η άμεση και σταθερή επικοινωνία των προϊόντων που αφορούν την «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας, με όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό καταναλωτών – για όλο το χρόνο – καθώς και η άμεση διασύνδεση τους με τα ράφια πώλησης Τροφίμων σε Ελλάδα και εξωτερικό.

4.4. Ώσμωση και συνεισφορά της μελέτης με το δάσος

Η «Μελέτη υλοποίησης της ανασυγκρότησης του αγροδιατροφικού τομέα Β. Εύβοιας», έρχεται σε πλήρη ώσμωση με το δάσος. Η συνεισφορά της έγκειται στο γεγονός ότι προσβλέπει σε δράσεις οι οποίες αφορούν στο πεδίο, με σκοπό άλλοτε την εξυγίανση και τον εμπλουτισμό της παραγωγικής δομής και άλλοτε των υποδομών και εγκαταστάσεων που την υποστηρίζουν.
Ο κλάδος της κτηνοτροφίας υπέστη μεγάλες απώλειες τόσο σε ζωικό κεφάλαιο, όσο και σε υποδομές, ενώ εκτιμάται ότι από την πυρκαγιά χάθηκε το 50% περίπου των μελισσοσμηνών που ανήκαν σε ντόπιους μελισσοκόμους.

Τα προτεινόμενα έργα και οι δράσεις, δίνουν αρχικά λύσεις στα παραπάνω προβλήματα, που με την παράλληλη φυσική αναγέννηση και την αναδάσωση, εκτιμάται ότι -σε βάθος χρόνου- η παραγωγική δραστηριότητα θα επανέλθει στα αρχικά επίπεδα.
Τόσο οι αγρότες, οι κτηνοτρόφοι όσο και οι μελισσοκόμοι της Βόρειας Εύβοιας, από την επιλογή της θέσης τοποθέτησης της αγροτοκτηνοτροφικής τους εγκατάστασης, μέχρι και την πρόσβαση σε αυτήν, έχουν καθημερινή επαφή με το δάσος, επηρεάζοντας και διαμορφώνοντας τόσο την καθημερινότητα, τη συμπεριφορά και τη φροντίδα τους γι' αυτό.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, προβλέπονται έργα και δράσεις είτε μέσα, είτε με αφορμή το δάσος, τόσο από τη μελέτη για το Νέο Δάσος, όσο και από την μελέτη για τον Πολιτισμό και την Παιδεία αλλά και τη μελέτη για τον τουρισμό. Όλες μαζί, έρχονται σε πλήρη εναρμόνιση, αλληλοσυμπλήρωση και συνέργεια με την παρούσα. Οι Γιορτές του Δάσους, αποτελούν το πιο απτό παράδειγμα, καθώς οι δράσεις προτείνεται -μεταξύ άλλων- να διαδραματίζονται μέσα στο δάσος και στις σχεδιαζόμενες πεζοπορικές διαδρομές, ενώ η γαστρονομία και τα τοπικά προϊόντα κατέχουν κυρίαρχο ρόλο, υπό το πρίσμα της τοποκεντρικότητας και της αναγκαίας εξωστρέφειας, προβολής και προώθησης, που θα προσδώσουν υπεραξία στον τόπο και στα προϊόντα του.

5.1. Δράσεις – Έργα

Οι στόχοι της μελέτης, άλλοτε καταλήγουν σε έργα τα οποία είναι ώριμα για την πραγματοποίησή τους και έχει συνταχθεί σχετικό τεχνικό δελτίο και άλλοτε αφορούν σε προτάσεις με διαφορετικό βαθμό ωριμότητας και ετοιμότητας τα οποία εμπίπτουν στην κατηγορία: «Γενικές Κατευθύνσεις». Στη συνέχεια, οι περιγραφές των έργων και των δράσεων ανά στόχο, όπως απορρέουν από τη μελέτη.

Στόχος 1. «Παραγωγός»

1. Δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης τοπικού πληθυσμού
Η διαρκής εκπαίδευση και επικαιροποίηση των γνώσεων όλων των εμπλεκομένων στην αγροδιατροφική εφοδιαστική αλυσίδα (γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις μεταποίησης, στη μαζική εστίαση συμπεριλαμβανομένων και αυτών που εργάζονται σε αγροκτήματα) αποτελεί προτεραιότητα για την βελτίωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους. Στην κατεύθυνση αυτή προβλέπονται ευέλικτα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε απόλυτη συνάρτηση με τις ανάγκες των παραγωγών με σκοπό να αναβαθμίσουν δεξιότητές και γνώσεις που χρειάζονται.

2. Επιμόρφωση Εργαζομένων στον τομέα της εστίασης και αναψυχής.
Ειδικά για όσους εργάζονται, τροφοδοτούν ή σχετίζονται με τον κλάδο της μαζικής εστίασης (εστιατόρια, ξενοδοχεία κ.α.) θα πρέπει να αναβαθμισθεί η τεχνογνωσία και η εμπειρία τους και να υιοθετηθούν καλές πρακτικές από άλλες περιοχές. Στόχος αυτών των ενεργειών είναι η διαμόρφωση ενός νέου γαστρονομικού προϊόντος που θα συνδυάσει τα τοπικά προϊόντα με τις υπηρεσίες φιλοξενίας και θα δημιουργήσει ένα ξεχωριστό τοπικό προϊόν που θα προσφέρει ξεχωριστές εμπειρίες στους επισκέπτες.

3. Υποστήριξη κτηνοτροφίας - Κτηνοτροφικές Εγκαταστάσεις
Κατά κύριο λόγο στην περιοχή υπάρχουν εγκαταστάσεις με μεγάλες ελλείψεις τόσο σε όρους νομιμότητας όσο και σε όρους ευζωίας των ζώων. Η διαβούλευση έδειξε ότι οι παραγωγοί θα συμφωνούσαν να προχωρήσουν σε εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των ποιμνιοστασίων τους. Με αυτόν τον τρόπο θα πληρούνταν οι όροι και απαιτήσεις (ίδρυση και εγκατάσταση κτηνοτροφικής μονάδας) και θα διασφαλίζονταν οι κατάλληλες συνθήκες σταυλισμού (ευζωία των ζώων) και η ποιότητα ζωής του κτηνοτρόφου.

4. Μελισσοκομική Σχολή Ιστιαίας
Είναι κοινή παραδοχή ότι οι τοπικά εμπλεκόμενοι στην αγροδιατροφική αλυσίδα χρειάζονται τόσο επαγγελματική κατάρτιση όσο και διαρκή αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους. Για τον λόγο αυτό το ΥΠΑΑΤ (ΕΛΓΟ Δήμητρα) σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Δήμοι) αλλά και τους άμεσα ενδιαφερόμενους (παραγωγούς, μεταποιητές, συνεταιρισμούς, επιμελητήριο κ.α.) πρέπει να συμφωνήσουν σε ένα κοινό πλαίσιο λειτουργίας και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μίας δέσμης εκπαιδευτικών υπηρεσιών οι οποίες να συνάδουν με τις τοπικές ανάγκες και τις προκλήσεις που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν τόσο σήμερα όσο και στο κοντινό μέλλον. Ο πιο ώριμος τομέας που θα μπορούσε άμεσα να ξεκινήσει αυτή η πρωτοβουλία είναι η μελισσοκομία και ειδικότερα, η ίδρυση Σχολής Μελισσοκομίας με τη μορφή του ΔΙΕΚ ώστε να μετατραπεί η Β. Εύβοια σε κέντρο επαγγελματικής επιμόρφωσης μελισσοκόμων, τόσο των τοπικών όσο και άλλων που προέρχονται από άλλα μέρη της χώρας μας.

5. Εγκατάσταση συστήματος ευφυούς γεωργίας στον συνεταιρισμό των Ροβιών
Ο συνεταιρισμός των Ροβιών διαθέτει έναν ενιαίο ελαιώνα αποτελούμενο κατά κύριο λόγο από ελιές ποικιλίας Αμφίσης οι οποίες παράγουν επιτραπέζια ελιά. Καλλιεργείται κυρίως με βιολογικό τρόπο παραγωγής και παράγει εξαιρετικής ποιότητας ελιά που συσκευάζεται και εμπορεύεται σε απαιτητικές αγορές όπως του Ηνωμένου Βασιλείου.

Το έργο αφορά την εγκατάσταση συστήματος ευφυούς γεωργίας στον συνεταιρισμό των Ροβιών. Ειδικότερα, προβλέπεται η εγκατάσταση αισθητήρων αγρού, ώστε να μπορούν οι παραγωγοί σε πραγματικό χρόνο να λαμβάνουν πληροφορία για τις επικρατούσες συνθήκες στους ελαιώνες και να προσαρμόζουν ανάλογα τις καλλιεργητικές τους πρακτικές. Επίσης, θα υπάρχει εγκατεστημένος μετεωρολογικός σταθμός για να ενημερώνει τον τοπικό πληθυσμό με ακρίβεια, ενώ θα εκδίδεται και δελτίο καιρού. Για την επισκόπηση των καλλιεργειών θα χρησιμοποιούνται δορυφόροι που θα δίνουν ειδικούς δείκτες έγκαιρης διάγνωσης

της κατάστασης των ελαιώνων (τηλεπισκόπηση). Το περιβάλλον λειτουργίας θα είναι IoT(Internet of Things), ενώ θα δημιουργηθεί η υποδομή για να μπορεί να ελέγχονται συσκευές απομακρυσμένα (μέσω Internet) τόσο με την εμπλοκή των παραγωγών, όσο και αυτόνομα από το σύστημα (ευφυής γεωργία). Οι παραγωγοί, οι τοπικοί επιστήμονες, τα στελέχη της οικείας ΔΑΟΚ και όλοι οι ενδιαφερόμενοι θα εκπαιδευτούν στην λειτουργία και χρήση του συστήματος.

6. Δημιουργία Πρότυπων Δημόσιων Δασικών Μελισσοκομείων
Η χρήση των δασών από τους μελισσοκόμους πολλές φορές γίνεται αντικείμενο διαφωνιών με τις δασικές υπηρεσίες κυρίως λόγω της μη ύπαρξης ενός πλαισίου που θα μπορούσε να διασαφηνίσει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ μελισσοκομίας και δάσους αλλά και να βάλει κανόνες και όρους, στους χρόνους και στις συνθήκες χρήσης από τους μελισσοκόμους. Σήμερα η έλλειψη τέτοιου πλαισίου οδηγεί στην ερμηνεία των γενικών διατάξεων από τους κατά τόπους δασάρχες, εξετάζοντας κάθε περίπτωση χωριστά και προσπαθώντας να βρεθεί μία μέση λύση, όχι πάντα με επιτυχία. Στην προσπάθειά εξεύρεση βιώσιμης λύσης προτείνεται πιλοτική δράση για την δημιουργία ενός δασικού μελισσοκομείου, προσβάσιμου στους τοπικούς μελισσοκόμους που θα συγκεντρώνει πλεονεκτήματα τα οποία μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην βιωσιμότητα της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης.

Η άσκηση της μελισσοκομίας εντός δασικών εκτάσεων αποτελεί μία δραστηριότητα η οποία συναντά μεγάλα προβλήματα τόσο διότι δεν υπάρχουν πάντα τα βασικά προαπαιτούμενα για την επιτυχή δραστηριοποίηση των μελισσοκόμων (δρόμοι, νερό, κατάλληλα σημεία τοποθέτησης μελισσιών κλπ) όσο και στις περιπτώσεις που προκύπτουν διαφωνίες με τις δασικές υπηρεσίες. Η κατάσταση αυτή δεν πρόκειται να βελτιωθεί εκτός αν προκύψει ένα νέο μοντέλο διαχείρισης της δασικής μελισσοκομίας που θα βάζει κανόνες και θα παρέχει όλα εκείνα τα βασικά συστατικά που απαιτούνται για την επιτυχή άσκηση της μελισσοκομίας με παράλληλη ένταξή της στο φυσικό περιβάλλον και τη συνολική διαχείριση και προστασία των δασικών εκτάσεων. Η Μελέτη αγροδιατροφής έχει εξασφαλίσει ιδιωτική χρηματοδότηση με σκοπό την δημιουργία ενός τέτοιου πιλοτικού χώρου τοποθέτησης μελισσοκομείων όπου οι παραπάνω προϋποθέσεις θα τηρούνται και βρίσκεται τη στιγμή αυτή σε διαβούλευση με τις δημοτικές και δασικές αρχές αλλά και μελισσοκόμους της περιοχής ώστε όλοι μαζί να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν ένα σύγχρονο, πρότυπο δασικό μελισσοκομείο που να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και για άλλες περιοχές της χώρας.

Στόχος 2. «Αλυσίδες Εφοδιασμού»

1. Αλυσίδες Εφοδιασμού
Στόχος του έργου είναι η τόνωση και ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας στη Βόρεια Εύβοια μέσα από τη δημιουργία ενός cluster επιχειρήσεων. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσω ενός κοινά αποδεκτού Συμφώνου Ποιότητας που θα εφαρμοστεί από τη μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων που βρίσκονται στην περιοχή. Κατά αυτόν τον τρόπο τα προϊόντα και οι υπηρεσίες στη Βόρεια Εύβοια θα μπορέσουν να αποκτήσουν ταυτότητα και ευκολότερη πρόσβαση σε νέες αγορές.

Για την επίτευξη του στόχου, οι δυνατότητες συνεργειών μεταξύ των συμμετεχόντων θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψιν και να καλλιεργούνται συστηματικά. Όσο το δυνατόν περισσότερες και εντονότερες είναι οι συνέργειες αυτές, τόσο μεγαλύτερα τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσουν οι εμπλεκόμενοι.

Για τη σωστή λειτουργία του Cluster είναι πολύ σημαντικό να ενεργοποιηθεί ο θεσμός του «Μεσολαβητή». Στόχος του θεσμού αυτού είναι η σύνδεση των τουριστικών επιχειρήσεων με τον αγροδιατροφικό τομέα. Καθώς, οι παραγωγοί τοπικών αγροδιατροφικών προϊόντων έχουν στη συντριπτική πλειοψηφία τους μικρό μέγεθος και δεν διαθέτουν τα απαραίτητα κανάλια επικοινωνίας, ούτε τους απαιτούμενους πόρους, ο «Μεσολαβητής», θα είναι ο «συνδετικός κρίκος» που χρειάζονται για την επικοινωνία τους με τις τουριστικές επιχειρήσεις.
Παράλληλα οι βραχείες αλυσίδες τροφίμων και οι άμεσες πωλήσεις αποτελούν μια πραγματική ευκαιρία για να διατηρηθούν βιώσιμες οι μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις, επιτρέποντας στους νεοεισερχόμενους να απασχοληθούν στον τομέα της γεωργίας. Οι σύγχρονοι παραγωγοί χρειάζεται να εκπαιδευτούν κατάλληλα ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το ψηφιακό περιβάλλον (ηλεκτρονικές πλατφόρμες προβολής και διάθεσης των προϊόντων, δικτύωσης επαγγελματιών και online εκθέσεων) προκειμένου να προσεγγίσουν τους καταναλωτές και να απομακρύνουν

τους μεσάζοντες. Στόχος η δημιουργία μιας «νέας κοινότητας σχέσεων», στην οποία τα τρόφιμα είναι ο ενδιάμεσος μεταξύ παραγωγών και κοινωνίας.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει αποφασίσει την δημιουργία ενός μηχανισμού υποστήριξης επιχειρήσεων την οποία παράρτημα σχεδιάζει να δημιουργήσει στην Β. Εύβοια. Αυτός ο μηχανισμός θα μπορέσει να λειτουργήσει συμβουλευτικά παρέχοντας πρωτογενή υποστήριξη στον τοπικό πληθυσμό όσον αφορά την ίδρυση, την οργάνωση αλλά και τη συμμετοχή των επιχειρήσεων τους σε χρηματοδοτικά και αναπτυξιακά προγράμματα. Επίσης μπορεί να χρησιμεύσει ως θερμοκοιτίδα και επιταχυντής της ανάπτυξης αυτών των επιχειρήσεων διασυνδέοντάς τες με άλλες επιχειρήσεις τόσο μέσα στην ΠΣΕ όσο και σε άλλες περιοχές της χώρας αλλά και της Ευρώπης.

Ανάμεσα στις υπηρεσίες που θα προσφέρει συμπεριλαμβάνονται ειδικές δράσεις υποστήριξης και διασύνδεσης των επιχειρήσεων της Β. Ευβοίας, ειδικές εκπαιδεύσεις που θα καλύπτουν πολύ συγκεκριμένα και εξειδικευμένα αντικείμενα, ενώ θα δράσει ως καταλύτης επιταχύνοντας διαδικασίες που τρέχουν κεντρικά στην ΠΣΕ αίροντας τα όποια εμπόδια βάζει η απόσταση των τοπικών παραγωγών από την έδρα της Περιφέρειας. Για παράδειγμα θα είναι το κέντρο παρακολούθησης και καταλύτης του ψηφιακού μετασχηματισμού του αγροδιατροφικού τομέα αναλαμβάνοντας συμβουλευτικά την υποστήριξη συλλογικών σχημάτων της περιοχής.

Στόχος 3. «Καταναλωτής»

1. Ανοιχτό Ράφι

Βασική επιδίωξη είναι η άμεση και σταθερή επικοινωνία των προϊόντων με «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας, με μεγάλους αριθμούς καταναλωτών – για όλο το χρόνο – καθώς και η άμεση διασύνδεση τους με τα ράφια πώλησης Τροφίμων σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Οι κινητές και σταθερές αγορές αγροτών στην περιοχή, δεν αντιπροσωπεύουν μόνο χώρους εμπορικών ανταλλαγών, αλλά και τοπικά σημεία συνάντησης όπου καθίσταται δυνατή η διοργάνωση εκπαιδευτικών εκδηλώσεων, ψυχαγωγικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, οι οποίες θα πρέπει να επανασχεδιαστούν και να αναβαθμιστούν, συμβάλλοντας τόσο στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής όσο και στην προβολή της τοπικής γαστρονομίας της Βόρειας Εύβοιας σε άλλα σημεία της Ελλάδας.

Τα τουριστικά καταλύματα και οι επιχειρήσεις εστίασης έχουν τη δυναμική να προβάλλουν/ προωθήσουν στους πελάτες τους τα επιμέρους προϊόντα αγροδιατροφής της Βόρειας Εύβοιας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ταυτόχρονα, θα επιδιωχθεί η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των ειδών των επιχειρήσεων της περιοχής που θα ενσωματώνουν στην πολιτική και τη λειτουργία τους στοιχεία της τοπικής ταυτότητας και θα προβάλλουν/ προωθήσουν τα τοπικά προϊόντα με την κουλτούρα συλλογικής περιουσίας.

Ενδεικτικά αναφέρουμε το πρόγραμμα προθηκών και δώρων αναχώρησης που θα έχει ως στόχο οι τοπικές επιχειρήσεις να λειτουργούν ως σημείο προβολής της τοπικής παραγωγής και γαστρονομίας. Οι σχετικές προθήκες μπορεί να σχεδιαστούν ενιαία και να έχουν εκτός από τα δείγματα των προϊόντων και έντυπο υλικό ενημέρωσης των πελατών για την προέλευση, τις ιδιότητες, την ιστορία και την γαστρονομική χρήση των προϊόντων, καθώς και για τα κοντινότερα σημεία διάθεσης των προϊόντων. Στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος προτείνεται να αναληφθεί πρωτοβουλία δώρων αναχώρησης, που μπορεί να προσφέρουν τα ξενοδοχεία και καταλύματα, σε συνεργασία με τους τοπικούς παραγωγούς.

Τέλος προς αυτή την κατεύθυνση θα συμβάλλει μακροπρόθεσμα και η δημιουργία ενός τοπικού αγροδιατροφικού δικτύου ανοιχτών/ επισκέψιμων αγροκτημάτων και τοπικών μονάδων παραγωγής, με στόχο ανάδειξης της περιοχής ως έναν βιώσιμο αγροδιατροφικό προορισμό, με ρίζες στον χρόνο και στον χώρο.

Στον τομέα της Αγροδιατροφής της Βόρειας Εύβοιας μια ακόμη δράση είναι η Έκθεση προϊόντων στο Μετρό του Συντάγματος ως μια καμπάνια προβολής στήριξης, φιλοξενίας και διάθεσης των προϊόντων της Β. Εύβοιας, ώστε να ενισχυθεί και να αναδειχθεί η τοπική παραγωγή της περιοχής. Ο κόσμος της πρωτεύουσας θα έχει τη δυνατότητα για μια τουλάχιστο εβδομάδα να επισκεφτεί την έκθεση και να γνωρίσει τα πλούσια τοπικά προϊόντα από κοντά.

5.2. Διπλή μετάβαση – Καινοτομία

5.2.1. Έκθεση Αξιολόγησης.

5.2.1.1. Ψηφιακό Κύμα

Το Ψηφιακό Κύμα φιλοδοξεί να αξιοποιήσει το πνευματικό υπόβαθρο των ολιστικών προγραμμάτων συνδυαστικά με τις τεχνολογικές εξελίξεις στην αγροτική και ζωική παραγωγή, προκειμένου να προτείνει και να περιγράψει συγκεκριμένες δράσεις για την Βόρεια Εύβοια, με στόχο την αναβάθμιση της παραγωγής και της άμεσης διάθεσης των προϊόντων, μέσω των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού.

Το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη και η διατήρηση ελκυστικών Ψηφιακών Λύσεων, που θα αυξήσουν σημαντικά την παραγωγικότητα, την ασφάλεια των τροφίμων και την απόδοση χρόνου και κόστους, θα προσφέρουν νέες υπηρεσίες υπό τη μορφή πρόσθετων εκπαιδευτικών εμπειριών και θα επιφέρουν άμεσα κέρδη στην τοπική κοινωνία, ενώ παράλληλα θα δοθεί ώθηση στην τεχνολογική καινοτομία και στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης της παραγωγής.

Οι δράσεις αυτές πρέπει:

- να κατανοούν και να επιλύουν τα προβλήματα των παραγωγών,
- να χρησιμοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους διαθέσιμους πόρους,
- να συνδυάζονται και να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους,
- να είναι επικεντρωμένες στην εφαρμογή των δεδομένων που συλλέγονται και στο συνδυασμό τους από διάφορες πηγές,
- και να είναι ολιστικές, δηλαδή να λαμβάνουν υπ' όψιν τους όλες τις παραμέτρους που επηρεάζουν την παραγωγική διαδικασία, την βιωσιμότητά τους και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Η διάθεση ανοικτών δεδομένων από το κράτος δεν θα πρέπει να νοείται ως απλή εκπλήρωση μιας διαδικαστικής υποχρέωσης. Αποτελεί βασικό πυλώνα ουσιαστικής δημοκρατικότητας και λογοδοσίας στο ψηφιακό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, αποτελεί σημαντικό άυλο αγαθό της οικονομίας της γνώσης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην επιστήμη, την έρευνα, την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της αγροτικής παραγωγής αποτελεί κεντρική προτεραιότητα της Εθνικής Στρατηγικής για την Αγροτική Οικονομία, του ΥΠΑΑΤ. Η διάθεση ποιοτικών, χρήσιμων και όσο το δυνατόν περισσότερων ανοικτών δεδομένων εντάσσεται μέσα σε αυτή τη στρατηγική. Τα αγροτικά ανοικτά δεδομένα είναι χρήσιμα και προσθέτουν αξία για παράδειγμα σε συστήματα γεωργικών προειδοποιήσεων, στην παροχή υπηρεσιών και εφαρμογών έξυπνης γεωργίας και γεωργίας ακριβείας.

5.2.1.2. Πράσινη Μετάβαση

Η μελέτη της Αγροδιατροφής, όπως και όλες οι υπόλοιπες του Προγράμματος Ανασυγκρότησης, επιθυμούμε να διαπνέεται από τις αρχές της Πράσινης Μετάβασης και να την διαπερνά οριζόντια, σαν «πράσινο κύμα». Οραματιζόμαστε επομένως τις δράσεις της Αγροδιατροφής, που είναι φορείς του γαστρονομικού πολιτισμού, να εμπλουτίζονται με πρακτικές αειφορίας, βιωσιμότητας, κυκλικής οικονομίας και ανάδειξης του γενικότερου πολιτιστικού αποθέματος, εναρμονιζόμενες παράλληλα με το τρίπτυχο Λειτουργικότητα – Προσβασιμότητα – Αισθητική.

5.2.1.3. Χώρος Καινοτομίας

Οι προτάσεις Καινοτομίας έχουν σκοπό να αναπτυχθεί μεσομακροπρόθεσμα ένα «βιώσιμο οικοσύστημα καινοτομίας» (sustainable innovation ecosystem) στη Βόρεια Εύβοια στο οποίο να συμμετέχουν πολίτες, επιχειρήσεις, πανεπιστήμια , ερευνητικά κέντρα και δημόσιοι φορείς.

Στόχος μας είναι η δημιουργία ενός Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας για κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της αγροδιατροφής, του δάσους, του τουρισμού, του πολιτισμού και των λοιπών δημιουργικών βιομηχανιών στη Βόρεια Εύβοια. Στο πλαίσιο του αρχικού σταδίου υλοποίησης της δράσης Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της αγροδιατροφής, του δάσους, του τουρισμού, του πολιτισμού και των λοιπών δημιουργικών βιομηχανιών στη Βόρεια Εύβοια απαιτούνται ομαδοποιημένες επιμέρους ενέργειες ως εξής :

α) Εξειδικευμένες δράσεις κατάρτισης για την εκπλήρωση των κριτηρίων του Τοπικού Συμφώνου

β) Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης Επιχειρηματικού Cluster

γ) Καθιέρωση θεσμού Μεσολαβητή μεταξύ του τουριστικού επιχειρηματία και του τοπικού μικρού παραγωγού

Εφόσον στηριχτούμε στο καινοτόμο ολιστικό παράδειγμα του Cluster/ Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας των πολιτιστικών διαδρομών του Διαζώματος και τη διασύνδεση με το αντίστοιχο εγχείρημα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας "Δράσεις κινητοποίησης των παραγωγικών δυνάμεων της πολιτιστικής, περιβαλλοντικής, τουριστικής διαδρομής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας" τα κριτήρια ένταξης των επιχειρήσεων δύναται να είναι τα εξής:

1. Προφίλ & Ενεργή Παρουσία των επιχειρήσεων στο Διαδίκτυο σε Ελληνικά & Αγγλικά
2. Διαχείριση Παρατηρήσεων & Παραπόνων
3. Χρήση & Προβολή Τοπικών Προϊόντων
4. Λειτουργία Συσκευής «Point of Sale» («POS»)
5. Πράσινες Πρακτικές (όπως π.χ. λειτουργία μηδενικών αποβλήτων zero waste)
6. Συμμετοχή σε εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης (όπως π.χ. επιμόρφωση των εκπροσώπων της αγροδιατροφής στη χρήση νέων τεχνολογιών ευφυούς γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας, παραγωγής, παρακολούθησης και επεξεργασίας των παραχθέντων προϊόντων.)
7. Ενεργή Επιδίωξη Συνεργειών (όπως π.χ. ενθάρρυνση παραγωγών για την δημιουργία συμπράξεων μεταξύ τους για την ανταπόκριση στις ποσοτικές, ποιοτικές και κοστολογικές απαιτήσεις μεγάλων μονάδων)

Η διακυβέρνηση του εγχειρήματος θα στηρίζεται στην Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας η οποία θα διασφαλίζει τη διαφάνεια και την πρόσβαση στην πληροφορία σε όλους.

Ταυτόχρονα, ο θεσμός του μεσολαβητή θα μπορέσει να ενισχύσει την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων. Το στέλεχος που θα αναλάβει την προσπάθεια διασύνδεσης κατά βάση (αλλά όχι αποκλειστικά) τουρισμού και αγροδιατροφής προτείνεται να αναλάβει στο πρώτο στάδιο τις ακόλουθες πρωτοβουλίες

- Αρχική έρευνα καταγραφής της παρούσας γνώσης, χρήσης και ανάδειξης των τοπικών προϊόντων από καταστήματα εστίασης, ξενοδοχεία και καταλύματα καθώς και των δυνητικών αναγκών και ζητούμενων τιμών.
- Ενεργό πρόγραμμα προσέλκυσης επιλεγμένων παραγωγών στο πρόγραμμα διασύνδεσης, μέσω μικρών εκδηλώσεων και επιλεγμένων επισκέψεων στους χώρους παραγωγής.
- Σχεδιασμό πενταετούς και ετήσιου προγράμματος δράσεων διασύνδεσης, που θα υλοποιείται σε συνεργασία με το Διαδημοτικό Οργανισμό.

5.2.2. Οι Προτάσεις.

Στην παρούσα μελέτη προτάθηκαν από τη θερμοκοιτίδα "D-HUB" του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», οι παρακάτω «Αυτοτελείς Δράσεις», ως νέες «ιδέες» για την ενίσχυση του προγράμματος και «Συμπληρωματικές Δράσεις», ως εμπλουτισμός ήδη υπάρχουσας προτεινόμενης δράσης της μελετητικής ομάδας. Οι Δράσεις αυτές διαχωρίζονται η κάθε μία ξεχωριστά και ως προς το επίπεδο της διαδικασίας ένταξή τους, καθώς και με την ανάγκη κανονιστικής ρύθμισης για την υλοποίησής τους.

Τα παραπάνω επίπεδα που γίνεται ο διαχωρισμός είναι τα εξής δύο: α) Τεχνικό Δελτίο, ως διαβατήριο της ένταξης όταν το έργο είναι ώριμο και β) Γενικές Κατευθύνσεις, με επιμέρους υποενότητες: i) Πρόπλασμα Τεχνικού Δελτίου που καλείται αλλιώς και «προθάλαμος ένταξης», ii) Γενικό Περιεχόμενο για έργα/δράσεις που απαιτούν διερεύνηση ως προς την ετοιμότητα και βιωσιμότητά τους.

5.2.2.1. Οι Αυτοτελείς Δράσεις.

• Δημιουργία Συστάδας Επιχειρήσεων (Cluster).
• Επίπεδο Ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο.

Η συμμετοχή της τοπικής επιχειρηματικότητας στο Πρόγραμμα εξασφαλίζεται μέσα από τη δημιουργία μιας «συστάδας (Cluster) επιχειρήσεων», που υιοθετεί εθελούσια ένα κοινά αποδεκτό Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας. Στο Cluster μπορούν να συμμετέχουν επαγγελματίες, επιχειρήσεις, οργανισμοί και φορείς, ανεξαρτήτως μεγέθους, ιδιωτικού, κοινωφελούς και δημόσιου χαρακτήρα, νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με ομοειδή ή συμπληρωματικά χαρακτηριστικά, που ασκούν δραστηριότητα, η οποία βρίσκεται σε γεωγραφική ή/και λειτουργική συνάφεια και αλληλεπίδραση με το πρόγραμμα. Στόχος μας είναι η κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της αγροδιατροφής, του δάσους, του τουρισμού, του πολιτισμού και των λοιπών δημιουργικών βιομηχανιών στη Βόρεια Εύβοια.

• Βραχείες Αλυσίδες Εφοδιασμού
• Επίπεδο Ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο.

Στον ευρύτερο σχεδιασμό για τον εκσυγχρονισμό του αγροδιατροφικού τομέα της Βόρειας Εύβοιας ιδιαίτερη έμφαση χρειάζεται να δοθεί στην ανάπτυξη των βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού με στόχο να μικρύνουμε την απόσταση και να φέρουμε πιο κοντά τον παραγωγό με τον τελικό καταναλωτή. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί διάφορες μορφές βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού τροφίμων (SFSC), οι οποίες δεν αποσκοπούν μόνο στην πώληση τοπικών προϊόντων, αλλά έχουν εξίσου θετικό αντίκτυπο στην αγροτική κοινωνία, το περιβάλλον και τον αγροτουρισμό. Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνουμε το σχεδιασμό και την υλοποίηση προωθητικών δράσεων (κόμβοι καινοτομίας και διαμεσολαβητές καινοτομίας - innovation brokers) που θα συμβάλλουν στη διάχυση της πληροφορίας στην τοπική κοινωνία, σχετικά με τα οφέλη που παρέχουν οι βραχείες αλυσίδες, όχι μόνο για όσους εμπλέκονται άμεσα σε αυτές, αλλά και για ολόκληρη την κοινότητα. Τέλος, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των βραχείων αλυσίδων μπορεί να διαδραματίσει η Αγροδιατροφική Σύμπραξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

• Ανοιχτό Ράφι για τα προϊόντα με «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας.
• Επίπεδο Ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο.

Βασική επιδίωξη είναι η άμεση και σταθερή επικοινωνία των προϊόντων με «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας, με μεγάλους αριθμούς καταναλωτών – για όλο το χρόνο – καθώς και η άμεση διασύνδεση τους με τα ράφια πώλησης Τροφίμων σε Ελλάδα και εξωτερικό. Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνουμε να εμπλουτιστούν οι δράσεις για το ανοιχτό ράφι με το Open Farm Hub στην Κεντρική Λαχαναγορά Αθηνών ΟΚΑΑ που θα περιλαμβάνει δράσεις γνωριμίας με τους παραγωγούς και τα τοπικά προϊόντα, γευσιγνωσίες και θεματικά εργαστήρια.

• Έκθεση αγροτικών προϊόντων Βόρειας Εύβοιας - Μετρό Συντάγματος
• Επίπεδο Ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο.

Στα πλαίσια του προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας σχεδιάζονται και υλοποιούνται έργα – Φωτοδότες, τα οποία θα μας δώσουν τις πρώτες εικόνες από το μέλλον της περιοχής. Στον τομέα της Αγροδιατροφής της Βόρειας Εύβοιας μια από τις δράσεις που προτείνονται είναι μια Έκθεση προϊόντων στο Μετρό του Συντάγματος ως μια καμπάνια προβολής στήριξης, φιλοξενίας και διάθεσης των προϊόντων της Β. Εύβοιας, ώστε να ενισχυθεί και να αναδειχθεί η τοπική παραγωγή της περιοχής. Ο κόσμος θα έχει τη δυνατότητα για μια εβδομάδα να επισκεφτεί την έκθεση και να γνωρίσει τα πλούσια τοπικά προϊόντα από κοντά.

5.2.2.2. Οι Συμπληρωματικές Δράσεις.

• Ηλεκτρονική πλατφόρμα προβολής των προϊόντων.
• Επίπεδο Ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο

Ηλεκτρονική πλατφόρμα προβολής των προϊόντων, δικτύωσης επαγγελματιών και online εκθέσεων. Θα επιτρέπει σε ερευνητικά κέντρα και νεοφυείς επιχειρήσεις να συνεργαστούν με πρόθυμους παραγωγούς για την εφαρμογή νέων μεθόδων και πρακτικών, που θα ενισχύσουν τον πειραματισμό και τη διάχυση της καινοτομίας

• Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης Επιχειρηματικού Cluster.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο

Ψηφιακή εφαρμογή με δύο λειτουργίες, την προβολή του επιχειρηματικού cluster δημόσια, με ενημέρωση στους επισκέπτες για τις δράσεις του και ως εργαλείο διαβούλευσης και επιμόρφωσης (σύγχρονης και ασύγχρονης) μέσω διαδικτυακών σεμιναρίων, προσβάσιμο μόνο για τα μέλη του.

• Ψηφιακή πλατφόρμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο
Ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (σύγχρονης και ασύγχρονης) για την υποστήριξη των επιμορφωτικών δράσεων του πιλοτικού έργου ενίσχυσης των γνώσεων των παραγωγών

• Ψηφιακή Μελισσοκομία.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Αυτοματοποίηση της παρακολούθησης και υποστήριξη αποφάσεων, με την χρήση συσκευών τηλεμετρίας και καταγραφής μελισσοκομικών δεδομενων

• Εκπαίδευση των επιχειρήσεων εστίασης στη λογική της λειτουργίας μηδενικών αποβλήτων (zero waste).

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Σε μια εποχή, όπου οι περισσότεροι κλάδοι στρέφονται σε πιο αειφόρες λύσεις, είναι σημαντικό ο τομέας της εστίασης, που έχει άμεση επαφή με τον πρωτογενή και δευτερογενή, να επανεκινήσει και να εκπαιδευτεί στη λογική του κινήματος μηδενικών απορριμμάτων. Ο τρόπος αυτός λειτουργίας, περιλαμβάνει κάθε συνιστώσα της διαδρομής των προϊόντων, από τη δίκαιη/αειφόρα παραγωγή τους, τη μεταφορά τους (food miles), την επεξεργασία τους, την προσφορά τους και τέλος την ένταξή τους στο πλαίσιο της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, όταν εκπληρώσουν τον πρωταρχικό τους στόχο.

• Επιμόρφωση των εκπροσώπων και των εργαζομένων στην αγροδιατροφή, περί των εναλλακτικών λύσεων βιώσιμης και δίκαιης γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Είναι κρίσιμο, ο πρωτογενής τομέας της διατροφής, να λειτουργεί αειφόρα, επομένως η παραγωγή/κατανάλωση της ποσότητας των αγαθών της φύσης, να γίνεται με τέτοιο τρόπο και ρυθμό, ώστε οι επόμενες γενιές να μπορούν να απολαμβάνουν τις ίδιες ποσότητες και την ίδια ποιότητα και εκεί έγκειται η σημαντικότητα της εκπαίδευσης των ανωτέρω, στους τρόπους βιώσιμης γεωργίας/κτηνοτροφίας και αλιείας.

• Επιμόρφωση των εκπροσώπων της αγροδιατροφής στη χρήση νέων τεχνολογιών ευφυούς γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Σκοπός της εν λόγω εκπαίδευσης είναι η παραγωγή, η παρακολούθηση και η επεξεργασία των παραχθέντων προϊόντων, να γίνει με βέλτιστο, ευφυή και προηγμένο τεχνολογικά τρόπο, ώστε να υπάρξει απομείωση του ενεργειακού αποτυπώματος.

• Πρόσβαση των δράσεων της αγροδιατροφής σε όλους.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο
Όλες οι δράσεις θα πρέπει να είναι, κατά το δυνατόν, προσβάσιμες σε άτομα μειωμένης κινητικότητας, όρασης και ακοής. Για τον σκοπό αυτό, προτείνεται να υπάρχει μέριμνα για την πρόσβαση σε αναπηρικά αμαξίδια (με ράμπες, κατάλληλες διαδρομές, κ.λπ.), πληροφοριακό υλικό σε γραφή Braille, ταυτόχρονη παρουσίαση των ομιλιών στην νοηματική γλώσσα, κ.α., καθώς και σε όποια ψηφιακή δράση.

• Συσχετισμός των δράσεων με αξιόλογα κτίσματα του βιομηχανικού παρελθόντος της περιοχής που σχετίζονται με την αγροδιατροφή.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Τέτοια κτίρια - διατηρητέα ή μη - είναι εργοστάσια αλιπάστων (Κανατάδικα, Ωρεοί), ελαιοτριβεία (Ιστιαία, Ήλια, Αγ. Άννα), νερόμυλοι, κ.α. Οι εκδηλώσεις μπορεί είτε να φιλοξενηθούν στα κτίσματα αυτά (στο εσωτερικό ή τον αύλειο χώρο τους), είτε να φιλοξενούν φωτογραφικές εκθέσεις με πληροφοριακό υλικό για τα κτήρια. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρχει διασύνδεση των προϊόντων της αγροδιατροφής με τον χώρο και τη διαδικασία παραγωγής τους, κατά το παρελθόν, ενώ παράλληλα θα αναδειχθεί και το πλούσιο βιομηχανικό απόθεμα της περιοχής.

• Μείωση του ενεργειακού και ανθρακικού αποτυπώματος των προϊόντων της αγροδιατροφής, μέσω των Βραχέων Αλυσίδων Εφοδιασμού και της Απευθείας Διάθεσής τους.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Μέσω της βελτιστοποίησης των Βραχέων Αλυσίδων Εφοδιασμού και της εφαρμογής Απευθείας Διάθεσης των προϊόντων, από τον παραγωγό στον καταναλωτή μέσω ειδικής ιστοσελίδας, απομειώνεται αφενός το τελικό κόστος τους λόγω αποφυγης μεσαζόντων και αφετέρου το ενεργειακό/ανθρακικό αποτύπωμα της μεταφοράς τους (food miles), επιτυγχάντος χρηματική και ενεργειακή οικονομία.

• Αναγραφή του βαθμού επίτευξης βιώσιμης παραγωγής των τοπικών προϊόντων γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Προτείνεται να αναγράφεται στις συσκευασίες των τοπικών προϊόντων γεωργίας/αλιείας και κτηνοτροφίας, η βιώσιμη και δίκαιη παραγωγή τους και κατά πόσο ακολουθούν τη λογική της κυκλικής οικονομίας, της αειφορίας και του κινήματος zero waste, ώστε να διαφαίνεται η ποιότητα και η ταυτότητά τους, όχι μόνο ως προς το τελικό προϊόν, αλλά και πως επηρεάζει αυτό τον ευρύτερο κύκλο της παραγωγής και του περιβάλλοντος.

• Δημιουργία συσκευασιών και εξοπλισμού πώλησης προϊόντων αγροδιατροφής (stand) για τη δράση Ανοιχτό Ράφι, τα οποία θα παραχθούν από την απόληψη της καμένης δασικής ύλης.

• Επίπεδο Ωρίμανσης: Γενικό Περιεχόμενο

Στο πλαίσιο της αξιοποίησης των καμένων κορμών, προτείνεται αυτοί να χρησιμοποιηθούν και για την παραγωγή συσκευασιών προϊόντων αγροδιατροφής αλλά και εξοπλισμού, που θα χρησιμοποιείται στην έκθεση και πώληση των προϊόντων στα ξενοδοχεία, τις επιχειρήσεις του Συμφώνου Ποιότητας, αλλά και στις αγορές (κινητές ή σταθερές). Τα εκθετήρια αυτά (stand) θα μπορούν να κατασκευαστούν από ξύλο, κόντρα πλακέ ή χαρτοπολτό που θα προέρχεται από την καμένη δασική ύλη, μετά από την κατάλληλη επεξεργασία. Αντιστοίχως, οι συσκευασίες προϊόντων αγροδιατροφής - που μπορούν φυσικά να διατηρηθούν σε χάρτινη συσκευασία - θα προέρχονται από αντίστοιχο χαρτοπολτό. Και οι δύο κατηγορίες των προϊόντων Απόληψης της ξυλείας, του εμβληματικού αυτού έργου του Προγράμματος Ανασυγκρότησης, θα φέρουν τυπωμένο ή χαραγμένο το λογότυπο APOLIPSIS, που χαρακτηρίζει κάθε προϊόν που προέρχεται από την καμένη δασική ύλη. Αυτή η ενέργεια θα λειτουργήσει ως υπόμνηση της καταστροφής που συντελέστηκε, αλλά κυρίως της Αναγέννησης της Φύσης και των Ανθρώπων, δίνοντας ένα απτό παράδειγμα κυκλικής οικονομίας, αειφορίας και ολιστικής προσέγγισης της αγροδιατροφής.

5.3. Γενικές κατευθύνσεις

Η Κατηγορία με τίτλο «Γενικές Κατευθύνσεις» διακρίνεται σε δύο υποκατηγορίες έργων και δράσεων που πιθανόν να προκύπτουν από κάθε Στρατηγική Μελέτη του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, ως ακολούθως:

Υποκατηγορία α': έργα και δράσεις που βρίσκονται στον προθάλαμο της ένταξης σε χρηματοδοτική πηγή και προτείνονται προς άμεση ενέργεια μόλις συντρέξουν οι σχετικές προϋποθέσεις (άνοιγμα σχετικών προσκλήσεων). Σε αυτή την υποκατηγορία υπάγεται το πρόπλασμα τεχνικού δελτίου.

Υποκατηγορία β': έργα και δράσεις που απαιτούν διερεύνηση ως προς την ετοιμότητα και βιωσιμότητά τους, οπότε θα πρέπει να συνταχθούν για τον σκοπό αυτό οι σχετικές μελέτες και να αποτελέσουν έργα και δράσεις προς υλοποίηση.

Στην παρούσα μελέτη εντοπίζονται έργα της υποκατηγορίας β' (Γενικό Περιεχόμενο):
Προτάσεις μελετητικής ομάδας:

- Χάρτης γονιμότητας
- Αναδασμός
- Δημιουργία αρδευτικών δικτύων
- Τοπικό σφαγείο
- Τυποποίηση – συσκευασία - μεταποίηση και εμπορία τοπικών προϊόντων
- Δράσεις προβολής τοπικών προϊόντων
- Πιστοποίηση Τοπικών Προϊόντων
- Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης βόσκησης
- Καταγραφή των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων
- Δημιουργία ενεργειακής κοινότητας

Προτάσεις θερμοκοιτίδας D-HUB:

- Ψηφιακή πλατφόρμα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Ψηφιακή Μελισσοκομία.
- Εκπαίδευση των επιχειρήσεων εστίασης στη

λογική της λειτουργίας μηδενικών αποβλήτων (zero waste).
- Επιμόρφωση των εκπροσώπων και των εργαζομένων στην αγροδιατροφή, περί των εναλλακτικών λύσεων βιώσιμης και δίκαιης γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας.
- Επιμόρφωση των εκπροσώπων της αγροδιατροφής στη χρήση νέων τεχνολογιών ευφυούς γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας.
- Πρόσβαση των δράσεων της αγροδιατροφής σε όλους.
- Συσχετισμός των δράσεων με αξιόλογα κτίσματα του βιομηχανικού παρελθόντος της περιοχής που σχετίζονται με την αγροδιατροφή.
- Μείωση του ενεργειακού και ανθρακικού αποτυπώματος των προϊόντων της αγροδιατροφής, μέσω των Βραχέων Αλυσίδων Εφοδιασμού και της Απευθείας Διάθεσής τους.
- Αναγραφή του βαθμού επίτευξης βιώσιμης παραγωγής των τοπικών προϊόντων γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας.
- Δημιουργία συσκευασιών και εξοπλισμού πώλησης προϊόντων αγροδιατροφής (stand) για τη δράση Ανοιχτό Ράφι, τα οποία θα παραχθούν από την απόληψη της καμένης δασικής ύλης.

5.4. Θεσμικές ρυθμίσεις

5.4.1. «Κτηνοτροφία»

Η εκτατική αιγοπροβατοτροφία αποτελεί την κύρια συνιστώσα της κτηνοτροφικής παραγωγής. Το συνολικό ζωικό κεφάλαιο αποτελείται από 22 χιλ. ζώα κατανεμημένα σε 287 κτηνοτροφικές μονάδες, εκ των οποίων οι 95 διαθέτουν περισσότερα από 100 ζώα. Μικρότερη είναι η συμμετοχή των χοιρινών και βοοειδών.

Επιπροσθέτως στην περιοχή λειτουργούν και δύο επιχειρήσεις ιππασίας, μία στο Ψαροπούλι (νότια) που ανήκει διοικητικά στους Παπάδες (Ιππικό Αγρόκτημα Ίππερος) και μία στην Αγκάλη Αγίας Άννας (Φιλοζωικό σωματείο Rancheros), οι οποίες επλήγησαν από τη πρόσφατη πυρκαγιά. Ο κλάδος της κτηνοτροφίας υπέστη μεγάλες απώλειες τόσο σε ζωικό κεφάλαιο, όσο και σε υποδομές (εγκαταστάσεις, στάβλοι, δίκτυα κ.λπ.).
Προτείνεται η υποδομή και ανασύσταση των κτηνοτροφικών μονάδων. Οι παραγωγοί έχουν ζητήσει έτοιμες κτηνοτροφικές μονάδες, ελαφρού τύπου, οι οποίες δεν χρειάζονται άδεια από την πολεοδομία και έχουν έγκριση τύπου από το ΥΠΑΑΤ. Το κόστος εκτιμάται στα 20 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, προκειμένου οι μονάδες να νομιμοποιηθούν και να έχουν και κατάλληλες εγκαταστάσεις. Είναι απαραίτητη η εξεύρεση της σχετικής χρηματοδότησης.

Παράλληλα υπάρχει το θέμα των σχεδίων βόσκησης και βοσκοτόπων, για το οποίο εκκρεμεί η εκπόνηση των σχετικών σχεδίων . Απαιτείται και η πολιτική στήριξη από τα συναρμόδια Υπουργεία (ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ), καθώς και η ενεργή συμμετοχή της Περιφέρειας.

Σχόλιο: Η ανάγκη ρύθμισης εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στο επίπεδο της αδειοδοτικής νομοθεσίας. Είναι σκόπιμο να διερευνηθεί κατά πόσον η απλοποίηση της διαδικασίας μπορεί να επιτευχθεί με απλή τροποποίηση αποφάσεων της κανονιστικώς δρώσας Διοίκησης χωρίς νομοθετική μεταβολή, δηλαδή με «απαλλακτική» διατύπωση για ορισμένες κατηγορίες αδειοδοτούμενων χώρων ή με ερμηνευτική εγκύκλιο περί μη υπαγωγής τους σε συνθετότερη μορφή αδειοδότησης. Και πάλι το πεδίο εφαρμογής μπορεί να συναρτηθεί με την κήρυξη περιοχής σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

5.4.2. Δημιουργία Πρότυπων Δημόσιων Δασικών Μελισσοκομείων

Η μελισσοκομία στη Βόρεια Εύβοια στηρίζεται κυρίως στην ύπαρξη των εκτεταμένων δασών, στα οποία κυριαρχούν τα κωνοφόρα. Στην περιοχή δραστηριοποιούνται περίπου 400-500 μελισσοκόμοι, αρκετοί επαγγελματίες (πάνω από 150) και πολλοί ερασιτέχνες, που έχουν τη μελισσοκομία ως συμπληρωματική απασχόληση. Οι κυψέλες που βρίσκονταν μέσα στο δάσος και κάηκαν υπολογίζονται σε 9.000-10.000 (δηλώθηκαν επισήμως 5.000), από ένα συνολικό πληθυσμό στην περιοχή περί τις 20.000. Εκτιμάται ότι από την πυρκαγιά χάθηκε το 50% περίπου των μελισσοσμηνών που ανήκαν σε ντόπιους μελισσοκόμους.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας προτείνεται η δημιουργία πρότυπων Δημόσιων Δασικών Μελισσοκομείων, για τα οποία έχει ήδη βρεθεί ιδιωτική χρηματοδότηση σε συνεργασία με το Δασαρχείο, αλλά και τους Δήμους. Προκρίνονται δύο μελισσοκομεία, ένα ανά Δήμο, τα οποία εκτιμάται ότι θα καλύπτουν από 10 άτομα το καθένα σε πρώτη φάση.

Σχόλιο: Η ανάγκη ρύθμισης εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στο επίπεδο της αδειοδοτικής νομοθεσίας. Είναι σκόπιμο να διερευνηθεί κατά πόσον η απλοποίηση της διαδικασίας μπορεί να επιτευχθεί με απλή τροποποίηση αποφάσεων της κανονιστικώς δρώσας Διοίκησης χωρίς νομοθετική μεταβολή, δηλαδή με «απαλλακτική» διατύπωση για ορισμένες κατηγορίες αδειοδοτούμενων χώρων ή με ερμηνευτική εγκύκλιο περί μη υπαγωγής τους σε συνθετότερη μορφή αδειοδότησης. Και πάλι το πεδίο εφαρμογής μπορεί να συναρτηθεί με την κήρυξη περιοχής σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

5.5. Επενδύσεις

Η «Μελέτη υλοποίησης της ανασυγκρότησης του αγροδιατροφικού τομέα Βόρειας Εύβοιας» βρίσκεται σε απόλυτη συναντίληψη και συμπόρευση με το όραμα, την φιλοσοφία και την στόχευση της μελέτης για το «Νέο Δάσος», ενώ συμβαδίζει αρμονικά με τις μελέτες του πολιτισμού και του τουρισμού με τις οποίες, η διαλειτουργικότητα και η τομεακή και κλαδική τους συνέργεια, είναι ευδιάκριτη και δημιουργική. Ο ζωτικός χώρος της μελέτης αφορά και καλύπτει όλη την Βόρεια Εύβοια δεδομένου της γεωγραφικής διασποράς που καταγράφεται τόσο στην παραγωγική δομή και δραστηριότητα όσο και στην απασχόληση του τομέα.

Σε ότι αφορά τον παραγωγό, κρίνονται αναγκαίες επενδύσεις δημόσιου χαρακτήρα που αφορούν σε υποδομές και υπηρεσίες που εξυπηρετούν και διευκολύνουν την παραγωγική διαδικασία, μειώνουν το κόστος παραγωγής, αναβαθμίζουν την ποιότητα, εξοικονομούν και διατηρούν φυσικούς πόρους (αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα), βελτιώνουν τη πρόσβαση σε καλλιέργειες και εγκαταστάσεις, εγγειοβελτιωτικά έργα, αρδευτικά δίκτυα, ευφυή γεωργία καθώς επίσης και δομές εκπαίδευσης και κατάρτισης των παραγωγών και του τοπικού πληθυσμού. Στον ίδιο στόχο απαιτούνται επενδύσεις ιδιωτικού χαρακτήρα που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση αγροτικών, κτηνοτροφικών, μελισσοκομικών και λοιπών εκμεταλλεύσεων, βελτιώνουν την ποιότητα και την ανταγωνιστική θέση των προϊόντων και διευκολύνουν την δραστηριότητα των παραγωγών.

Σε ό,τι αφορά την αλυσίδα εφοδιασμού οι επενδύσεις που κρίνονται αναγκαίες αφορούν την πιστοποίηση των τοπικών προϊόντων σε λογική τοπικού συμφώνου ποιότητας, την δημιουργία δικτύωσης (cluster) παραγωγής και εμπορίας, την λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας, προβολής, προώθησης και διάθεσης και επίσης δράσεις εξωστρέφειας και συνεργασίας (δράσεις B2B) με παραγωγούς, εμπόρους και επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις που αφορούν τον παραγωγό και την αλυσίδα εφοδιασμού επηρεάζουν εμμέσως πλην σαφώς και τον στόχο 3 που αφορά τον καταναλωτή δεδομένου ότι αποτελεί την φυσική κατάληξη, στόχευση και επιδίωξη τους.

Προς την κατεύθυνση αυτή θα συμβάλλουν αποφασιστικά όλα τα χρηματοδοτικά κινήτρων, εργαλεία και μέσα της νέας προγραμματικής περιόδου και η προσέλκυση επενδύσεων που θα ενισχύσουν την τοπική παραγωγή, την απασχόληση το εισόδημα των παραγωγών και την συγκράτηση τους στην Βόρεια Εύβοια.

5.6. Τεχνικά δελτία

1. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης τοπικού πληθυσμού**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Η διαρκής εκπαίδευση και επικαιροποίηση των γνώσεων όλων των εμπλεκομένων στην αγροδιατροφική εφοδιαστική αλυσίδα (γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις μεταποίησης, εργαζόμενοι στη μαζική εστίαση συμπεριλαμβανομένων και αυτών που εργάζονται σε πολυλειτουργικά αγροκτήματα) αποτελεί προτεραιότητα για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους. Στην κατεύθυνση αυτή και στο πλαίσιο του παρόντος έργου προβλέπονται ευέλικτα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, στοχευμένα στις ανάγκες συγκεκριμένων παραγωγών, που θα αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους και τις γνώσεις που χρειάζονται για επιτυχημένη γεωργική παραγωγή.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Αμερικανική Γεωργική Σχολή
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 35.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	Χορηγία – Ίδρυμα Αθηνάς Μαρτίνου
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	Ιούλιος 2022 – Ιούνιος 2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Η σκοπιμότητα του Έργου έγκειται στην κάλυψη νέων αναγκών που προέκυψαν στον αγροτικό τομέα από τις πυρκαγιές του 2021 και τη στήριξη των παραγωγών μέσω παροχής νέων γνώσεων και δεξιοτήτων και συμβουλευτικής. Ωφελούμενοι θα είναι οι παραγωγοί της Βόρειας Εύβοιας.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Εν εξελίξει

2. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Επιμόρφωση Εργαζομένων στον τομέα της εστίασης και αναψυχής**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Η παραγωγική ταυτότητα της Βόρειας Εύβοιας περιλαμβάνει πλήθος τοπικών προϊόντων μοναδικής προέλευσης και γεύσης. Η μορφολογία του εδάφους και οι ιδανικές κλιματικές συνθήκες προσδίδουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στα ευβοϊκά προϊόντα. Στο πλαίσιο της ανάδειξης των τοπικών προϊόντων και της διασύνδεσης της τοπικής παραγωγής με τον κλάδο της εστίασης, καθώς και του ανασχεδιασμού της γαστρονομίας της περιοχής στη βάση εμπειριών και καλών πρακτικών άλλων περιοχών, προτείνεται η υλοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων γαστρονομίας επαγγελματιών εστίασης. Η υλοποίηση των σεμιναρίων θα γίνει με τη συμμετοχή βραβευμένων chef, κριτικών γεύσης, αλλά και εξειδικευμένων επαγγελματιών του χώρου της γαστρονομίας και του τουρισμού. Οι συμμετέχοντες στα σεμινάρια θα έχουν την ευκαιρία: • Να αποκομίσουν γνώσεις ιδιαίτερα χρήσιμες στο αντικείμενο δράσης και ενασχόλησής τους σε θεματικές ενότητες, όπως «το στήσιμο ενός εστιατορίου», «η κοστολόγηση μενού», «η γευσιγνωσία ελαιολάδου», «ο σωστός συνδυασμός κρασιών και συνταγών», «η ορθή προετοιμασία του menu ενός εστιατορίου» κ.λπ. • Να ενημερωθούν για τις σύγχρονες γαστρονομικές τάσεις • Να μαγειρέψουν και να ανακαλύψουν μαζί με τους chef πρωτότυπες ιδέες και έξυπνους μαγειρικούς συνδυασμούς, αξιοποιώντας τα εκλεκτά και ποιοτικά προϊόντα που παράγονται στη Βόρεια Εύβοια, προκειμένου να αναδειχθεί η γαστρονομική ταυτότητα της περιοχής, • Να πληροφορηθούν για ζητήματα σπατάλης προμηθειών και εξοικονόμησης πόρων δεδομένης της επισιτιστικής και ενεργειακής κρίσης • Να γνωρίσουν σύγχρονες τεχνικές και διαδικασίες που θα συμβάλουν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του κλάδου της εστίασης και, παράλληλα, στην εξοικονόμηση πόρων και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Επιμελητήριο Εύβοιας
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός	€ 25.000 / έτος
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2021-2027, ΤΑΠΤοΚ
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	2023-2026
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Σκοπός του έργου είναι η ενίσχυση των παραγωγών της Βόρειας Εύβοιας, μέσα από τη διάθεση των παραγόμενων προϊόντων τους στα σημεία μαζικής εστίασης, τα οποία με τρόπο ευρηματικό θα αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα τοπικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων. Επιπλέον στόχος αποτελεί η διαμόρφωση ενός γαστρονομικού προϊόντος που θα μπορέσει να συνδυάσει τα τοπικά προϊόντα με τις υπηρεσίες φιλοξενίας και να δημιουργήσει ένα ξεχωριστό τοπικό προϊόν που θα προσφέρει μοναδικές και αξέχαστες εμπειρίες στους επισκέπτες της περιοχής.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Σύνταξη τεύχους διακήρυξης

3. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Αλυσίδες Εφοδιασμού**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Οι δράσεις που αφορούν τις αλυσίδες εφοδιασμού έχουν σκοπό να φέρουν σε επαφή τους καταναλωτές σε Ελλάδα και εξωτερικό με τους παραγωγούς της Βόρειας Εύβοιας, μέσω μιας αλυσίδας ενεργειών που αφορούν όλους όσους εμπλέκονται με τον αγροδιατροφικό τομέα, με έμφαση στη διαφάνεια, την καινοτομία και την ποιότητα. Στο πλαίσιο του **αρχικού σταδίου υλοποίησης** των αλυσίδων εφοδιασμού ενδεικτικά περιλαμβάνονται: α) Το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της Βόρειας Εύβοιας με - Εξειδικευμένες δράσεις κατάρτισης για την εκπλήρωση των κριτηρίων του Τοπικού Συμφώνου - Ψηφιακή Εφαρμογή Διαχείρισης και Διαβούλευσης Επιχειρηματικού Cluster μέσω του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας β) Η καθιέρωση θεσμού Μεσολαβητή μεταξύ του προμηθευτή-επιχειρηματία και του τοπικού μικρού παραγωγού. γ) Τα οργανωτικά σχήματα δ) Οι βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού ε) Η ηλεκτρονική πλατφόρμα προβολής των προϊόντων, δικτύωσης επαγγελματιών και online εκθέσεων
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Σκαπάνη Α.Ε.
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 500.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ 2021-2027
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	2023-2026
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Σκοπός είναι να γίνει ο αγροδιατροφικός τομέας της Βόρειας Εύβοιας βασικός πυλώνας αναγέννησης της περιοχής. Τα προϊόντα της αγροδιατροφής να μπορέσουν να αποκτήσουν ταυτότητα, ποιότητα και πρόσβαση σε νέες αγορές, προς όφελος τόσο των παραγωγών όσο και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης.

4. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Ανοιχτό Ράφι**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Βασική επιδίωξη είναι η άμεση και σταθερή επικοινωνία των προϊόντων με «Ποιότητα και Ταυτότητα» της Βόρειας Εύβοιας, με μεγάλους αριθμούς καταναλωτών –για όλο τον χρόνο– καθώς και η άμεση διασύνδεσή τους με τα ράφια πώλησης τροφίμων σε Ελλάδα και εξωτερικό. Στο πλαίσιο του **αρχικού σταδίου υλοποίησης** ενδεικτικά περιλαμβάνονται οι παρακάτω δράσεις: α) «Τα Προϊόντα Παντού». Εξειδικευμένο πρόγραμμα διασύνδεσης των προϊόντων της Βόρειας Εύβοιας με τα ράφια των καταστημάτων εστίασης σε Ελλάδα και εξωτερικό β) Σχεδιασμός και υλοποίηση κινητών και σταθερών αγορών αγροτών με προϊόντα του αγροδιατροφικού τομέα της Βόρειας Εύβοιας γ) «Ενιαία Stand» στα ξενοδοχεία με τοπικά προϊόντα δ) Χώροι Προβολής Παντού μέσω συνεργειών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας. ε) «Ανοιχτά Αγροκτήματα». Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός τοπικού αγροδιατροφικού δικτύου ανοικτών/επισκέψιμων αγροκτημάτων και τοπικών μονάδων παραγωγής
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας – Σκαπάνη Α.Ε.
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 500.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ 2021-2027
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	2023-2026
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Σκοπός είναι να γίνει ο αγροδιατροφικός τομέας της Βόρειας Εύβοιας, βασικός πυλώνας αναγέννησης της περιοχής. Η συγκεκριμένη δράση έχει σκοπό να αναδείξει όλους τους τοπικούς παραγωγούς της περιοχής και τα προϊόντα τους και να αυξήσει τις πωλήσεις τους. Για τον σκοπό αυτό θα επιδιωχθεί η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των ειδών των επιχειρήσεων της περιοχής που θα ενσωματώνουν στην πολιτική και τη λειτουργία τους στοιχεία της τοπικής ταυτότητας και θα προβάλλουν/ προωθούν τα τοπικά προϊόντα μέσω της κουλτούρας συλλογικής περιουσίας.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης.

5. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Υποστήριξη κτηνοτροφίας – Κτηνοτροφικές Εγκαταστάσεις**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις των αιγοπροβάτων στη Βόρεια Εύβοια είναι κατά κύριο λόγω πρόχειρες ιδιοκατασκευές που δεν πληρούν τους όρους ευζωίας. Επιπλέον, οι πρόχειρες εγκαταστάσεις δεν ανταποκρίνονται σε νομικές απαιτήσεις (άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας) ούτε μπορούν να καλύψουν τους κανόνες ορθής εκτροφικής πρακτικής. Πέραν των παραπάνω, η έλλειψη κατάλληλων υποδομών καθιστά πολύ δύσκολη τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων λόγω μειωμένης παραγωγής, σε ένα πολύ ανταγωνιστικό περιβάλλον με ολοένα και αυξανόμενο κόστος. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η υποστήριξη του κλάδου της κτηνοτροφίας, ο οποίος μάλιστα επλήγη έντονα από την πυρκαγιά του 2021, με τη στήριξη των κτηνοτρόφων ως προς την εξασφάλιση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – ΥΠΑΑΤ
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 1.000.000 (Από το υπομέτρο 4.1.5)
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	ΠΑΑ – Εκσυγχρονισμός Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (υπομέτρο 4.1.5 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας)
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	2023-2025
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Κάλυψη αναγκών στέγασης κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων για το 25% των υφιστάμενων κτηνοτρόφων της Βόρειας Εύβοιας.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Αναμονή της σχετικής προκήρυξης του ΥΠΑΑΤ

6. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Μελισσοκομική Σχολή Ιστιαίας**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Το ελληνικό μέλι είναι ένα από τα πιο εμβληματικά προϊόντα. Επιτυγχάνει πολλά διεθνή βραβεία, μεγάλες εξαγωγές και, γενικώς, θεωρείται από τις πιο πλήρεις και ισορροπημένες τροφές. Η μελισσοκομία είναι ένας κλάδος της οικονομίας που απασχολεί περισσότερους από 7.000 επαγγελματίες μελισσοκόμους. Συμπεριλαμβανομένων των εραστιτεχνών που είτε ασκούν τη μελισσοκομία ως δεύτερο επάγγελμα είτε ως χόμπι, οι συνολικά απασχολούμενοι ανέρχονται σε περισσότερα από 20.000 άτομα. Αν και οι προηγούμενες γενιές μετέδιδαν τα μυστικά της μελισσοκομίας από πατέρα σε γιο, η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας έχει πλέον διαμορφώσει νέες γνώσεις και δεξιότητες, η εκμάθηση των οποίων δεν μπορεί να γίνει μόνο με εμπειρικό τρόπο. Αντίθετα, απαιτείται συστηματική επιμόρφωση μέσα από προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης. Η μελισσοκομία δεν διδάσκεται μέχρι στιγμής με βάση ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών. Κάποιες γνώσεις μπορεί να αποκτηθούν είτε σε ιδιωτικά ΙΕΚ (Ειδικότητα: Τεχνικός μελισσοκομίας), είτε ως μαθήματα επιλογής στις γεωπονικές σχολές. Όμως το σύνολο των γνώσεων που απαιτούνται για να γίνει κάποιος ολοκληρωμένος και ανεξάρτητος μελισσοκόμος, που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες προκλήσεις και θα μπορεί να ιδρύσει και να διαχειριστεί επιτυχώς μια βιώσιμη μελισσοκομική εκμετάλλευση, δεν παρέχονται πουθενά. Στη βάση των παραπάνω, το προτεινόμενο έργο αφορά στην ίδρυση Σχολής Μελισσοκομίας ΔΙΕΚ (Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης) ΠΕ Εύβοιας, στο πρότυπο των υπόλοιπων 6 σχολών που λειτουργούν υπό την εποπτεία του ΥΠΑΑΤ και με τη μέριμνα του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ(http://www.nagref.gr/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=295&Itemid=2399). Η Σχολή θα έχει έδρα στην Ιστιαία και θα φιλοξενηθεί σε κτίριο δημοτικού σχολείου που δεν λειτουργεί πλέον και θα διαμορφωθεί κατάλληλα για τη νέα αυτή χρήση. Κρίνεται αναγκαίο η μελισσοκομία να ενταχθεί στην επίσημη εκπαιδευτική διαδικασία που θα προετοιμάζει τους μελισσοκόμους της νέας εποχής, παρέχοντας τους όλα τα απαιτούμενα εφόδια και γνώσεις για να δημιουργήσουν σύγχρονες βιώσιμες μελισσοκομικές επιχειρήσεις. Επιπροσθέτως, η περιοχή της Βόρειας Εύβοιας είναι ιδανική για μια τέτοια δράση, αφού αποτελεί μία εκ των κυριότερων περιοχών παραγωγής πευκόμελου στη χώρα. Ενδεικτικά, τα αντικείμενα κατάρτισης θα πρέπει να περιλαμβάνουν εκτός από τις συνήθεις μελισσοκομικές πρακτικές και μαθήματα μάρκετινγκ, επιχειρηματικότητας, ασφάλεια τροφίμων κ.λπ.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	ΥΠΑΑΤ / ΥΠΑΘ
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 200.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης - Υπουργείο Παιδείας
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	2025
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Η χώρα δεν διαθέτει αυτή τη στιγμή Σχολή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Μελισσοκόμων. Όλοι οι υφιστάμενοι, αλλά και οι νέοι που θα εισέλθουν στη συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν πρέπει να στηρίζονται μόνο στην παραδοσιακή μετάδοση γνώσης από την προηγούμενη γενιά. Θα πρέπει να διασφαλιστεί η δομημένη και τυπική εκπαίδευση για την απόκτηση σύγχρονων γνώσεων και την ενίσχυση δεξιοτήτων που απαιτούνται για μια βιώσιμη μελισσοκομική εκμετάλλευση.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Οι εγκαταστάσεις για τη στέγαση της σχολής θα παρασχεθούν από τον Δήμο Ιστιαίας. Συγκεκριμένα, για τον σκοπό αυτό θα διατεθεί σχολικό συγκρότημα που δεν λειτουργεί σήμερα μετά και τις πρόσφατες συγχωνεύσεις σχολείων. Ως εργαστήρια, θα μπορούν εκτός από αυτά των εγκαταστάσεων να χρησιμοποιούνται τα δημόσια δασικά μελισσοκομεία που θα υλοποιηθούν με ιδιωτική χρηματοδότηση και θα βρίσκονται και στους δύο δήμους της Βόρειας Εύβοιας. Εκπαιδευτές θα πρέπει να παρασχεθούν από τον ΕΛΓΟ Δήμητρα, καθώς και άλλες πηγές προσωπικού.

7. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Εγκατάσταση συστήματος ευφυούς γεωργίας στον συνεταιρισμό των Ροβιών**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Το προτεινόμενο έργο αφορά στην εγκατάσταση συστήματος ευφυούς γεωργίας στον ελαιοπαραγωγικό συνεταιρισμό των Ροβιών. Ειδικότερα, προβλέπεται να γίνει εγκατάσταση αισθητήρων αγρού, ώστε να μπορούν οι παραγωγοί σε πραγματικό χρόνο να λαμβάνουν πληροφορίες για τις επικρατούσες συνθήκες στους ελαιώνες και να προσαρμόζουν ανάλογα τις καλλιεργητικές τους πρακτικές. Επίσης, θα υπάρχει εγκατεστημένος μετεωρολογικός σταθμός για να ενημερώνει τον τοπικό πληθυσμό με ακρίβεια, ενώ θα εκδίδεται και δελτίο καιρού. Για την επισκόπηση των καλλιεργειών θα χρησιμοποιούνται δορυφόροι που θα δίνουν ειδικούς δείκτες έγκαιρης διάγνωσης της κατάστασης των ελαιώνων (τηλεπισκόπηση). Το περιβάλλον λειτουργίας θα είναι IoT (Internet of Things), ενώ θα δημιουργηθεί η υποδομή για να ελέγχονται συσκευές απομακρυσμένα (μέσω Internet), τόσο με την εμπλοκή των παραγωγών όσο και αυτόνομα από το σύστημα (ευφυής γεωργία). Οι παραγωγοί, οι τοπικοί επιστήμονες, τα στελέχη της οικείας ΔΑΟΚ και όλοι οι ενδιαφερόμενοι θα εκπαιδευτούν στη λειτουργία και χρήση του συστήματος.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	ΠΣΕ – Συνεταιρισμός Ροβιών
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός	€ 40.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα	Δεκέμβριος 2022
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Η Βόρεια Εύβοια αποτελεί τόπο παραγωγής γεωργικών προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας. Οι σημαντικότερες καλλιέργειες είναι της ελιάς, της καρυδιάς, της συκιάς και της φιστικιάς. Σε έναν κλάδο (ελαιοκαλλιέργεια) που τα τελευταία χρόνια εξελίσσεται ραγδαία με τη συνδρομή της υψηλής τεχνολογίας θα πρέπει να γίνονται συντεταγμένες προσπάθειες για την αναβάθμιση τόσο της πληροφορίας που έχει ένας παραγωγός προκειμένου να μπορέσει να εφαρμόσει με τον καλύτερο τρόπο τις καλλιεργητικές φροντίδες, όσο και της πληροφορίας που πρέπει να έχουν οι αρμόδιες αρχές που διαχειρίζονται φυσικούς πόρους, όπως για παράδειγμα οι τοπικοί ΤΟΕΒ που είναι υπεύθυνοι για την διαχείριση των αρδευτικών υδάτων. Η γνώση μεγάλης ποσότητας δεδομένων είναι ένα απαραίτητο εφόδιο και αυτή η γνώση μπορεί να δοθεί μόνο μέσα από σύγχρονα συστήματα ευφυούς γεωργίας, τα οποία, αξιοποιώντας τις δυνατότητες των επιστημών της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών αλλά και της ηλεκτρονικής, είναι σε θέση να ενημερώνουν σε πραγματικό χρόνο για όλες τις κρίσιμες τιμές των υπό εξέταση παραμέτρων. Σε συνέχεια μελέτης των δενδρωδών καλλιεργειών της Βόρειας Εύβοιας, ήτοι της ελιάς, εντοπίστηκαν οι σημαντικότερες ανάγκες, οι οποίες, συνδυαζόμενες με τις πιο ώριμες τεχνολογικά και προσιτές οικονομικά λύσεις, θα βοηθήσουν τους παραγωγούς να αποκομίσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη με το μικρότερο κόστος, το ταχύτερο δυνατό. Επιπροσθέτως, η ευφυής γεωργία είναι πλέον μία μεθοδολογία που κερδίζει ολοένα έδαφος στην πρωτογενή παραγωγή, με πολλαπλά οφέλη για τους παραγωγούς, όπως μείωση του κόστους παραγωγής, επίτευξη καλύτερης ποιότητας προϊόντων, προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ., ενώ ο ψηφιακός μετασχηματισμός στον αγροτικό τομέα αποτελεί προτεραιότητα στις κεντρικές ευρωπαϊκές πολιτικές. Στη βάση όλων των παραπάνω και προς όφελος των ελαιοπαραγωγών, οι οποίοι επλήγησαν και από την πυρκαγιά με την καταστροφή μεγάλου αριθμού ελαιόδεντρων, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην ελαιοκαλλιέργεια, επιλέχθηκε η υλοποίηση ενός πιλοτικού έργου στον ελαιοπαραγωγικό συνεταιρισμό των Ροβιών.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Έχει υπογραφεί η σύμβαση και ξεκινάει η υλοποίηση του έργου

8. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Δημιουργία Πρότυπων Δημόσιων Δασικών Μελισσοκομείων**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Η μελισσοκομία ειδικά στην περιοχή της Βόρειας Εύβοιας ανέκαθεν αξιοποιούσε το πευκόδασος για την παραγωγή εξαιρετικού πευκόμελου. Οι εργασίες των μελισσοκόμων, από την επιλογή της θέσης τοποθέτησης του μελισσοκομείου μέχρι και την πρόσβαση σε αυτό, επηρεάζονται από τις δασικές υπηρεσίες και την ισχύουσα δασική νομοθεσία. Επίσης, συχνά η ανεπάρκεια των απαιτούμενων υποδομών για την κάλυψη των αναγκών των μελισσοκόμων καθιστά την άσκηση της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας δύσκολη και προβληματική. Για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του μελισσοκομικού κλάδου, σε συνέχεια του έντονου πλήγματος που υπέστη από την πυρκαγιά του 2021, απαιτείται η ανάπτυξη ενός νέου μοντέλου διαχείρισης της δασικής μελισσοκομίας που θα θέτει κανόνες και θα παρέχει όλα εκείνα τα βασικά συστατικά που θα εξασφαλίζουν την επιτυχή άσκηση της μελισσοκομίας, με παράλληλη ένταξή της στο φυσικό περιβάλλον και τη συνολική διαχείριση και προστασία των δασικών εκτάσεων. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται η δημιουργία ενός Πρότυπου Δημόσιου Δασικού Μελισσοκομείου (ένα σε κάθε Δήμο), μέσω του οποίου θα οριοθετηθεί κατάλληλη έκταση, η οποία θα έχει εύκολη πρόσβαση, ρυμοτομία όσον αφορά στα μελισσοκομεία που θα φιλοξενεί, διαθέσιμο νερό, και, επιπλέον, θα είναι εμπλουτισμένη με μελισσοκομικά φυτά και ψηφιακές καινοτομίες. Η υλοποίηση του έργου θα διευκολύνει τις εργασίες των μελισσοκόμων και θα διαμορφώσει ένα νέο, βιώσιμο και πιο σύγχρονο πλαίσιο άσκησης της εν λόγω οικονομικής δραστηριότητας.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Δήμοι Β. Εύβοιας και Τοπικά Δασαρχεία – Τοπικοί Μελισσοκόμοι
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 45.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	Χορηγία – Ίδρυμα Olayan
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	Ιούνιος 2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Με την υλοποίηση του έργου επιλύονται σημαντικά προβλήματα του μελισσοκομικού κλάδου, που αποτελεί σημαντική συνιστώσα της παραγωγικής βάσης της περιοχής και ο οποίος επλήγη έντονα από την πυρκαγιά του 2021. Η μελισσοκομία διέρχεται πλέον σε μια νέα εποχή και σε ένα νέο οργανωτικό πλαίσιο, που θα διευκολύνει τους απασχολούμενους του κλάδου και θα καταστήσει την δραστηριότητα περισσότερο βιώσιμη και ανταγωνιστική. Ωφελούμενοι θα είναι οι μελισσοκόμοι της Βόρειας Εύβοιας.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Δημιουργήθηκε ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή ανθρώπων της αγοράς, τοπικών παραγόντων και πανεπιστημιακών και είναι έτοιμη να ξεκινήσει την υλοποίηση του έργου.

9. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	**Έκθεση αγροτικών προϊόντων Βόρειας Εύβοιας – Μετρό Συντάγματος**
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη Τεχνική Περιγραφή	Στο πλαίσιο του προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας σχεδιάζονται και υλοποιούνται έργα-Φωτοδότες, τα οποία θα μας δώσουν τις πρώτες εικόνες από το μέλλον της περιοχής. Στον τομέα της Αγροδιατροφής της Βόρειας Εύβοιας, μία από τις δράσεις που προτείνονται είναι μια Έκθεση Προϊόντων στο Μετρό του Συντάγματος, ως μια καμπάνια προβολής στήριξης, φιλοξενίας και διάθεσης των προϊόντων της Βόρειας Εύβοιας, ώστε να ενισχυθεί και να αναδειχθεί η τοπική παραγωγή της περιοχής. Ο κόσμος θα έχει τη δυνατότητα για μια εβδομάδα να επισκεφθεί την έκθεση και να γνωρίσει τα πλούσια τοπικά προϊόντα από κοντά.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης – Δικαιούχος	Σωματείο Διάζωμα – Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Έργου	€ 20.000
Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Υλοποίησης του Έργου	Χορηγία από ΣΠΕΛ και Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Έργου	Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί στις 7-9 Ιανουαρίου 2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Το Σωματείο Διάζωμα, στο πλαίσιο της υποστήριξης του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, και σε συνεργασία με την πρωτοβουλία του ΣΠΕΛ «Στηρίζουμε τον Άνθρωπο Της Υπαίθρου» για την Παροχή Βοήθειας στις Πυρόπληκτες Περιοχές της Βόρειας Εύβοιας, πραγματοποιεί χάρη στους Χορηγούς-Μέλη του ΣΠΕΛ τη συγκεκριμένη έκθεση με σκοπό να αναδείξει τους τοπικούς παραγωγούς της περιοχής και τα προϊόντα τους.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	

Επίπεδο Ωριμότητας:
1: Προτάσεις – έργα τα οποία έχουν ήδη ξεκινήσει είτε έχουν ενταχθεί **το έτος 2022**
2: Προτάσεις – έργα τα οποία πρόκειται να ενταχθούν **το έτος 2023**
3: Προτάσεις – έργα τα οποία πρόκειται να ενταχθούν **από το έτος 2023 και έπειτα (2023 μετά)**

ΕΥΒΟΙΑ ΜΕΤΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΑΣΙΛΗ & ΚΑΡΜΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ Θεσσαλονίκης

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

PIRAEUS BANK

100

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS